

Bibliotekos pažangai

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MARTYNO
MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

PROJEKTO „BIBLIOTEKOS PAŽANGAI“

LIETUVOS GYVENTOJŲ APKLAUSA

2009

(3 instrumentas)

**PERKANČIOJI
ORGANIZACIJA:**

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

**PERKANČIOSIOS
ORGANIZACIJOS
KONTAKTINIS ASMUO:**

Ugnė Rutkauskienė

ATLIKĖJAS:

UAB "TNS Gallup"

PROJEKTO VADOVAS:

Viktorija Jonikova

ATASKAITĄ RENGĖ:

Dalia Mazuronytė, Lina Jasaitienė, Viktorija Jonikova

**TYRIMO VYKDYMO
KOMANDA:**

Duomenų departamento vadovas: Artūras Valionis
Apklausėjų departamento vadovė: Živilė Kurapkienė
Duomenų failo tvarkymas: Giedrė Blonskienė

KONTAKTAI:

TNS Gallup, Raugyklos g. 15, LT-01140 Vilnius, Lietuva
tel. (5) 210 66 19, fax. (5) 210 66 01, e-mail:
viktorija.jonikova@tns-gallup.lt

Turinys

1. Tyrimo metodologija	4
2. Pagrindinių tyrimo rezultatų santrauka	5
3. Apklausoje dalyvavusių gyventojų charakteristikos	12
4. Naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai ir mokymosi vietos	15
4.1. Gebėjimai naudotis kompiuteriu	15
4.2. Kur išmokstama dirbti kompiuteriu?	16
4.3. Naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai	17
4.4. IT naudojimo įgūdžių vertinimas	19
4.5. Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas	20
5. Naudojimasis internetu: paplitimas ir naudojimo aktyvumas	22
5.1. Galimybė naudotis internetu namuose arba darbe	22
5.2. Naudojimosi internetu vietos	23
5.3. Galimybės naudotis belaidžiu internetu	26
5.4. Naudojimosi internetu intensyvumas	27
5.5. Žinios apie saugų kompiuterio ir interneto naudojimą	28
5.6. Gyventojų segmentacija pagal interneto vartojimą bei kompiuterinį raštingumą	30
6. Naudojimosi internetu tikslai	31
6.1. Laisvalaikis ir kultūra	33
6.2. Darbo ir komerciniai tikslai	35
6.3. Bendravimas ir ryšių palaikymas	37
6.4. Mokslas ir švietimas	39
6.5. Sveikata	41
6.6. E-valdžios paslaugos	43
6.7. Naudojimosi internetu bibliotekoje tikslai	46
7. Bibliotekų teikiamos paslaugos	47
7.1. Lankymasis bibliotekoje pastaraisiais metais	47
7.2. Nesilankymo bibliotekoje priežastys	48
7.3. Bibliotekos teikiamų paslaugų žinomumas	49
7.4. Bibliotekos paslaugos, kuriomis naudojasi gyventojai	50
7.5. Paslaugų teikimo ar materialinės bazės pokyčio vertinimas	51
8. Viešos interneto prieigos bibliotekose paklausa ir perspektyvos	56
8.1. Nemokamos interneto prieigos žinomumas	56
8.2. Naudojimasis nemokama interneto prieiga bibliotekoje	56
8.3. Naudojimosi vieša interneto prieiga bibliotekose istorija	57
8.4. Nesinaudojimo nemokama interneto prieiga priežastys	57
8.5. Viešos interneto prieigos kokybės vertinimas	58
8.6. Ketinimai naudotis vieša interneto prieiga ateityje	59
9. Informuotumas apie projektus, skirtus diegti viešą interneto prieigą	61
9.1. Projektų žinomumas	61
9.2. Informacijos apie projektus šaltiniai	62

9.3.	Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas.....	64
9.4.	Naudojimasis projektų teikiamomis paslaugomis.....	64
10.	Bibliotekos įvaizdis.....	65
11.	Išvados ir apibendrinimai.....	75

1. Tyrimo metodologija

Pagrindinė Lietuvos gyventojų apklausa buvo atliekama tiesioginio interviu būdu respondento namuose. Pakartotinė Lietuvos gyventojų apklausa (naudojant 2008m. tyrimo metu surinktą kontaktinę respondentų informaciją), buvo atliekama telefonu ir elektroniniu paštu.

Tyrimo metu buvo išskirtos dvi tikslinės grupės:

1. pagrindinė tikslinė grupė: 15-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojai;
2. pakartotinė tikslinė grupė: 16-75 metų amžiaus gyventojai, dalyvavę analogiškame tyrime 2008 metais ir sutikę dalyvauti tyrime ir 2009 metais.

Tyrimo metu buvo apklausti 1055 gyventojai. Pakartotinai apklaustas 71 respondentas.

Apklausa pradėta vykdyti 2009 spalio 1 dieną, baigta 2009 spalio 20 dieną.

Analizuojant respondentų atsakymus į klausimus ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai. Pateikiamose grafinėse iliustracijose statistiškai reikšmingi pokyčiai žymimi tik 2009 metų tyrimo rezultatams. Žaliu apskritimu žymimi reikšmingi pozityvūs (reikšmės padidėjimas) pokyčiai, įvykę per metus, raudona (arba geltona) – negatyvūs (reikšmės sumažėjimas).

Siekiant supaprastinti gautų rezultatų analizę pagal socialines – demografines charakteristikas, ataskaitos tekste naudojami nuo faktinės informacijos atskirti trumpiniai/ simboliniai grupių apibūdinimai:

- amžius (1) (smulkesnis skirstymas): jaunimas (15-24 metų (toliau – m.)); ankstyvoji branda (25-34 m.), vidurinioji branda (35-44 m.), vėlyvoji branda (45-54 m.), ankstyvoji senatvė (55-64m.), senatvė (65-74);
- amžius (2) (stambesnis skirstymas): jaunimas (15-34m.), branda (34-54m.), vyresnio amžiaus žmonės (55-74m.);
- pajamos tenkančios vienam šeimos nariui per mėnesį: mažiausios pajamos (0-600Lt), vidutinės pajamos (601-900Lt), aukščiausios pajamos (901Lt ir daugiau);
- vietovės dydis: didmiesčiai (daugiau nei 200 000 gyventojų), miestai (200 000 – 30 000 gyventojų), gyvenvietės (30 000 – 3 000 gyventojų), kaimai (3 000 ir mažiau gyventojų);
- miestas-kaimas: miestas (didmiesčių, miestų ir gyvenviečių gyventojai), kaimas (kaimų gyventojai);
- naudojimosi internetu intensyvumas (apskritai): aktyviai (kasdien), vidutiniškai (keletą kartų per savaitę), pasyviai (kartą per savaitę ar rečiau);
- nuostatos, susijusios su biblioteka (pagal 26 klausimą): pozityvios (pozityviai įvertino biblioteką 13-9 teiginiuose), negatyvios (pozityviai įvertino biblioteką 5-0 teiginiuose), neutralios (nei pozityvios, nei negatyvios) (pozityviai įvertino biblioteką 8-6 teiginiuose);
- gyventojų grupės: (A) jaunieji profesionalai – iki 24 metų amžiaus aktyviai internetu besinaudojantys ir puikias kompiuterinio raštingumo žinias turintys asmenys; (B) suaugę profesionalai – 25 metų ir vyresni asmenys, aktyviai besinaudojantys internetu ir turintys puikias kompiuterinio raštingumo įgūdžius; (C) pasyvūs vartotojai – turintys interneto prieigą namuose, bet juo retai besinaudojantys ir pasižymintys vidutinėmis kompiuterinio raštingumo žiniomis asmenys; (D) ne vartotojai – neturintys interneto prieigos bei juo nesinaudojantys asmenys, kurių kompiuterinis raštingumas labai prastas.

Analizuojant Lietuvos gyventojų duomenis, rezultatai skaičiuoti nuo pagrindinės ir pakartotinės apklausų metu apklaustų gyventojų.

Didžiausia statistinė paklaida vertinant visų respondentų (1100 žmonių) atsakymus yra lygi $\pm 3,0\%$ (esant 95% patikimumo lygmeniui).

2. Pagrindinių tyrimo rezultatų santrauka

Naudojimasis kompiuteriais

Mokėjimas naudotis kompiuteriu

Dauguma (70%¹) šalies gyventojų **moka dirbti kompiuteriu**. Mokėjimas dirbti kompiuteriu labiausiai **priklauso nuo** gyventojų **amžiaus** ir **išsimokslinimo** (kuo jaunesnis amžius ir didesnis išsimokslinimas, tuo dažniau mokama naudotis kompiuteriu).

Miestas vs. kaimas: miestuose kompiuteriu moka dirbti daugiau gyventojų nei kaime (M:78%; K:53%).

Socialinės atskirties grupės: kompiuteriu dažniausiai nemoka dirbti pensininkai ir neįgalieji (P:22%; N:35%)².

2009 vs. 2008: kompiuteriu mokančių dirbti gyventojų dalis šalyje išliko nepakitusi (2009:70%, 2008:70%).

Naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai

Kas antras (55%³) Lietuvos gyventojas mano, kad **turi pakankamus gebėjimus dirbti kompiuteriu**. Įgūdžiai naudotis kompiuteriu labiausiai **priklauso nuo** gyventojų **amžiaus** ir **išsimokslinimo** (kuo jaunesnis arba kuo labiau išsilavinęs gyventojas, tuo geresnius naudojimosi kompiuteriu įgūdžius turi).

Miestas vs. kaimas: miesto gyventojai kompiuteriu moka naudotis geriau nei kaimo (M:61%; K:43%).

Socialinės atskirties grupės: pensininkų ir neįgaliųjų įgūdžiai naudotis kompiuteriais yra labai maži (P:14%; N:15%), bedarbių – didesni, tačiau nesiekiantys bendro šalies lygio (40%).

2009 vs. 2008: naudojimosi kompiuteriais įgūdžiai per tiriamuosius metus nekito (2009:55%, 2008:53%).

Vertinant naudojimosi kompiuteriais įgūdžius kiek išsamiau, **65%** gyventojų nurodo, kad turimų bendrųjų naudojimosi kompiuteriais įgūdžių jiems pakanka; **54%** gyventojų pakanka turimų pagrindinių kompiuterio programų naudojimo žinių; **45%** gyventojų turimų žinių pakaktų pašalinti pagrindines techninių gedimų problemas.

Kur išmokstama naudotis kompiuteriu?

Kompiuteriu naudotis Lietuvos gyventojai **dažniausiai išmoksta „savaime“ (66%)**, t.y. esant poreikiui, bendraujant su draugais, pažįstamais (**24%**), ar savarankiškai (**42%**). Jaunesnės kartos atstovų naudojimosi kompiuteriais žinios yra įgyjamos/ sustiprinamos ir mokymosi įstaigose (**34%**). Įvairiuose kursuose (tiek specializuotuose, tiek nespecializuotuose), kompiuteriais išmoko naudotis **16%** gyventojų. Viešųjų bibliotekų organizuojamuose kompiuterinio raštingumo kursuose kompiuteriu išmoko naudotis **0,5%** Lietuvos gyventojų (arba **4%** gyventojų, išmokusių kompiuteriu naudotis specializuotuose kursuose).

Savarankiškai, su pažįstamais ir mokymosi įstaigose naudotis kompiuteriais dažniau mokėsi jaunesnio amžiaus Lietuvos gyventojai; specializuotuose kompiuterinio raštingumo kursuose – vidutinio amžiaus gyventojai.

Miestas vs. kaimas: miesto gyventojai dažniau nei kaimo gyventojai (M:49%; K:27%) kompiuteriu išmoko naudotis tiek savarankiškai, tiek mokymo įstaigose ar kursuose. Tačiau taip yra todėl, kad miestuose apskritai daugiau nei kaime yra žmonių, mokančių naudotis kompiuteriu.

Socialinės atskirties grupės: pavieniai kompiuteriu mokantys naudotis pensininkai ir neįgalieji kompiuteriu kiek dažniau išmoko naudotis „savaime“, t.y. savarankiškai arba artimųjų pamokyti (P:22%; N:27%); didesnė dalis bedarbių kompiuteriu išmoko naudotis savarankiškai (34%).

¹ Nurodant procentines išraiškas viename skyriuje laikomasi tokios logikos: prie atskirų išskiriamų potemių rodomas tos pačios procentinės išraiškos, kaip ir „pagrindinės“ procentinės išraiškos. Pavyzdžiui, kalbant apie naudojimąsi kompiuteriais, visur yra rodomi kompiuteriu mokančių naudotis gyventojų procentai.

² Čia ir toliau bus naudojami tokie socialinių grupių trumpiniai: „P“ – pensininkas, „N“ – neįgalusis, „B“ – bedarbis.

³ Sumuojamos „visiškai pakankami“ ir „pakankami“ procentinės išraiškos.

2009 vs. 2008: nedidelių skirtumų, analizuojant tai, kur gyventojai išmoko naudotis kompiuteriu, yra, tačiau reikšmingų pokyčių tendencijų jie neatskleidžia.

Naudojimasis internetu: galimybės naudotis ir naudojimosi intensyvumas

Galimybė naudotis internetu namuose ar darbe

Galimybę naudotis internetu namie arba darbe turi 63% šalies gyventojų. **59%** gyventojų galimybę naudotis internetu turi **namuose**, **24%** tokią galimybę turi (ir) **darbe**. Galimybės naudotis internetu namuose ar darbe dažniau **neturi (37%)** vyresnio amžiaus žmonės, turintieji žemesnį išsimokslinimą, vidutines ar žemiausias pajamas.

Miestas vs. kaimas: miesto gyventojai galimybę naudotis internetu dažniau turi tiek namie (M:69%; K:38%), tiek darbe (M:29%; K:11%). Kaimo gyventojai gerokai dažniau neturi galimybių naudotis internetu namuose ir/arba darbe (M:27%; K:59%).

Socialinės atskirties grupės: pensininkai, neįgalieji ir bedarbiai dažniausiai neturi galimybės naudotis internetu nei namuose, nei darbe (P:83%; N:81%; B:52%); nemaža dalis bedarbių galimybę naudotis internetu turi namuose (47%).

2009 vs. 2008: per 2008 metus kaimo gyventojų galimybės naudotis internetu namuose arba darbe nepakito, o mieste daugiau žmonių įsirengė interneto prieigą namuose (2009:69%, 2008:60%).

Naudojimosi internetu vietos

Vienareikšmiškai **dažniausiai internetu** gyventojai **naudojasi namuose (56%)**. **23%** gyventojų internetu naudojami darbe, o **34%** juo naudojami ir įvairiose viešosiose vietose (mokymosi įstaigose, bibliotekose, bendruomenės centruose, interneto kavinėse, WI-FI zonose). **Bibliotekose internetu naudojami 9%** šalies gyventojų.

Pagrindinė naudojimosi internetu vieta didžiajai gyventojų daliai – namai (**46%**). Tik **2%** gyventojų pagrindinė naudojimosi internetu vieta yra biblioteka.

Miestas vs. kaimas: namie (M:66%; K:35%) ir darbe (M:28%; K:11%) internetu dažniausiai naudojami tiek miesto, tiek kaimo gyventojai (miesto gyventojai apskritai internetu naudojami dažniau). Kaimo gyventojai kiek dažniau nei miestiečiai internetu naudojami bibliotekoje (M:8%; K:12%) ir mokymosi įstaigose (M:12%; K:15%). Biblioteka pagrindinė naudojimosi internetu vieta dažniau yra kaimo gyventojams (M:2; K:6%). „Kitos“ vietos kaimo gyventojams taip pat, dažniau nei namai ar darbas, tampa pagrindinėmis vietomis, kuriose jie naudojami internetu (M:6%; K:17%).

Socialinės atskirties grupės: internetu besinaudojantys pensininkai, neįgalieji ir bedarbiai dažniau tai daro namuose (P:14%; N:15%; B:42%). Bibliotekose internetu naudojami tik labai nedidelė dalis šių grupių atstovų (P:1%; N:6%; B:5%). Dažniausiai internetu bibliotekose naudojami moksleiviai ir studentai (M:34%, S:38%), tačiau tai jie, greičiausiai, daro mokymo įstaigų bibliotekose.

2009 vs. 2008: daugiau gyventojų internetu naudojami namuose (2009:56%, 2008:51%), tačiau kiek rečiau internetu naudojami bibliotekose (2009:14%, 2008:9%). Namai palaipsniui įsitvirtina kaip pagrindinė naudojimosi internetu vieta (2009:46%, 2008:41%).

Kaime naudojimosi internetu vietos per metus nekito, o miestiečiai dažniau internetu pradėjo naudotis namuose (2009:66%, 2008:57%) ir rečiau – bibliotekose (2009:8%, 2008:14%). Miesto gyventojams namai vis labiau tampa pagrindine naudojimosi internetu vieta (2009:54%, 2008:46%).

Naudojimosi internetu intensyvumas

Dauguma internetą turinčių gyventojų juo naudojami kasdien (**68%**) (**aktyvūs vartotojai**), **18%** gyventojų internetu naudojami keletą kartų per savaitę (**vidutiniškai aktyvūs vartotojai**), o **14%** gyventojų naudojami internetu ne dažniau nei kartą per savaitę (**pasyvūs vartotojai**).

Miestas vs. kaimas: mieste internetu naudojami intensyviau (aktyvūs vartotojai: M:72%; K:55%), kaime – kiek pasyviau (vidutiniškai aktyvūs vartotojai: M:15%; K:27%).

Socialinės atskirties grupės: tiek pensininkams, tiek neįgaliesiems, tiek bedarbiams būdingos dvi tipinės naudojimosi internetu elgsenos: šių grupių atstovai, jei jau naudojami internetu, yra linkę juo naudotis

arba aktyviai (P:46%; N:32%; B:51%) arba pasyviai (P:38%; N:56%; B:32%). Vidutiniškai dažnai besinaudojančių tarp šių grupių atstovų yra labai nedaug.

2009 vs. 2008: naudojimosi internetu intensyvumas per tiriamuosius metus nepakito nei šalies mastu, nei kaime ar mieste atskirai.

Naudojimasis internetu bibliotekose yra **ne toks intensyvus**, kaip naudojimas juo kitose vietose. **37%** besinaudojančių internetu bibliotekose ateina į biblioteką juo pasinaudoti vidutiniškai kartą per savaitę, **38%** – vidutiniškai kartą per mėnesį, o **25%** – rečiau nei kartą per mėnesį.

Miestas vs. kaimas: naudojimosi internetu bibliotekose intensyvumas mieste ir kaime nesiskiria.

Socialinės atskirties grupės: reikšmingų skirtumų, lyginant su kitomis visuomenės grupėmis, nestebima.

2009 vs. 2008: naudojimosi internetu bibliotekose intensyvumas per tiriamuosius metus nekito.

Lietuvos gyventojų segmentacija pagal jų naudojimąsi kompiuteriais ir internetu

Apibendrinus gyventojų naudojimosi kompiuteriais ir internetu ypatumus, juos galima suskirstyti į tris tipines, grupes:

- ➔ **profesionalai (42%)** – kompiuterius su interneto prieiga namuose ir/arba darbe turintys asmenys, turintys puikius naudojimosi kompiuteriu įgūdžius, aktyviai besinaudojantys internetu. Šioje grupėje galima išskirti du pogrupius:
  - **jaunieji profesionalai (16%)** – jaunesni nei 24 metų amžiaus asmenys;
  - **suaugę profesionalai (26%)** – 25 metų ir vyresnio amžiaus asmenys;
- ➔ **pasyvūs vartotojai (21%)** – namuose ir/arba darbe kompiuterius su interneto prieiga turintys asmenys, tačiau internetu besinaudojantys retai (rečiau nei keletą kartų per mėnesį). Be to, šios grupės atstovai turi kiek prastesnius naudojimosi kompiuteriu įgūdžius.
- ➔ **ne vartotojai (37%)** – neturintys kompiuterių, nesinaudojantys internetu (arba besinaudojantys juo labai retai) ir turintys silpniausius arba visai neturintys jokių naudojimosi kompiuteriu ar internetu įgūdžių.

Analizuojant išskirtų gyventojų segmentų **socialinį-demografinį poveiklį**, takoskyra tarp šių grupių tampa dar aiškesnė:

- *jaunieji profesionalai* dažniausiai yra moksleiviai ir studentai. Tarp jų daugiau yra miestų gyventojų;
- *suaugę profesionalai* dažniausiai yra dirbantys asmenys ir paprastai tai - vadovai, specialistai ar tarnautojai. Šios grupės nariai dažniau turi aukštąjį išsimokslinimą ir disponuoja didžiausiomis pajamomis;
- *pasyvūs vartotojai* dažniau yra 35-54 metų amžiaus asmenys, gyventojai su aukštesniu išsimokslinimu. Tai dažniau - dirbantys asmenys (dažniau darbininkai ar techniniai darbuotojai), turintieji žemiausias pajamas;
- *ne vartotojų* grupei dažniau priskiriami kaimų gyventojai, 45-74 metų amžiaus asmenys, pensininkai, neįgalieji, bedarbiai.

Naudojimasis internetu: naudojimosi tikslai

Internetu Lietuvos gyventojus **naudotis** dažniausiai **skatina 3 tikslai**: **praleisti įdomiai laisvalaikį (94%** gyventojų naudojami internetu šiuo tikslu), **susitvarkyti darbo ar komercinius reikalus (92%)**, **bendrauti, palaikyti ryšį su artimaisiais, draugais (91%)**.

Informacijos, susijusios su mokslu ar švietimu (61%), **sveikata (59%)**, internete **ieško mažiau Lietuvos gyventojų. Kas antras (53%)** gyventojas **yra naudojęsis elektroninėmis valdžios paslaugomis**.

Analizuojant naudojimosi internetu tikslus detaliau, galima išskirti keletą **pagrindinių veiklų**, kuriomis gyventojai internetu užsiima **dažniausiai (TOP5)**:

- **siunčia/ gauna elektroninius laiškus** (tai daro 80% internetu besinaudojančių gyventojų; 51% gyventojų šia paslauga naudojami nuolat);

- **skaito laikraščius, naujienų portalus, žurnalus internete** (82% šia paslauga yra naudojęsi, 58% tai daro nuolat);
- **ieško informacijos apie prekes ir paslaugas** (80% šia paslauga yra naudojęsi, 36% tai daro nuolat);
- **naudojasi telefoniniais pokalbiais internete** (74% šia paslauga yra naudojęsi, 54% tai daro nuolat);
- **naudojasi elektroninės bankininkystės paslaugomis** (**65%** šia paslauga yra naudojęsi, **51%** tai daro nuolat).

Visais nurodytais tikslais internetu dažniausiai naudojama namie arba darbe.

Miestas vs. kaimas: kalbėdami apie daugumą naudojimosi internetu tikslų, kaimo gyventojai dažniau nei miesto gyventojai nurodo, kad internetu įvairių tikslų vedini jie naudojami rečiau. Išimtimis gali būti laikomi „populiariausi“ naudojimosi internetu tikslai, kuriais vienodai dažnai naudojami tiek miesto, tiek kaimo gyventojai: susirašinėjimas elektroniniais laiškais; naujienų, laikraščių, žurnalų skaitymas; naudojimas telefoniniais pokalbiais. Stebima ir kita vienodus naudojimosi internetu mieste ir kaime tikslus atskleidžianti tendencija: kaimo gyventojai taip pat, kaip ir miesto gyventojai, vienodai retai naudojami internetu „nepopuliariais“ tikslais: savo prekių ar paslaugų reklamavimui, dalyvavimui socialiniuose tinkluose, sveikatos, švietimo informacijos ieškojimui ir pan.

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji pasižymi panašiais naudojimosi, o tiksliau nesinaudojimo internetu, tikslais: abiejų grupių atstovai dažniau nurodė, kad vardinamais tikslais jie internetu nesinaudoja. Bedarbių patirtis kiek kitokia: internetu jie naudojami dažniau, jų naudojimosi tikslai yra panašesni į aktyvių interneto naudotojų poreikius. Be to, bedarbiai, itin dažnai internetu yra linkę ieškoti darbo.

2009 vs. 2008: analizuojant apibendrintai, naudojimosi internetu tikslai per tiriamuosius metus iš esmės išliko tokie patys. Stebima tik nedidelės tendencija, rodančios, kad auga nuolatinis miestų gyventojų naudojimas internetu tvarkant darbo ir komercinius reikalus (2009:73%, 2008:66%), ieškant su sveikata susijusios informacijos (2009:23%, 2008:17%), naudojantis elektroninėmis valdžios paslaugomis (2009:28%, 2008:20%); tarp kaimų gyventojų kiek paaugo nuolatinis informacijos, susijusios sveikata, internete ieškojimas (2009:20%, 2008:12%).

Bibliotekos ir gyventojai

Lankymosi bibliotekoje intensyvumas

Pastaraisiais metais bibliotekoje apsilankė 39% Lietuvos gyventojų. Beveik kas antras (**46%**) gyventojas nurodė bibliotekoje lankęsis anksčiau nei prieš metus. Tik **15%** gyventojų bibliotekose niekada nesilankė.

Miestas vs. kaimas: lankymosi bibliotekose intensyvumas panašus tiek kaime, tiek mieste.

Socialinės atskirties grupės: didesnė dalis pensininkų, neįgaliųjų ir bedarbių bibliotekose yra lankęsi, tačiau ne pastaraisiais metais (P:57%; N:55%; B:51%); bibliotekose niekada nesilankė kas penktas šių grupių atstovas (P:23%; N:21%; B:18%).

2009 vs. 2008: sumažėjo niekada bibliotekoje nesilankusių gyventojų dalis (2009:15%, 2008:22%).

Nesilankymo bibliotekose priežastys

Į bibliotekas gyventojai dažniausiai **neina** todėl, kad **neturi tokio poreikio (61%)** arba **neturi laiko (40%)**. Kas ketvirtas į biblioteką neina, nes arba šiaip **nemėgsta skaityti (13%)**, arba **turi pakankamai knygų namuose (12%)**. **10%** gyventojų biblioteka yra nepasiekama **dėl sveikatos problemų**.

Miestas vs. kaimas: kaimo gyventojai į bibliotekas dažniau nevaikšto, nes ten jiems yra neįdomu (M:6%; K:16%), arba jie tiesiog rečiau nei miesto gyventojai mėgsta skaityti (M:10%; K:22%).

Socialinės atskirties grupės: kas trečias pensininkas ar neįgalusis į biblioteką negali ateiti dėl sveikatos problemų (P:29%; N:30%).

Bibliotekos teikiamų paslaugų žinomumas

Vienareikšmiškai **pagrindinė bibliotekos paslauga**, gyventojų nuomone, yra **knygų išdavimas (99%)**. Daugelis (**87%**) gyventojų žino ir tai, kad bibliotekose galima skaityti periodinę spaudą. **Apie**

galimybę bibliotekose nemokamai pasinaudoti internetu taip pat žino nemažai (70%) gyventojų. Visos kitos bibliotekos teikiamos paslaugos žinomos gerokai rečiau.

Miestas vs. kaimas: miesto gyventojai kiek dažniau žino, kad bibliotekose galima skaityti periodinę spaudą (M:91%; K:79%), jose išduodami ir įvairūs kiti leidiniai (M:50%; K:34%); kaimo gyventojai dažniau yra girdėję, kad bibliotekose galima žaisti kompiuterinius žaidimus (M:26%; K:37%).

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji rečiau nei kitos gyventojų grupės žino apie galimybę bibliotekose nemokamai naudotis internetu (P:47%; N:51%).

Naudojimasis bibliotekos teikiamomis paslaugomis

Dažniausiai gyventojai **naudojasi knygų išdavimo paslauga**. Nors kartą iš bibliotekos knygų yra skolinęsi beveik visi Lietuvos gyventojai (**95%**). Kitomis paslaugomis gyventojai naudojami kur kas rečiau: periodinę spaudą skaito kas antras bibliotekos lankytojas (**50%**), o **nemokamu internetu bibliotekoje nors kartą yra naudojęsi 22%** bibliotekų lankytojų.

Miestas vs. kaimas: miestų bibliotekų lankytojai dažniau naudojami kitų leidinių išdavimo paslauga (M:17%; K:6%); kaimo - bibliotekose dažniau žaidžia kompiuterinius žaidimus (M:2%; K:7%).

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji nemokama interneto prieiga bibliotekose naudojami rečiausiai (P:3%; N:9%).

Bibliotekos paslaugų ir materialinės bazės vertinimas

Bibliotekose besilankantys gyventojai yra dažniau linkę pastebėti per pastaruosius metus bibliotekose įvykusius **pozityvius poslinkius**: pagerėjusią kompiuterinės technikos gausą (**56%**) ir kokybę (**51%**), išplėstą knygų asortimentą (**57%**), pagerėjusią bendrą atmosferą (**55%**) bibliotekoje ir darbuotojų paslaugumą (**56%**). Bibliotekose **nesilankantys gyventojai** bibliotekose vykstančius procesus yra linkę vertinti **nuosaikiau** (pagerėjusius aspektus pastebi 32%-39% gyventojų).

Miestas vs. kaimas: miesto ir kaimo gyventojų bibliotekos teikiamų paslaugų ir materialinės bazės vertinimai nesiskiria.

Socialinės atskirties grupės: pensininkų, neįgaliųjų ir bedarbių bibliotekos teikiamų paslaugų ir materialinės bazės vertinimai nesiskiria nuo kitų gyventojų grupių.

2009 vs. 2008: mažiau gyventojų mano, kad pastaraisiais metais bibliotekose pagerėjo knygų (2009:57%, 2008:61%), periodinės spaudos (2009:47%, 2008:61%), kitų leidinių (2009:35%, 2008:51%) asortimentas, bendra atmosfera (2009:55%, 2008:66%).

Vieša interneto prieiga bibliotekose

Viešos interneto prieigos bibliotekose žinomumas

Apie tai, kad **bibliotekose galima nemokamai naudotis internetu, žino dauguma gyventojų (69%)**. Apie nemokamą interneto prieigą bibliotekose dažniau žino jaunimas, vidurinėsios brandos atstovai, asmenys su aukštuoju išsimokslinimu, didžiausiomis pajamomis, profesionalūs bei pasyvūs interneto vartotojai.

Miestas vs. kaimas: galimybė nemokamai naudotis internetu bibliotekose yra vienodai gerai žinoma tiek mieste, tiek kaime (M:70%; K:66%).

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji apie galimybę nemokamai naudotis internetu bibliotekose žino rečiau nei kitos gyventojų grupės (P:47%; N:56%).

2009 vs. 2008: viešos interneto prieigos bibliotekose žinomumas per pastaruosius metus išaugo (2009:69%, 2008:60%).

Naudojimosi vieša interneto prieiga bibliotekose intensyvumas

Vieša interneto prieiga bibliotekose yra **nors kartą naudojęsis penktadalis Lietuvos gyventojų (21%) arba trečdalis bibliotekos lankytojų (30%)**. Nemokamo interneto galimybe bibliotekose dažniau naudojami jaunimas (jaunieji profesionalai) (informacijos apie tai, kokiose bibliotekose – viešosiose ar mokymo įstaigose – jaunimas naudojami vieša interneto prieiga, neturime).

Miestas vs. kaimas: nemokamu internetu bibliotekose vienodai dažnai naudojasi tiek miesto, tiek kaimo bibliotekų lankytojai (M:30%; K:31%).

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji nemokamu internetu bibliotekose naudojasi gerokai rečiau nei kitos gyventojų grupės (P:9%; N:12%).

2009 vs. 2008: naudojimasis vieša internetu prieiga bibliotekose per metus nepakito (2009:30%, 2008:32%).

Naujų viešos interneto prieigos vartotojų pritraukimas

Pirmą kartą per pastaruosius metus vieša interneto prieiga bibliotekose pasinaudojo 17% viešos interneto prieigos vartotojų. Didžioji dalis (**62%**) besinaudojančių ar nors kartą pasinaudojusių šia paslauga vieša interneto prieiga pirmą kartą pasinaudojo pernai ar anksčiau.

Miestas vs. kaimas: šiais metais pirmą kartą vieša interneto prieiga pasinaudojo daugiau miesto gyventojų, nei kaimo (M:21%; K:10%).

2009 vs. 2008: galime kelti prielaidą, kad 2009 metais bibliotekos sulaukė kiek daugiau naujų viešos interneto prieigos vartotojų nei 2008 metais (2009:17%, 2008:8%).

Nesinaudojimo vieša interneto prieiga bibliotekose priežastys

Vieša interneto prieiga bibliotekose susilaukia nedaug lankytojų, nes didesnė dalis gyventojų **turi galimybę internetu naudotis kitur (62%)**. Kas penktas (**21%**) interneto prieiga nesinaudojantis gyventojas nurodė, kad šia paslauga nesinaudoja, nes internetu naudotis nemoka. **40%** prieiga nesinaudojančių gyventojų neturi laiko (**11%**) arba noro (**14%**) naudotis šia paslauga ar lankytis bibliotekose (**15%**).

Miestas vs. kaimas: miestų gyventojai dažniau turi galimybę naudotis internetu kitur (M:71%; K:40%), o kaimų gyventojai dažniau nurodo nemokantys naudotis internetu (M:15%; K:34%), dažniau nenorintys (M:12%; K:21%) ar neturintys laiko (M:8%; K:18%) naudotis vieša interneto prieiga bibliotekose.

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji dažniau nei kitos gyventojų grupės nurodė, kad jie dažniau nenori naudotis vieša interneto prieiga (P:30%; N:26%). Pensininkų ir bedarbių panašumas – dažnesnis nemokėjimas naudotis internetu (P:47%; B:41%).

Viešos interneto prieigos paslaugos teikimo aspektų vertinimas

Geriausiai viešos interneto prieigos vartotojai yra linkę vertinti su viešos interneto prieigos paslaugos teikimu **netiesiogiai susijusius aspektus:** darbuotojų paslaugumą (**82%**⁴) ir kvalifikaciją (**77%**), bibliotekų darbo laiką (**78%**) ir galimybę dirbti netrukdomam (**72%**). **Tiesiogiai naudojamasi internetu įtakojantys aspektai įvertinti kiek prasčiau:** kompiuterinė technika (**63%**) ir programinė įranga (**59%**), interneto greitis (**48%**).

Miestas vs. kaimas: vertinimo skirtumų mieste ir kaime nėra.

Socialinės atskirties grupės: šių grupių atstovų vertinimai nesiskiria nuo bendrų gyventojų vertinimų.

Ketinimai naudotis vieša interneto prieiga bibliotekose ateityje

Per artimiausią pusmetį **naudotis internetu bibliotekose ketina kas ketvirtas** apie tokią galimybę žinantis gyventojas (**25%**). Didžioji dalis (**58%**) gyventojų, ketinančių naudotis vieša interneto prieiga, yra naudojęsi internetu bibliotekose ir anksčiau. **Iš** vieša interneto prieiga **anksčiau nesinaudojusių gyventojų** šia paslauga **žada pradėti naudotis kas dešimtas (10%)**.

70%⁵ apie nemokamą internetą bibliotekose žinančių gyventojų šia paslauga **nesinaudos**.

Miestas vs. kaimas: pradėti naudotis interneto prieiga bibliotekose kiek dažniau ketina kaimų gyventojai (M:11%; K:19%).

Socialinės atskirties grupės: iš visų gyventojų grupių ketinimais naudotis internetu bibliotekose labiausiai išsiskiria pensininkai: jie dažniau nei kitos grupės nurodė, kad tikrai vieša interneto prieiga nesinaudos (66%⁶).

⁴ Sumuojamos „labai gerai“ ir „gerai“ procentinės išraiškos

⁵ Sumuojamos „greičiausiai ne“ ir „ne“ procentinės išraiškos

2009 vs. 2008: skirtumų nėra.

Projektai, skirti diegti viešą interneto prieigą

Informuotumas apie projektus

Užklausus gyventojų spontaniškai apie tai, kokius projektus, skirtus diegti viešą interneto prieigą, jie žino, **tik pavieniai** respondentai **nurodė konkrečius projektų pavadinimus: „Bibliotekos pažangai“** ir „Langas į ateitį“ projektus nurodė **4%** gyventojų, VIPT projektą – **0,5%** gyventojų. Didžioji dalis (**87%**) gyventojų į šį klausimą atsakyti negalėjo.

Įvardinus konkrečius projektų pavadinimus ir užklausus, ar gyventojai yra apie juos girdėję, rezultatai yra geresni: geriausiai gyventojams žinomas projektas yra „Langas į ateitį“ (**41%**); apie projektus „Bibliotekos pažangai“ (**25%**) ir VIPT (**23%**) girdėjo kas ketvirtas Lietuvos gyventojas.

Miestas vs. kaimas: projektų žinomumas mieste ir kaime nesiskiria.

Socialinės atskirties grupės: pensininkai, neįgalieji ir bedarbiai rečiau nei kitos gyventojų grupės yra girdėję apie projektą „Langas į ateitį“ (P:27%; N:34%; B:35%). Pensininkai rečiau girdėjo ir apie VIPT projektą (10%).

2009 vs. 2008: per metus išaugo visų projektų žinomumas: „Bibliotekos pažangai“ (2009:25%, 2008:17%), „Langas į ateitį“ (2009:41%, 2008:34%), VIPT (2009:23%, 2008:13%).

Informacijos apie projektus šaltiniai

Didžioji **dauguma** gyventojų informaciją apie projektus, skirtus diegti viešą interneto prieigą, **sužinojo iš televizijos** („Bibliotekos pažangai“ (**59%**), „Langas į ateitį“ (**51%**), VIPT (**47%**)).

Trečdalis (**34%**) žinančių projektą „Bibliotekos pažangai“ apie projektą sužinojo iš **spaudos**, po **17%** gyventojų - iš **radijo, interneto, skelbimų bibliotekoje**. **17%** gyventojų apie projektą sužinojo iš **draugų ar pažįstamų**, **10%** - pastebėjo skelbimus **lauko reklamoje**.

Miestas vs. kaimas: kaimo gyventojai apie projektą „Bibliotekos pažangai“ dažniau sužinojo iš skelbimų bibliotekoje (M:12%; K:28%) ir draugų ar pažįstamų (2009:14%, 2008:24%).

Socialinės atskirties grupės: skirtumų nėra.

2009 vs. 2008: daugiau gyventojų apie projektą „Bibliotekos pažangai“ sužinojo iš televizijos (2009:59%, 2008:45%); sumažėjo gyventojų apie projektą sužinojusių iš interneto (2009:17%, 2008:24%) ar iš draugų, pažįstamų (2009:17%, 2008:30%).

Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas

Dauguma apie projektą „Bibliotekos pažangai“ girdėjusių gyventojų, jį **vertina palankiai (78%⁷)** (20% visų gyventojų).

Miestas vs. kaimas: projektą vienodai palankiai vertina tiek mieste, tiek kaime (M:79%; K:74%).

Socialinės atskirties grupės: šių grupių atstovų vertinimai nuo visų gyventojų vertinimų nesiskiria.

Bibliotekos įvaizdis

Spontantinės, su bibliotekomis siejamos asociacijos

Biblioteka didžiajai **daugumai gyventojų vienareikšmiškai asocijuojasi su knygomis, literatūra (82%)**. Gerokai mažiau gyventojų biblioteką spontaniškai sieja su informacija, žinių šaltiniu (**82%**), kompiuteriais, internetu (**12%**), periodika (**10%**).

Įvaizdinių savybių bibliotekai priskyrimas

---

⁶ Pateikiama „tikrai ne“ reikšmės procentinė išraiška

⁷ Sumuojamos „labai palankiai“ ir „palankiai“ procentinės išraiškos

Apskritai vertinant, didesnė dalis gyventojų biblioteką suvokia pakankamai pozityviai. Tai – vieta, kurioje yra gera atmosfera, kurioje dirba kvalifikuoti, linksmi ir paslaugūs darbuotojai. Biblioteka – vieta, skirta visiems norintiems. Šiandienos biblioteka yra pakankamai šiuolaikiška, nors jai šiek tiek trūksta populiarumo, madingumo. Joje galima pabūti vienam.

Norime atkreipti dėmesį į tai, kad pačių **bibliotekų darbuotojų** (bibliotekininkų bei jų vadovų) **nuomonė apie bibliotekas yra geresnė**. Gyventojai dažniau nei pastarieji mano, kad biblioteka yra nepopuliari, nemadinga, nuobodi vieta, kurioje galima tik pasiimti knygas ir skaityti periodinę spaudą. Visa tai turint omenyje, gyventojų nuomone, bibliotekoje geriau būti vienam ir biblioteka nėra bendruomeninio gyvenimo centras.

Apibendrintai galima sakyti, kad dauguma (**59%**) gyventojų yra **palankiai nusiteikę bibliotekų atžvilgiu. Negatyvų** su bibliotekomis siejamą **požiūrį turi nedidelė dalis gyventojų (16%)**; ketvirčio (**25%**) gyventojų požiūrį galėtume vadinti **neutraliu** (būdingas tiek pozityvus, tiek negatyvus požiūris).

Bibliotekos suvokimas taip pat susijęs ir su lankymusi bibliotekoje. Per pastaruosius metus bibliotekoje **lankėsi gyventojai ją suvokia pozityviau**; joje niekada **nesilankė asmenys ją vertina negatyviau**.

Miestas vs. kaimas: kaimo gyventojai biblioteką dažniau laiko populiaria, madinga, bendravimui skirta vieta, kurioje dažniau renkasi jaunimas bei kurioje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai. Tuo tarpu miestuose gyvenantys žmonės biblioteką dažniau tapatina su nepopuliaria, nemadinga, vyresnio amžiaus žmonėms skirta vieta, kurioje galima pabūti vienam.

Socialinės atskirties grupės: pensininkai ir neįgalieji dažniau nei kitos gyventojų grupės mano, kad biblioteka yra populiari, madinga vieta, skirta bendrauti su draugais. Jų nuomone biblioteka yra bendruomeninio gyvenimo centras, kuriame smagu leisti laiką. Neįgalūs asmenys kiek dažniau nurodė, jog biblioteka labiau skirta vyresniems žmonėms. Pensininkai kiek dažniau mano, jog bibliotekoje dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, o pagrindinė bibliotekos funkcija – knygų išdavimas ir periodinės spaudos skaitymas.

Bedarbiai biblioteką dažniau įsivaizduoja esant populiaria vieta, kurioje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai.

2009 vs. 2008: biblioteka kiek dažniau laikoma madinga, šiuolaikiška, naujausia įranga aprūpinta vieta. Be to, vis daugiau žmonių mano, jog bibliotekoje smagu leisti laiką, joje gera atmosfera ir tai vieta, skirta bendravimui su žmonėmis, tinkama visiems norintiems.

3. Apklausoje dalyvavusių gyventojų charakteristikos

Lietuvoje moterų yra kiek daugiau nei vyrų.

Ketvirtadalis šalies gyventojų turi pradinį ar pagrindinį išsimokslinimą, trečdalis – vidurinį arba specialų vidurinį. 42% Lietuvos gyventojų yra įgiję aukštąjį arba aukštesnįjį išsimokslinimą.

Šiuo metu nedirbančių 15-74 metų amžiaus gyventojų dalis kiek viršija dirbančiųjų dalį. Per pastaruosius ekonominio sunkmečio metus dirbančiųjų šalyje sumažėjo 12 procentinių punktų (toliau p.p.).

Didžiausią nedarbingųjų dalį sudaro pensinio amžiaus asmenys arba tiesiog darbo neturintys darbingo amžiaus gyventojai. Dar 14% respondentų šiuo metu kaupia žinių bagažą (mokosi ar studijuoja).

Ekonominio sunkmečio padariniai stebimi analizuojant ne vien gyventojų užimtumą, bet ir finansines galimybes. Daugiau nei ketvirtadalis gyventojų tenkinasi vienu šeimoms nariui tenkančiomis mažesnėmis nei 600 Lt pajamomis per mėnesį. Tuo tarpu pernai mažiausiomis pajamomis pasižyminčių šeimų buvo pusantro karto mažiau. Be to 12 p.p. sumažėjo didžiausiomis pajamomis disponuojančiųjų dalis.

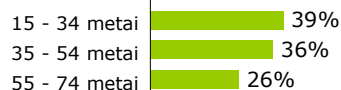
Penktadalis apklaustųjų atsakė nurodyti savo finansines galimybes.

Daugiau nei du trečdaliai respondentų buvo apklausti miestuose ir mažesniuose miesteliuose.

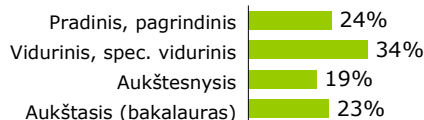
Lytis:

Amžius:

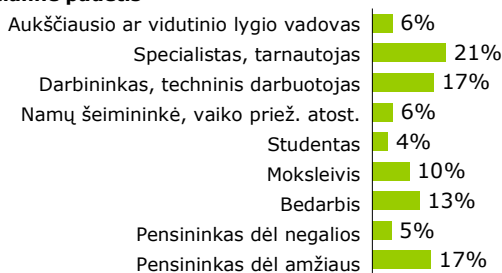
Išsimokslinimas

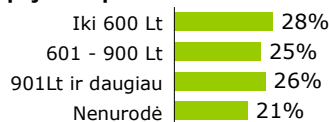
Ar šiuo metu dirba?

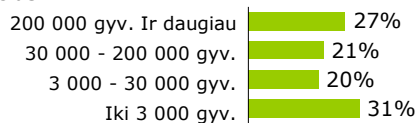
Socialinė padėtis

Vid. 1-no šeimos nario pajamos per mėn.

Gyventojų skaičius 1

Gyventojų skaičius 2

 Tyrimo metu buvo pakartotinai apklaustas ir 71 gyventojas, dalyvavęs analogiškame tyrime pernai.

Respondentai, sutikę pakartotinai dalyvauti apklausoje, savo socialinėmis – demografinėmis charakteristikomis skiriasi nuo likusios apklaustųjų visumos.

Tarp apklausoje pakartotinai dalyvavusiųjų, lyginant su visais apklaustaisiais, yra daugiau moterų, šiuo metu dirbančių asmenų ir disponuojančių didžiausiomis pajamomis.

Apibendrinant galima pastebėti, kad pakartotinai apklaustųjų grupė yra socialiai aktyvesnė bei finansiškai geriau apsirūpinusi nei statistinis Lietuvos gyventojas. Todėl norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad grupių socialiniai-demografiniai ypatumai gali turėti įtakos ir šių grupių atsakymų skirtumų nustatymui. Dėl šios priežasties tolesnėje rezultatų analizėje pakartotinai apklaustųjų respondentų atsakymai nebus lyginami su apklaustųjų visuma, tačiau bus analizuojamas jų pačių atsakymų pokytis per pastaruosius metus.

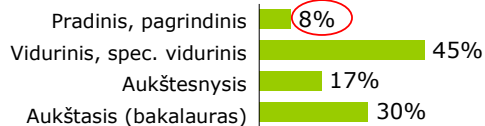
Lytis:

Amžius:

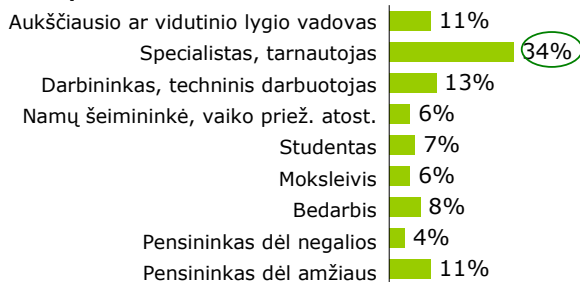
Išsimokslinimas

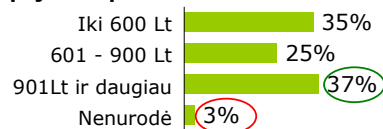
Ar šiuo metu dirba?

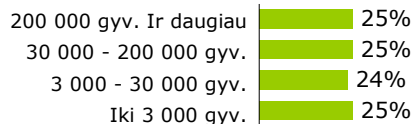
Socialinė padėtis

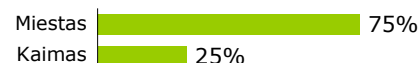
Vid. 1-no šeimos nario pajamos per mėn.

Gyventojų skaičius 1

Gyventojų skaičius 2

4. Naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai ir mokymosi vietos

4.1. Gebėjimai naudotis kompiuteriu

- Du iš trijų Lietuvos gyventojų moka naudotis kompiuteriu -

70% Lietuvos gyventojų moka naudotis kompiuteriu, tačiau 30% - tokių gebėjimų neturi.

Kompiuteriu dažniau nemoka naudotis vyriausio amžiaus asmenys, asmenys su pagrindiniu ar viduriniu išsimokslinimu, žemesnėmis pajamomis disponuojantys respondentai, pensininkai, neįgalieji, bedarbiai ir kaimų gyventojai.

Kompiuteriu mokančių dirbti asmenų dalis lyginant su pernai metais nekinta.

Pakartotinai apklaustų respondentų, mokančių naudotis kompiuteriu, dalis taip pat nekinta (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.2).

Paprastai šeimoje kompiuteriu moka naudotis ne vienas šeimos narys. Beveik kas trečiame namų ūkyje (28%) kompiuteriu geba naudotis visi šeimos nariai, tuo tarpu dar trečdalyje šeimų (35%) kompiuteriu moka naudotis bent keli šeimos nariai.

Tik 16% respondentų teigė, jog jų šeimoje niekas nemoka naudotis kompiuteriu.

Naujų technologijų pažinimas dažniau ribotas vyresnio amžiaus asmenų šeimose, namų ūkiuose su mažiausiomis ir vidutinėmis pajamomis, pensininkų (dėl negalios ar amžiaus), bedarbių bei namų šeimininkų.

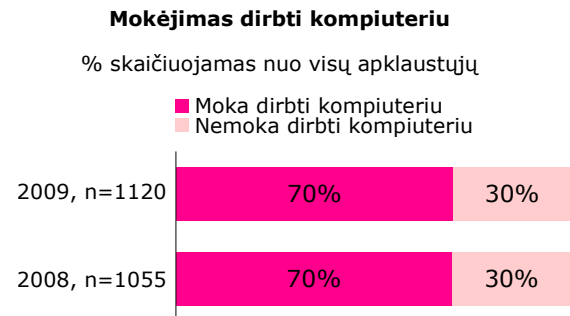
- Daugėja šeimų, kurių visi nariai geba naudotis kompiuteriu -

Per pastaruosius metus padaugėjo šeimų, kurių visi nariai moka naudotis kompiuteriu, ir sumažėjo namų ūkių, kuriuose kompiuteriu moka naudotis keli nariai arba nemoka nei vienas. Tačiau šiems pokyčiams įtakos galėjo turėti papildomi atsakymo variantai, kurių nebuvo pernai metų klausimyne (atsakymai „gyvena vienas“ ir „gyvena ne su šeimos nariais“). Jie galėjo šiek tiek sumažinti atsakymų „moka naudotis visi nariai“ arba „nemoka naudotis nei vienas“ procentines išraiškas. Tačiau gebėjimo naudotis kompiuteriu plitimo tendencijos tai nepakeistų.

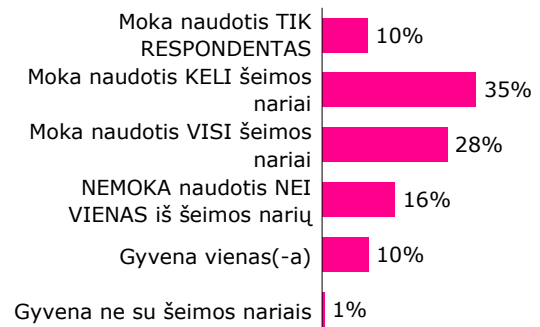
Pakartotinai apklausti respondentai taip pat dažniau nei pernai nurodė, jog visi jų šeimos nariai geba naudotis kompiuteriu (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.1).

Šeimų kompiuterinis raštingumas kaime ir mieste ženkliai skiriasi. Mieste yra gerokai daugiau šeimų, kuriose visi ar bent keli šeimos nariai moka naudotis kompiuteriu. Tuo tarpu kaime daugiau šeimų,

Kitų šeimos narių gebėjimai naudotis kompiuteriu

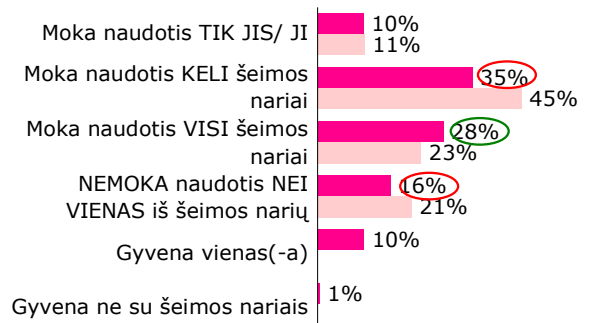
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

Kitų šeimos narių gebėjimai naudotis kompiuteriu

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

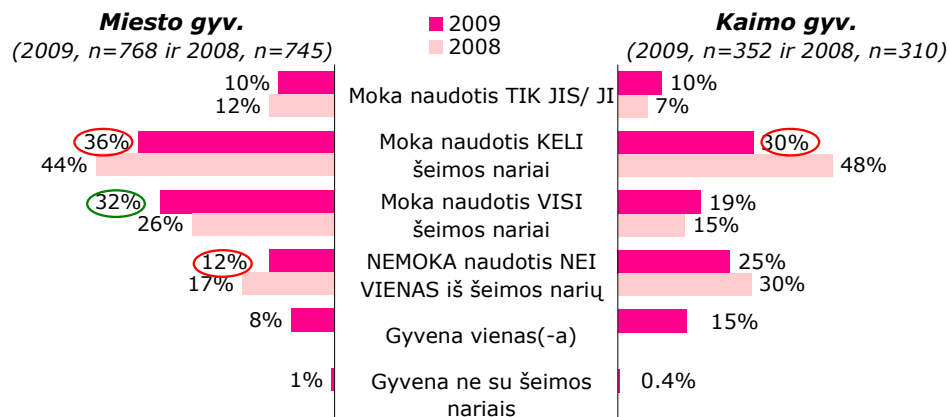
■ 2009, n=1120
■ 2008, n=1055

kuriose visi namų ūkio nariai nemoka naudotis kompiuteriu. Kaimo gyventojai ne tik dažnai patys stokoja kompiuterinio raštingumo, bet ir negalėtų sulaukti pagalbos iš kitų šeimos narių.

Kitų šeimos narių gebėjimai naudotis kompiuteriu

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

4.2. Kur išmokstama dirbti kompiuteriu?

Dažniausiai dirbti kompiuteriu yra išmokstama savarankiškai (42%) arba su draugu, pažįstamu, giminių pagalba (24%).

Įvairiose institucijos kompiuterinio raštingumo žinias teikia skirtingoms visuomenės grupėms, todėl jas analizuoti reikėtų apibendrintai. Naudojimosi kompiuteriu įgūdžių bent vienoje iš nurodytų įstaigų ar kursų yra įgiję 40% Lietuvos gyventojų. Daugiausiai kompiuterinio raštingumo švietimo atžvilgiu yra prisidėjusios vidurinio lavinimo mokyklos.

Tarp kitų vietų, kur buvo išmokta dirbti kompiuteriu, buvo paminėta: biblioteka, darbo birža, neįgaliųjų draugija, reabilitacinio švietimo centras, profesinė mokykla bei vairavimo mokykla.

Savarankiškai dirbti kompiuteriu dažniau išmoksta jaunimas bei miestų gyventojai. Tuo tarpu specialiuose kompiuteriniuose kursuose kompiuterinio raštingumo dažniau mokosi vidutinio amžiaus asmenys bei didmiesčių gyventojai.

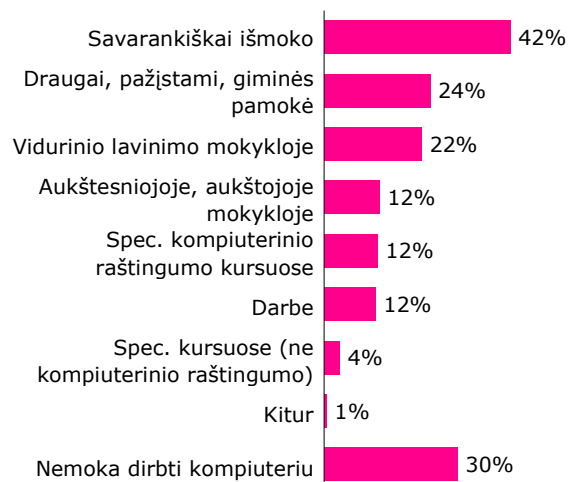
Pensininkai, neįgalieji bei bedarbiai dažniau teigė apskritai nemokantys dirbti kompiuteriu.

- Švietimo įstaigos vis dažniau tampa edukuojančiu veiksmu mokantis dirbti kompiuteriu -

Lietuvoje kiek aktyvėja kompiuterinio raštingumo švietimas vidurinio lavinimo ir aukštesiose mokyklose. Švietimo sistemos vis labiau prisitaikant prie visuomenės poreikių vis mažesnė gyventojų dalis mokosi dirbti savarankiškai.

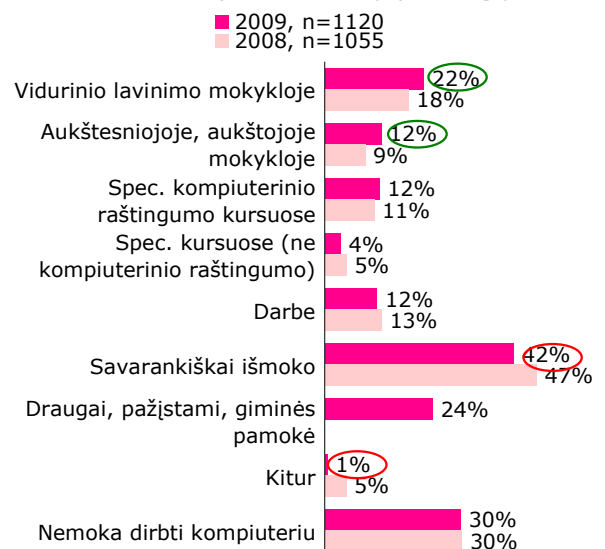
Kur mokėsi (išmoko) dirbti kompiuteriu?

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

Kur mokėsi (išmoko) dirbti kompiuteriu?

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

Pakartotinai apklausti respondentai šiais metais kiek rečiau nurodė kompiuteriu išmokę dirbti savarankiškai (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.2).

- Dažniausiai kompiuteriu dirbti mokomasi darbovietėse organizuojamuose kursuose -

Kompiuterinio raštingumo kursus dažniausiai organizuoja darbovietės (47%). Kas ketvirtas (26%) apklaustasis, kompiuterinio raštingumo išmoko atitinkamuose kursuose, lankė aljanso „Langas į ateitį“, darbo biržos ar bibliotekų organizuotus kursus.

Viešojoje bibliotekoje darbo kompiuteriu įgūdžius tobulino mažiausia apklaustųjų dalis.

Dar 31% respondentas nurodė kitas vietas, kuriose buvo tobulinami kompiuterinio raštingumo įgūdžiai. Tai - nemokami fondų kursai, papildomi kursai mokykloje, mokymo centruose, specialiose mokyklose, kolegijose, Moters veiklos centre, Mokytojų kvalifikacijos kėlimo centre, savivaldybėse, profsąjungų ar ūkininkų sąjungų organizuoti kursai.

Per pastaruosius metus ypatingai padaugėjo respondentų, nurodžiusių, kad kompiuterinio raštingumo įgūdžius jie tobulino darbovietės organizuojuose kursuose. Tačiau šiam pokyčiui įtakos galėjo turėti tai, jog pernai metais nebuvo patekta tokia atsakymo alternatyva ir buvo fiksuojamas tik spontaniškai darbovietę paminėjusių respondentų skaičius.

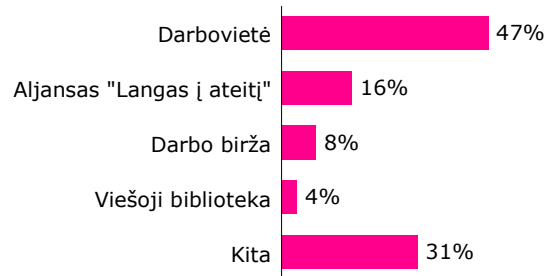
Tuo tarpu Darbo biržoje ir aljanso „Langas į ateitį“ rengtuose kursuose šiemet dalyvavo mažiau gyventojų.

Pakartotinai apklausti respondentai taip pat šiais metais dažniau nurodė kompiuterinio raštingumo įgūdžius tobulinę darbovietės rengtuose kursuose (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.3).

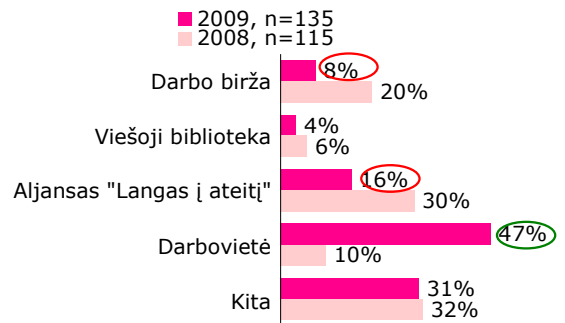
Kompiuterinio raštingumo kursų organizavimas

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie kompiuteriu mokėsi dirbti kompiuterinio raštingumo kursuose, n=135

Kompiuterinio raštingumo kursų organizavimas (palyginimas)

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie kompiuteriu mokėsi dirbti kompiuterinio raštingumo kursuose

4.3. Naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai

- Mažiausias kompiuterinis raštingumas - finansiškai ir socialiai pažeidžiamiausiose gyventojų grupėse -

Pusės 15-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojų įgūdžiai naudotis kompiuteriu, jų manymu, pakankami. Tačiau kas antras (45%) gyventojas nėra patenkintas savo kompiuteriniu raštingumu ir jį įvardija nepakankamu.

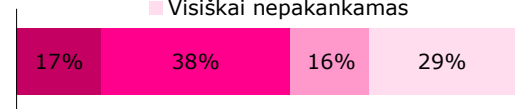
Paprastai nepakankamu kompiuteriniu raštingumu pasižymi finansiškai nestabilios ir socialiai pažeidžiamos grupės: vyriausio amžiaus asmenys, nedirbantieji (ypač pensininkai dėl amžiaus ar negalios bei darbingo amžiaus bedarbiai) ir mažiausiomis ar vidutinėmis pajamomis disponuojantys asmenys.

Per pastaruosius metus naudojimosi kompiuteriu įgūdžių vertinimas nekito.

Kompiuterinio raštingumo vertinimas

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų, n=1120

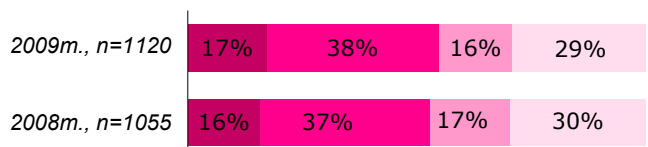
- Visiškai pakankamas
- Pakankamas
- Nepakankamas
- Visiškai nepakankamas

Kompiuterinio raštingumo vertinimas (palyginimas)

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

- Visiškai pakankamas
- Pakankamas
- Nepakankamas
- Visiškai nepakankamas

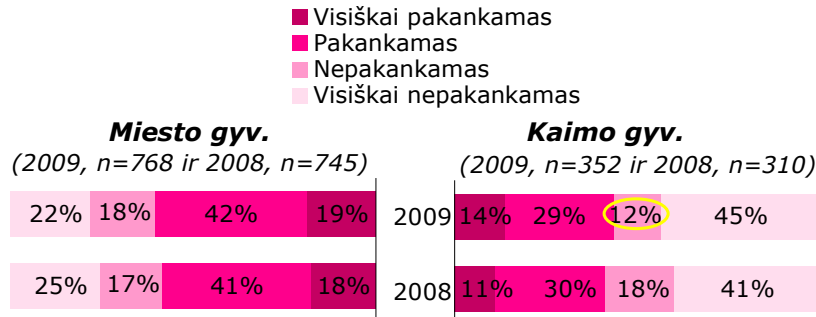

Analizuojant pakartotinai apklaustų respondentų atsakymus įgūdžius pakankamais ir nepakankamais įvardijusių dalys taip pat nepakito (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.4).

Miesto gyventojai pasižymi geresniu kompiuteriniu raštingumu (61%) nei kaimo gyventojai (43%) ir ši tendencija per metus nepakito (atitinkamai 59% ir 41%).

Kompiuterinio raštingumo vertinimas % skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

- Techniniai sprendimai ir programavimas – tai mažiausiai išmanomos sritys -

Nesudėtingas kompiuterines funkcijas, tokias, kaip dokumentų ar tekstų kopijavimas ar perkėlimas bei suspaudimas (sumažinimas), yra savarankiškai atlikę didžioji kompiuteriu mokančių dirbti gyventojų dalis (ne mažiau 71%). Dokumentuose naudoti formules ar prijungti ir instaliuoti naujus įrenginius teko daugiau nei pusei respondentų. Tuo tarpu sudėtingesni veiksmai, tokie, kaip kompiuterio problemų sprendimas, kompiuterių sujungimas į vieną tinklą ar programų rašymas didesnei apklaustųjų daliai yra nepažinūs. Juos bent kartą yra atlikę mažiau nei trečdalis kompiuteriu mokančių dirbti respondentų.

Visas kompiuterines funkcijas dažniau yra atlikę jaunesni, didžiausias pajamas turintys asmenys, dirbantieji protinį darbą (vadovai, specialistai, tarnautojai), moksleiviai ir studentai bei didmiesčių gyventojai.

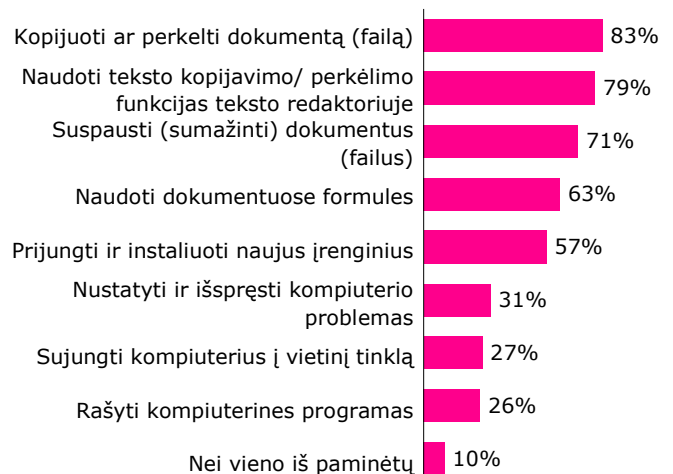
Pastarųjų metų perspektyvoje stebimas ryškus progresas kompiuterinio raštingumo srityje. Beveik visos analizuojamos kompiuterinės funkcijos šiais metais buvo atliktos dažniau nei pernai. Turint omenyje, jog bendras kompiuterinių įgūdžių vertinimas išliko toks pat, labiausiai tikėtina, jog šioms pokyčiams didžiausios įtakos turėjo aiškiau suformuluoti veiklų apibūdinimai.

Tarp pakartotinai apklaustų respondentų padaugėjo dokumentuose formules naudojančių asmenų (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.5).

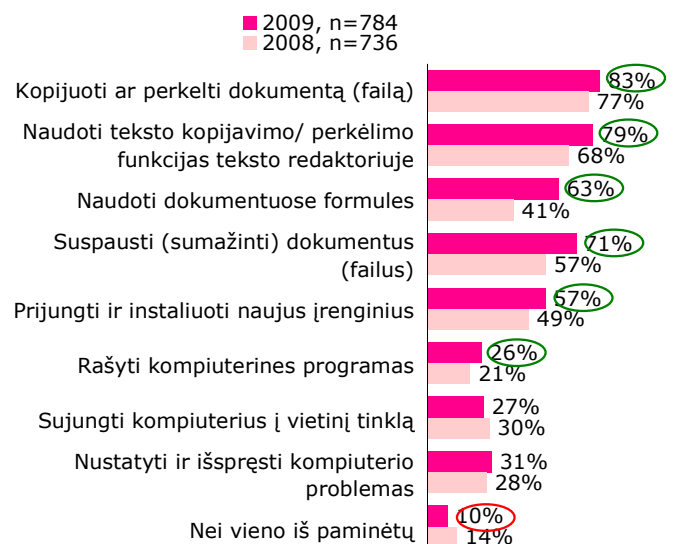
Ką iš šių veiksmų moka atlikti savarankiškai?

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie moka dirbti kompiuteriu, n=784

Ką iš šių veiksmų moka atlikti savarankiškai?

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie moka dirbti kompiuteriu

4.4. IT naudojimo įgūdžių vertinimas

- Socialiai aktyvesnės gyventojų grupės pasižymi geresniais naudojimosi kompiuteriu įgūdžiais -

Bendri kompiuterio naudojimo įgūdžiai (pvz. pelės naudojimas, teksto rinkimas ar pan.) yra geriausi tarp visų analizuojamų kompiuterinio raštingumo įgūdžių. Juos pakankamais įvardijo 64% gyventojų. Kiek daugiau nei pusė respondentų pasižymi pakankamais gebėjimais siųsti laiškus su prisegtu dokumentu (54%) ar naudotis pagrindinėmis kompiuterinėmis programomis (53%). Kiek sudėtingiau respondentams yra išspręsti pagrindines technikos problemas (45%).

Jaunimas, moksleiviai, studentai, specialistai ar tarnautojai bei vadovai dažniau visus kompiuterinio raštingumo įgūdžius įvertino pakankamais.

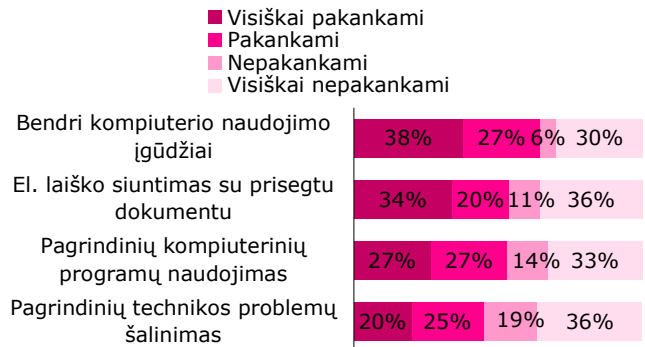
Pensininkai dėl amžiaus bei bedarbiai dažniau nurodė, jog visi analizuojami naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai yra nepakankami.

Lyginant su pernai metas esminių pokyčių nestebima.

 Pakartotinai apklausti respondentai šiais metais kiek rečiau pakankamais įvardijo naudojimosi pagrindinėmis kompiuterinėmis programomis, pagrindinių technikos problemų šalinimo bei elektroninio laiško su prisegtu dokumentu siuntimo įgūdžius (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.6).

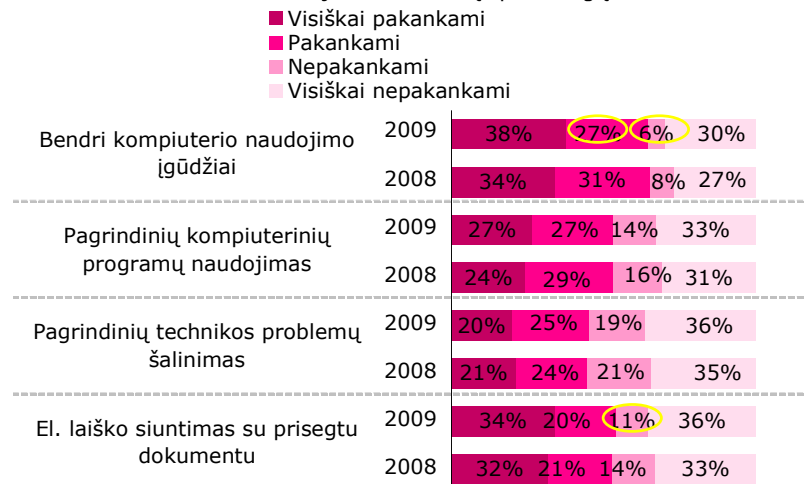
Lyginant miesto ir kaimo gyventojų kompiuterinio raštingumo įgūdžius, stebimi reikšmingi skirtumai. Visus analizuojamus naudojimosi kompiuteriu įgūdžius miestiečiai vertina geriau nei kaimo gyventojai, ir ši tendencija per pastaruosius metus nepakito.

Turimų IT naudojimo įgūdžių vertinimas
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

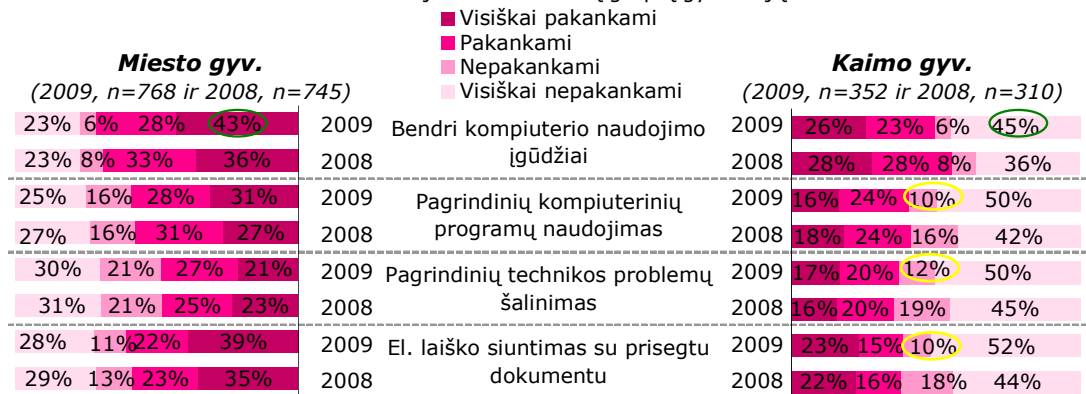
Turimų IT naudojimo įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

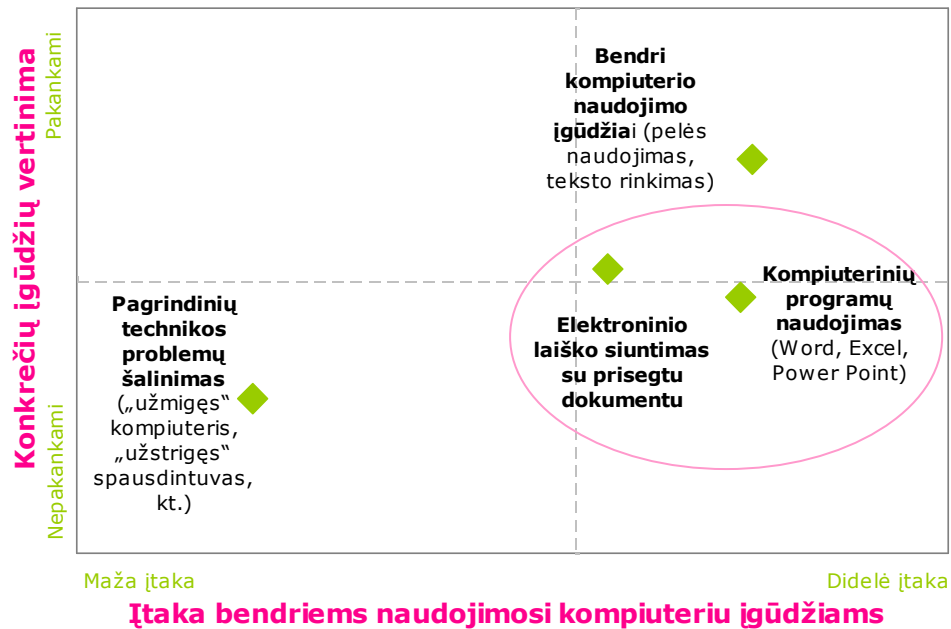

Turimų IT naudojimo įgūdžių vertinimas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

Žemiau esančioje matricoje yra pateikiama bendrojo naudojimosi kompiuteriais įgūdžių vertinimo koreliacija su konkrečiais informacinių technologijų įgūdžių vertinimais⁸. Baziniai naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai yra esminiai, turintys teigiamos įtakos bendram kompiuterinio raštingumo vertinimui. Tačiau reikėtų atkreipti dėmesį į naudojimosi kompiuterinėmis programomis ar elektroninių laiškų siuntimo su prisegtai dokumentais įgūdžius. Šios žinios vertinamos palyginti prastai, tačiau turi didelės reikšmės bendram kompiuterinių įgūdžių vertinimui. Technikos problemų šalinimo įgūdžiai yra nepakankami, tačiau šių įgūdžių neturėjimas nedaro didelės įtakos bendram naudojimosi kompiuteriu įgūdžių vertinimui.

4.5. Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas

- Geriausiai gyventojai geba naudotis internetinėmis paieškos sistemomis bei naudotis internetu bendraisiais tikslais -

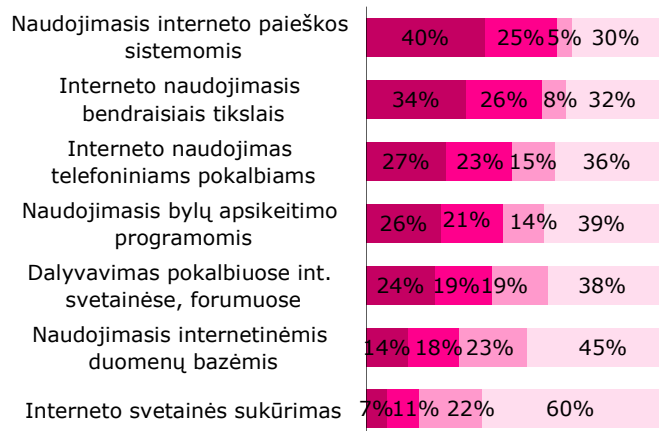
Tarp naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių geriausi yra naudojimas interneto paieškos sistemomis (65%) bei interneto naudojimas bendraisiais tikslais (60%). Apie pusę respondentų pasižymi pakankamais gebėjimais bendrauti internetu telefonu (50%), naudotis bylų apsikeitimo programomis (47%) ar dalyvauti pokalbiuose internetinėse svetainėse ar forumuose (43%). Sudėtingiausia gyventojams sekasi kurti svetainės turinį (geba 18%) ar naudotis internetinėmis duomenų bazėmis (32%).

Visais minėtais interneto ištekliais geriau geba naudotis labiau prie šiuolaikinio gyvenimo ritmo prisitaikę respondentai: jaunimas, moksleiviai, studentai, specialistai ar tarnautojai bei vadovai.

Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami

⁸ Dviejų kintamųjų priklausomybei skaičiuoti naudojamas Pearson koreliacijos koeficientas. Koreliacijos koeficiento reikšmė gali kisti nuo 0 iki 1. Koreliacijos koeficientas parodo, kiek tarpusavyje siejasi du kintamieji. 1 rodo didžiausią priklausomybę (abi savybės vertinamos identiškai), o 0 – savybės nepriklausomos (vienos savybės vertinimas neturi jokios įtakos kitos savybės vertinimui).

Tuo tarpu pensininkai dėl amžiaus bei bedarbiai dažniau nurodė, jog jų gebėjimai naudotis interneto ištekliais yra nepakankami.

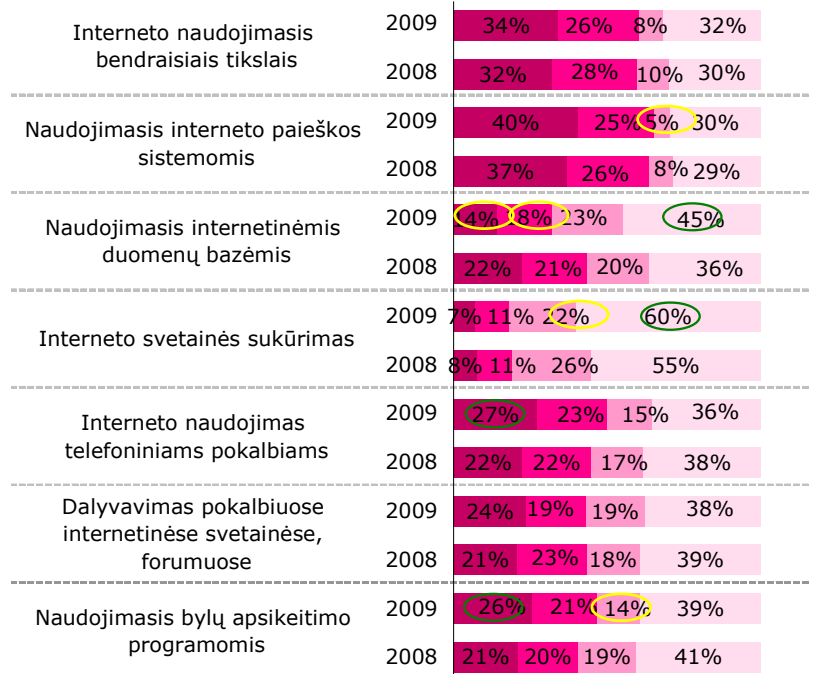
Pastaraisiais metais kiek pagerėjo gebėjimai interneto pagalba bendrauti telefonu bei naudotis bylų apsikeitimo programomis. Tuo tarpu naudojimosi internetinėmis duomenų bazėmis įgūdžiai suprastėjo.

 Pakartotinai apklausoje dalyvavę respondentai šiais metais savo įgūdžius kurti interneto svetainės bei naudotis bylų apsikeitimo programomis įvertino prasčiau nei pernai metais, tačiau kiek dažniau pakankamais buvo įvertinti internetinės telefonijos įgūdžiai (žr. 2 Priedo lentelę Nr.1.6).

Naudojimosi interneto ištekliais įgūdžių vertinimas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami

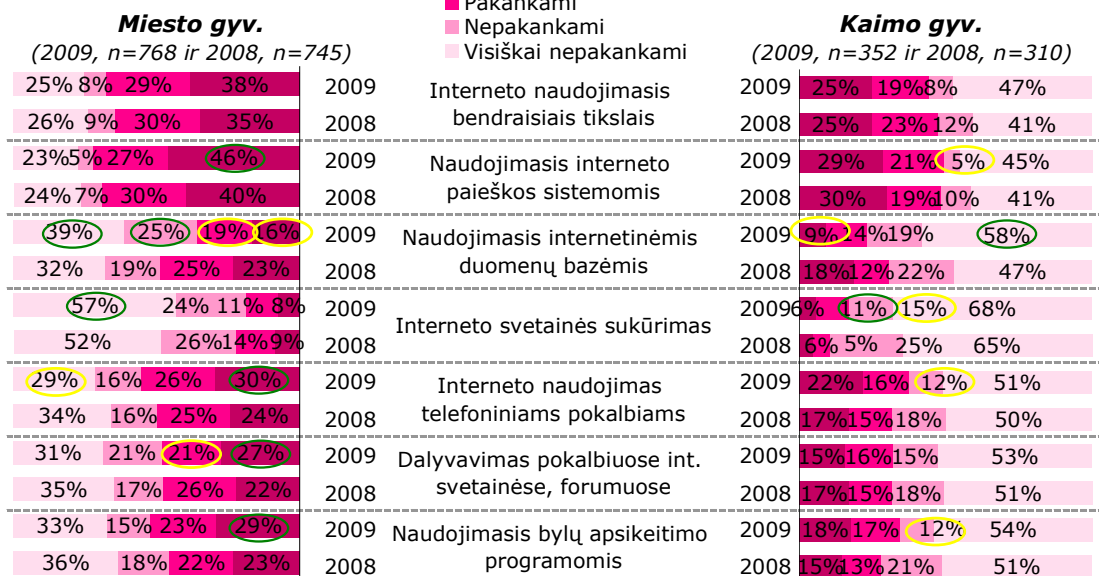

Kaimo bei miesto gyventojai šiais metais taip pat blogiau įvertino naudojimosi internetinėmis duomenų bazėmis įgūdžius. Be to, miesto gyventojai visus naudojimosi interneto ištekliais įgūdžius vertina geriau nei kaime gyvenantys asmenys.

Turimų informacinių technologijų įgūdžių vertinimas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

- Visiškai pakankami
- Pakankami
- Nepakankami
- Visiškai nepakankami

5. Naudojimas internetu: paplitimas ir naudojimo aktyvumas

5.1. Galimybė naudotis internetu namuose arba darbe

- Interneto prieigos neturi finansiškai silpnesnės bei socialiai pasyvesnės gyventojų grupės -

63% Lietuvos gyventojų turi galimybę naudotis internetu namuose arba darbe. Dažniausiai interneto prieigą respondentai yra įsirengę namuose, nors ketvirtadalis apklaustųjų turi galimybę internetu naudotis ir darbo vietoje. Tačiau daugiau nei trečdalis šalies gyventojų (37%) neturi kompiuterio, prijungto prie interneto, nei namuose, nei darbe.

Naudotis internetu dažniau neturi galimybės vyriausio amžiaus asmenys, respondentai su pagrindiniu ar viduriniu išsilavinimu, turintieji vidutines ar žemiausias pajamas ir nedirbantys asmenys, o ypač pensininkai dėl amžiaus ar negalios bei bedarbiai. Kadangi šiandienos visuomenėje internetas yra vienas pagrindinių informacijos šaltinių, tikėtina, jog minėtos gyventojų grupės dėl ribotos jo prieigos palaipsniui yra išstumiamos į socialinius visuomenės paribius.

Tuo tarpu naudotis internetu namuose ar darbe dažniau gali 15-44 metų amžiaus asmenys, dirbantieji vadovaujantį darbą, specialistai ar tarnautojai, turintieji didžiausias pajamas, moksleiviai, studentai ir asmenys su aukštuoju išsimokslinimu.

Interneto prieigą namuose dažniau turi moksleiviai ir studentai, o juo naudotis darbe dažniau gali 25-44 metų amžiaus asmenys bei didmiesčių gyventojai.

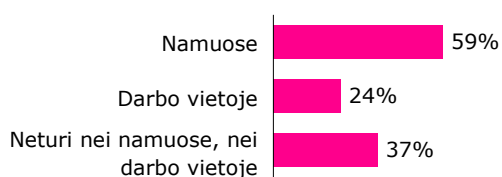
Galimybė naudotis kompiuteriu namuose arba darbe glaudžiai susijusi su kompiuterinio raštingumo įgūdžiais. Geriausiai kompiuteriu moka naudotis internetą darbe turintys asmenys. Namuose internetu galintys naudotis respondentai taip pat nestokoja kompiuterinių žinių, nors jos šiek tiek prastesnės nei turinčiųjų internetą darbe. Tuo tarpu neturinčiųjų galimybės internetu naudotis nei namuose, nei darbe, naudojimosi kompiuteriu įgūdžiai yra silpniausi arba jų visai nėra.

Per pastaruosius metus interneto skvarba Lietuvoje kito nežymiai. Šiek tiek padaugėjo galinčių juo naudotis namuose, tačiau tai neturėjo įtakos bendrai interneto skvarbai, t.y. interneto prieigą namuose arba darbe turinčiųjų dalis reikšmingai nepakito.

 Pakartotinai apklausti respondentai dažniau nurodė turintys galimybę naudotis internetu namuose (žr. 2 Priedo lentelę Nr.2.1).

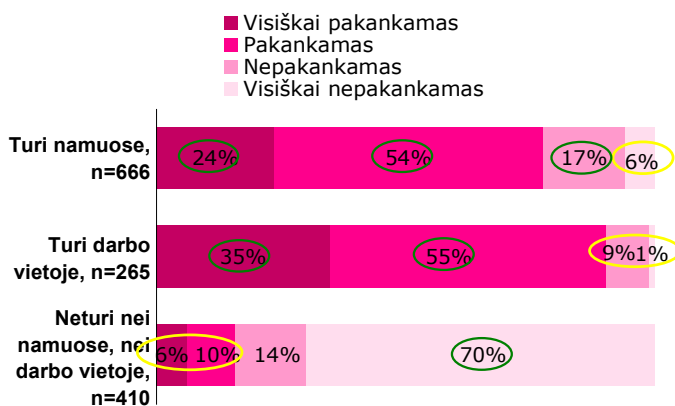
Turi kompiuterį, kuris yra prijungtas prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

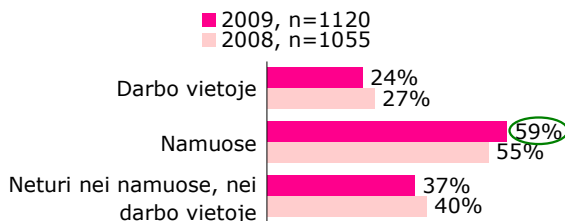
Kompiuterinio raštingumo vertinimas vs kompiuterio prijungto prie interneto turėjimas

% skaičiuojami nuo visų apklaustųjų

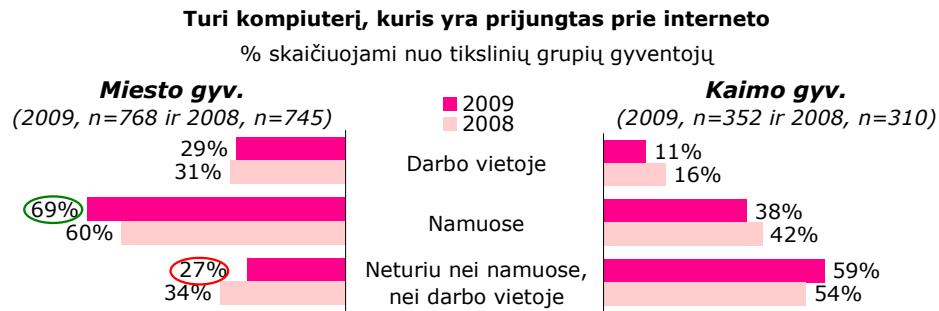
Turi kompiuterį, kuris yra prijungtas prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

- Kaimo gyventojų galimybės naudotis internetu namuose ar darbe, yra mažesnės -

Situacija atskirai miestuose ir kaimuose kiek kitokia. Miestų gyventojai gerokai dažniau gali naudotis internetu namuose arba darbe. Dėl mažesnės interneto skvarbos kaimo vietovėse galima kelti prielaidą, jog kaimo gyventojai patiria didesnę informacinę izoliuotumą, galintį turėti įtakos jų atskirties ryškėjimui. Be to, miestuose internetu apsirūpinusiųjų dalis per pastaruosius metus augo, o kaimuose – nekito. Tam įtakos galėjo turėti tai, jog kaimo vietovėse įsirengti interneto prieigą yra sudėtingiau.

5.2. Naudojimosi internetu vietos

- Internetu dažniausiai naudojamosi namuose bei darbe -

Internetu Lietuvoje naudojasi 67% 15-74 metų amžiaus gyventojų. Kas antras interneto vartotojas internetu naudojasi daugiau nei vienoje vietoje.

Dažniausiai internetu naudojamosi namuose (56% gyventojų naudojasi namuose, 46% gyventojų tai yra pagrindinė interneto prieiga).

Dar 23% gyventojų internetu naudojasi darbo vietoje, tačiau pusei iš jų tai nėra pagrindinė interneto prieiga.

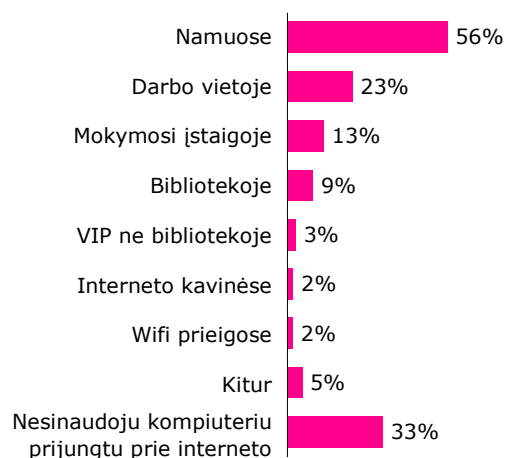
Bibliotekose tiekama viešos interneto prieigos paslauga naudojasi dešimtadalis Lietuvos gyventojų (9%). Paprastai internetu bibliotekoje naudojasi moksleiviai ir studentai.

12% apklaustųjų internetu naudojasi kitose vietose: interneto kavinėse, Wifi prieigose, bendruomenės centruose, kultūros namuose arba pačių įvardintose vietose (pas draugus, pažįstamus ar giminaičius, išvykus į užsienį, degalinėse, prekybos centruose ar banke). Visos šios vietos retai įvardijamos pagrindinėmis naudojimosi internetu vietomis.

Trečdalis (33%) apklaustųjų visiškai nesinaudoja internetu. Tai dažniau pensininkai dėl amžiaus ar negalios ir bedarbiai.

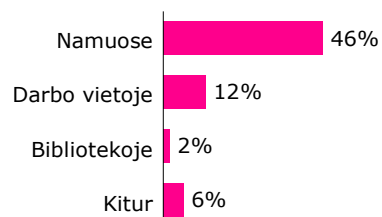
Vietos, kuriose naudojasi kompiuteriu, prijungtu prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi kompiuteriu prijungtu prie interneto

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

Asmenys, neturintys galimybės internetu naudotis namuose ar darbe, paprastai apskritai juo nesinaudoja (87%). Visgi po 5% internetu namuose ar darbe negalinčių naudotis respondentų juo naudojasi bibliotekoje arba mokymo įstaigoje.

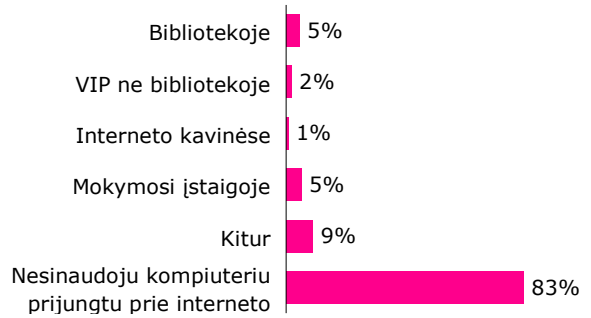
Mokymo įstaigoje internetu dažniau naudojasi moksleiviai ir studentai, o bibliotekoje – tik moksleiviai. Be to šios interneto prieigos populiareesnės kaimuose.

Naudojimasis internetu vis labiau įsilieja į žmogaus asmeninę erdvę. Vis daugiau gyventojų internetu naudojasi namuose, taip atsakydami kitų interneto prieigų.

Lyginant su pernai metais sumažėjo besinaudojančiųjų internetu bibliotekose, nors bibliotekas pagrindine naudojimosi internetu vieta įvardijusių dalis išlieka nepakitusi. Tai rodo, jog vieša interneto prieiga bibliotekose neišlaiko tų lankytojų, kurie turi galimybę internetu naudotis kitur (pvz. namuose), tuo tarpu socialiai labiau pažeidžiamos gyventojų grupės, neturinčios alternatyvių interneto prieigų, išlieka lojalios.

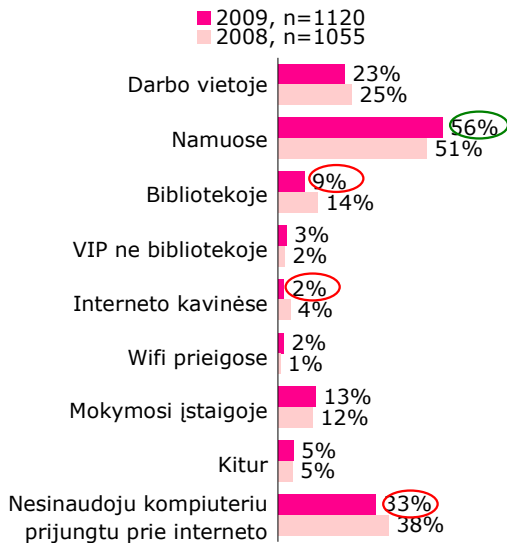
Pastarųjų metų perspektyvoje kiek sumažėjo apskritai internetu nesinaudojančių dalis.

Vietos, kuriose naudojasi kompiuteriu, prijungtu prie interneto
% skaičiuojamas nuo neturinčių galimybės naudotis internetu namuose ar darbe, n=410

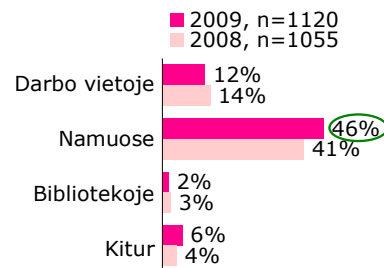

Vietos, kuriose naudojasi kompiuteriu, prijungtu prie interneto   **Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi kompiuteriu prijungtu prie interneto**

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

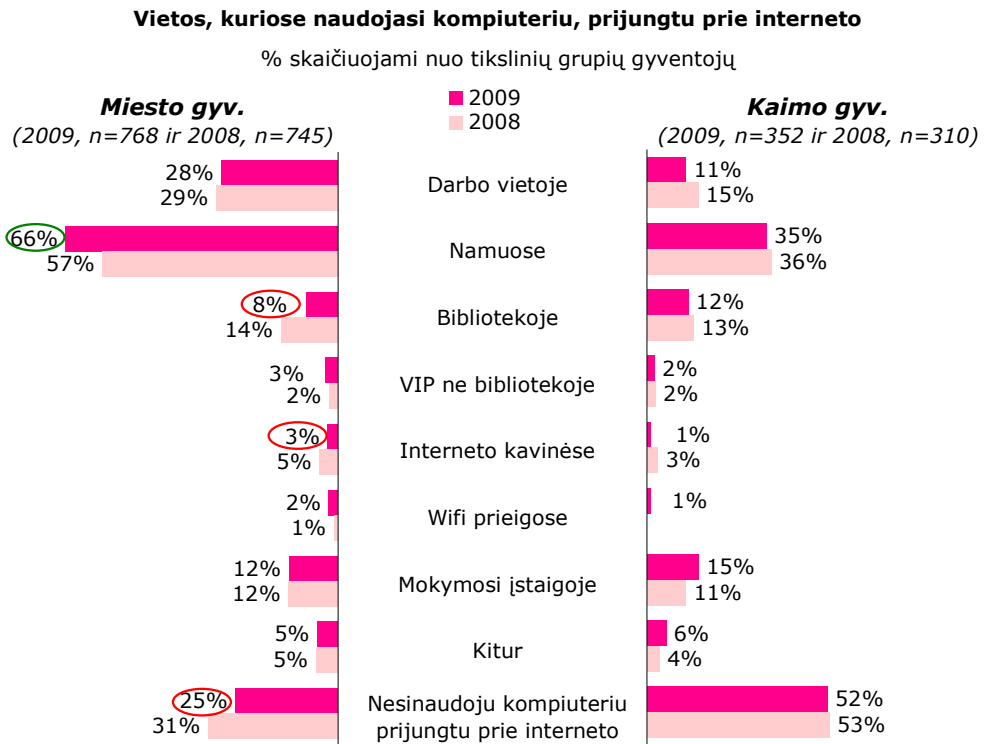

Pakartotinai apklausti respondentai šiais metais taip pat dažniau internetu naudojasi namuose (žr. 2 Priedo lentelę Nr.2.2).

- Kaimo gyventojai internetu naudojasi rečiau nei miestiečiai -

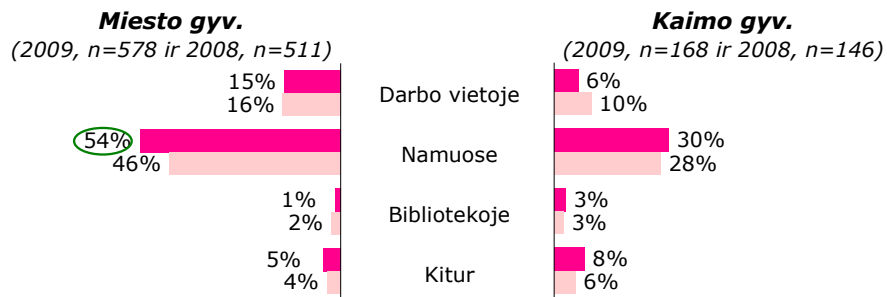
Miesto ir kaimo gyventojų naudojimosi internetu vietos skiriasi. Nors ir kaime, ir mieste dažniausiai internetu naudojama namuose arba darbe (ir dažniausiai naudojama, ir pagrindinės interneto prieigos vietos), mieste šiose vietose internetu naudojama dvigubai dažniau. Be to mieste naudojimasis internetu namuose auga, ir tai lemia mažėjantį alternatyvių interneto prieigos vietų (bibliotekoje, interneto kavinėje) populiarumą.

Miesto gyventojai apskritai dažniau naudojami internetu nei kaimo gyventojai, be to mieste auga interneto vartotojų dalis. Sudėtingesnę ir vangesnę interneto skvarbą kaimo vietovėse lemia tiek techninės, tiek finansinės interneto tiekėjų galimybės. Tad, neturėdami galimybes internetu naudotis namuose ar darbe, kaimo gyventojai kiek dažniau renkasi viešą interneto prieigą bibliotekoje.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi kompiuteriu prijungtu prie interneto

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

5.3. Galimybės naudotis belaidžiu internetu

- Belaidžio interneto galimybės dar neišnaudotos – juo naudojasi tik kas trečias Lietuvos gyventojas -

31% Lietuvos gyventojų turi galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu. Didžiausia gyventojų dalis juo naudojasi namuose. Tačiau daugiau nei pusė apklaustųjų (59%) tokios galimybės neturi, o dar dešimtadalis respondentų net nežino, kas tai yra.

Paprastai apie belaidį internetą nėra nieko girdėję tie asmenys, kurie apskritai neturi interneto. Tuo tarpu kas antras žinantis, kas yra belaidis internetas, bet neturintis galimybių juo naudotis, turi įprasto (laidinio) interneto prieigą namuose ar darbe, tad belaidžio interneto prieiga jiems nėra būtina.

Belaidžio interneto vartotojų poveikslas artimas bendram besinaudojančiųjų internetu poveiksliui. Vienintelis skirtumas – tai, jog belaidžiu internetu naudotis dažniau turi galimybę vyrai.

Pastarųjų metų perspektyvoje šiek tiek rečiau belaidžiu internetu naudojama darbovietėse. Labai tikėtina, jog tai – ekonominio sunkmečio padarinys. Turint omenyje išaugusį bedarbių skaičių, normalu, jog atitinkamai mažėjo ir galinčių belaidžiu internetu naudotis darbe dalis.

Stebimi nedideli naudojimosi belaidžiu internetu darbovietėse pokyčiai neturėjo lemiamos įtakos bendrai gyventojų, galinčių naudotis belaidžiu interneto ryšiu, daliai – ji per pastaruosius metus nepakito.

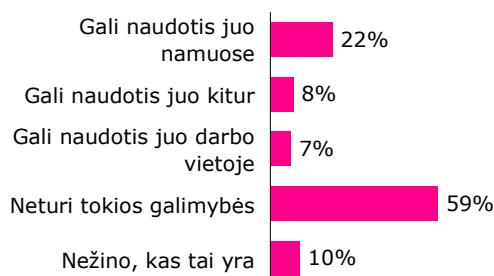
Pakartotinai apklausti respondentai

pastaraisiais metais galimybę naudotis belaidžiu internetu turi taip pat dažnai kaip ir pernai metais (žr. 2 Priedo lentelę Nr.2.3).

Miestų gyventojai dažniau nei kaime gyvenantys asmenys turi galimybę naudotis belaidžio interneto ryšiu ir ši tendencija per pastaruosius metus nepakito. Tai nereiškia, jog kaimo gyventojai neįaučia belaidžio interneto poreikio, - tiesiog kaimo vietovėse yra ribotos techninės galimybės naudotis šia paslauga.

Galimybė naudotis belaidžio interneto ryšiu

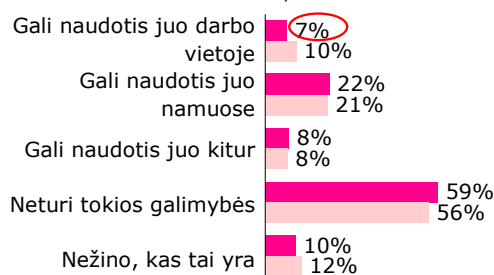
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

Galimybė naudotis belaidžio interneto ryšiu

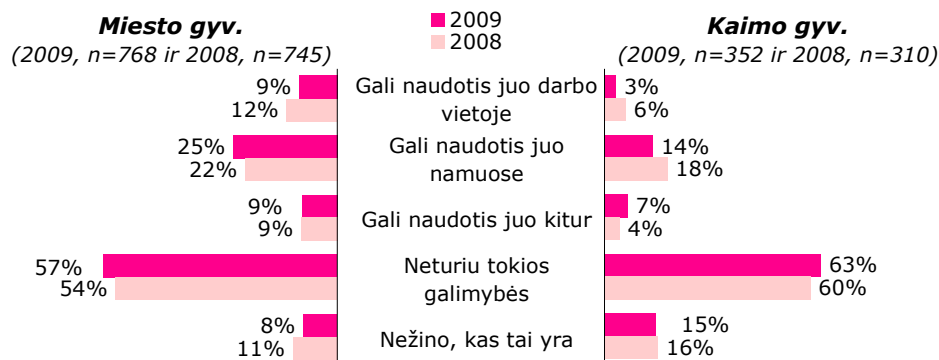
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

■ 2009, n=1120
■ 2008, n=1055

Galimybė naudotis belaidžio interneto ryšiu

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

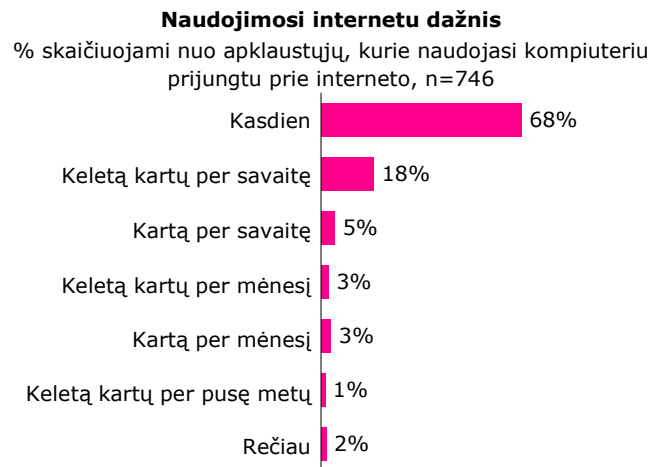

5.4. Naudojimosi internetu intensyvumas

- Dažniausiai internetu besinaudojantieji juo naudojami kasdien -

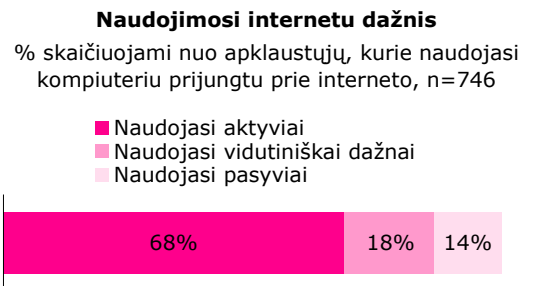
Internetas nebeatsiejamas nuo šiuolaikinio žmogaus gyvenimo. Internetu kas dieną naudojami 68% interneto vartotojų. Jie sudaro beveik pusę (44%) visų gyventojų. Kas penktas (18%) interneto vartotojas juo naudojami keletą kartų per savaitę, o likusieji – kartą per savaitę ar rečiau.

Internetu dažniau naudojami jo prieigą namuose arba darbe turintys asmenys ir respondentai su geresniais kompiuterinio raštingumo įgūdžiais. Be to, internetu aktyviau naudojami jaunimas, studentai, asmenys su aukštuoju išsimokslinimu, didžiausias pajamas turintys asmenys bei protinį darbą dirbantys respondentai (specialistai, tarnautojai, vadovai).

Gyventojus, pagal jų naudojimosi internetu intensyvumą, galime padalinti į tris grupes:

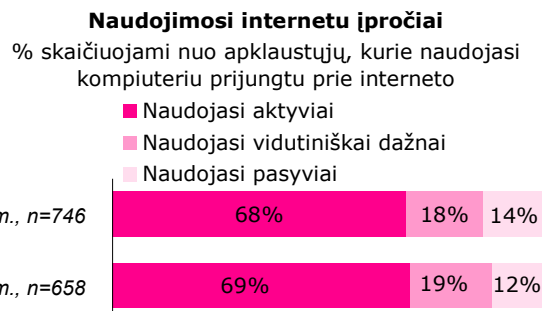
- ➔ Aktyvus naudojimas – kai internetu naudojamas kiekvieną dieną.
- ➔ Vidutinis naudojimosi dažnumas – kai internetu naudojamas keletą kartų per savaitę.
- ➔ Pasyvus naudojimas - kai internetu naudojamas ne dažniau nei kartą per savaitę.

Per pastaruosius metus naudojimosi internetu dažnumas nepakito nei visos Lietuvos mastu, nei atskirai kaime ar mieste.

Tiek pernai, tiek šiais metais apklausti respondentai internetu naudojami taip pat aktyviai kaip ir anksčiau (žr. 2 Priedo lentelę Nr.2.4).

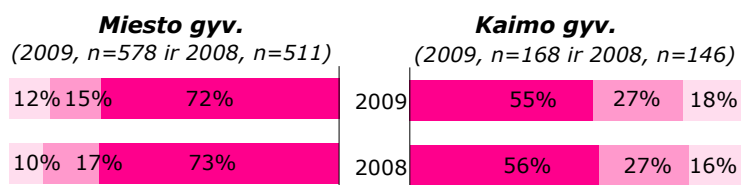
Kaimo gyventojai internetu naudojami rečiau nei miestuose gyvenantys asmenys. Aktyviais interneto vartotojais galima įvardinti 55% kaimo gyventojų ir 72% miestiečių.

Naudojimosi internetu intensyvumas

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų, kurie naudojami internetu

- Naudojami aktyviai
- Naudojami vidutiniškai dažnai
- Naudojami pasyviai

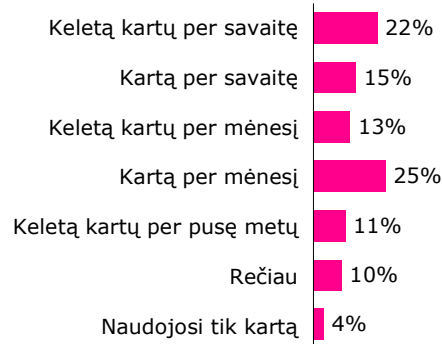
Bibliotekoje internetu naudojamasi kiek rečiau nei kitose vietose (namuose ar darbe). Kas trečias (37%) vieša interneto prieiga bibliotekoje besinaudojantis asmuo šia paslauga pasinaudoja bent kartą per savaitę. Dar tokia pati dalis apklaustųjų (38%), interneto prieiga bibliotekoje naudojasi bent kartą per mėnesį, o ketvirtadalis (25%) apklausoje dalyvavusių asmenų bibliotekoje internetu naudojasi kartą per mėnesį ar rečiau.

Internetu bibliotekoje skirtingomis socialinėmis-demografinėmis charakteristikomis pasižyminčios gyventojų grupės naudojasi vienodai dažnai.

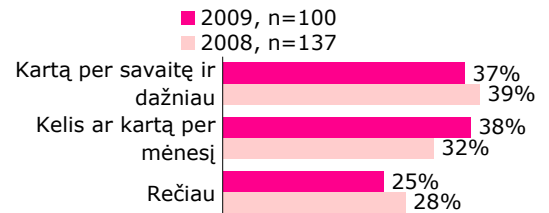
Per pastaruosius metus naudojimosi internetu bibliotekoje dažnis reikšmingai nekito.

 Pakartotinai apklaustų respondentų naudojimosi internetu bibliotekoje intensyvumas nekito (žr. 2 Priedo lentelę Nr.2.5).

Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnis
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje, n=100

Naudojimosi internetu bibliotekoje dažnis
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu bibliotekoje

5.5. Žinios apie saugų kompiuterio ir interneto naudojimą

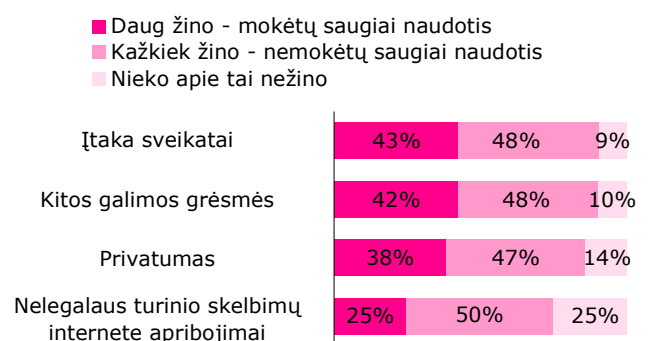
- Nors gyventojai informuoti apie saugų naudojimąsi kompiuteriu ar internetu, jų žinios paviršutiniškos, neužtikrinančios saugaus vartojimo -

Nepaisant augančio interneto vartojimo, gyventojų informuotumas apie saugų kompiuterio ir interneto naudojimą yra nepakankamas.

Apie kompiuterio ar interneto įtaką sveikatai, privačios informacijos saugumą, nelegalaus turinio skelbimų apribojimus ar kitas grėsmes yra gerai informuoti ir moka saugiai naudotis kompiuteriu ar internetu 25%-43% interneto vartotojų. Tačiau beveik kas antro respondento žinios apie saugų darbą su kompiuteriu ir internetu yra paviršutiniškos (47%-50%), o dar nuo 9% iki 25% gyventojų apie saugų darbą minėtomis technologijomis nieko nežino. Apskritai 42% interneto vartotojų negalėtų saugiai naudotis kompiuteriu ar internetu, nes nepakankamai arba visiškai nieko nežino apie visas analizuojamas saugaus kompiuterio ar interneto sritis (t.y. nei apie vieną sritį nepasakė, jog žino daug).

Žinios apie SAUGŲ kompiuterio ir interneto NAUDOJIMĄ

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

Mažiausiai visuomenė informuota apie nelegalaus turinio skelbimų internete apribojimus. Tik kas ketvirtas interneto vartotojas mokėtų saugiai naudotis tokia informacija ar žinotų, kokią informaciją galima platinti.

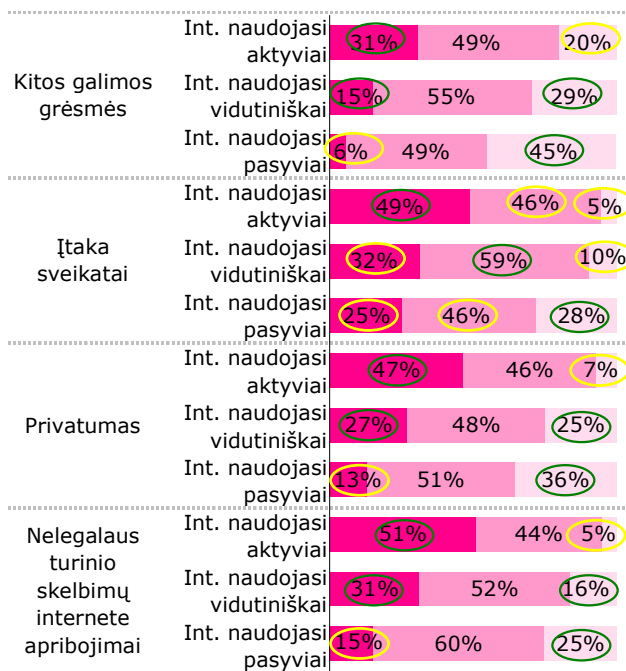
Saugus interneto ar kompiuterio naudojimas susijęs su tuo, kaip dažnai yra naudojamas internetu, o tuo pačiu ir kompiuteriu. Kuo respondentas aktyvesnis internetinėje erdvėje, tuo gilesnėmis žiniomis jis pasižymi ir apie saugų jo galimybių valdymą.

Aktyviau internetu besinaudojančios gyventojų grupės, tokios kaip jaunimas, moksleiviai ir studentai bei pakankamas kompiuterinio raštingumo žinias turintys asmenys, taip pat dažniau žino apie saugų interneto ir kompiuterio naudojimą.

Žinios apie SAUGŲ kompiuterio ir interneto NAUDOJIMĄ

% skaičiuojamas nuo tikslinės grupės

- Daug žino - mokėtų saugiai naudotis
- Kažkiek žino - nemokėtų saugiai naudotis
- Nieko apie tai nežino

Int. naudojami aktyviai, n=510

Int. naudojami vidutiniškai, n=134

Int. naudojami pasyviai, n=102

5.6. Gyventojų segmentacija pagal interneto vartojimą bei kompiuterinį raštingumą

Apibendrinus gyventojų naudojimosi kompiuteriais ir internetu ypatumus, juos galima suskirstyti į tris tipines, grupes:

→ **Profesionalai** – tai dažniausiai kompiuterius su interneto prieiga namuose arba darbe turintys asmenys, pasižymintys puikiais kompiuteriniais įgūdžiais, aktyviai besinaudojantys internetu. Šioje grupėje galima išskirti ir du pogrūpius:

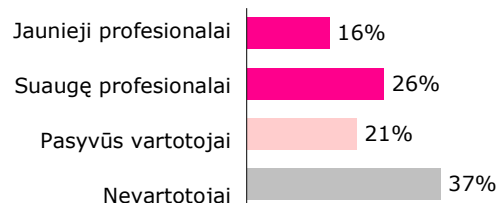
- **jaunieji profesionalai** - jaunesni nei 24 metų amžiaus asmenys
- **suaugę profesionalai** – 25 metų ir vyresnio amžiaus asmenys

→ **Pasyvūs vartotojai** – tai namuose arba darbe kompiuterius su interneto prieiga turintys asmenys, tačiau internetu besinaudojantys retai (rečiau nei keletą kartų per mėnesį). Be to, šios grupės atstovai turi prastesnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius.

→ **Nevartotojai** – tai asmenys, neturintys kompiuterių, nesinaudojantys internetu (arba naudoja juo labai retai), ir turintys silpniausius arba visai neturintys jokių naudojimosi kompiuteriu ar internetu įgūdžių.

Gyventojų segmentacija pagal interneto vartojimą bei kompiuterinį raštingumą

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

- Nevartotojai – paprastai socialiai pažeidžiamiausios gyventojų grupės -

Paprastai internetu bei kompiuteriais Lietuvoje arba mokama naudotis ir naudojamas intensyviai (42% profesionalių vartotojų), arba nemokama naudotis ir visiškai nesinaudojama (37% nevirtotojų). Tuo tarpu mokančių naudotis internetu ar kompiuteriu, turinčių tam sąlygas, bet jų neišnaudojančių gyventojų nėra daug (21%).

Analizuojant išskirtų gyventojų segmentų socialinį-demografinį poveiklį, takoskyra tarp šių grupių tampa dar aiškesnė:

jaunieji profesionalai dažniausiai yra moksleiviai ir studentai;

suaugę profesionalai dažniausiai yra dirbantys asmenys ir paprastai tai - vadovai, specialistai ar tarnautojai. Šios grupės nariai dažniau turi aukštąjį išsimokslinimą ir disponuoja didžiausiomis pajamomis;

pasyvūs vartotojai dažniau yra 35-54 metų amžiaus asmenys, gyventojai su aukštesniuju išsimokslinimu. Tai dažniau dirbantys asmenys (dažniau darbininkai ar techniniai darbuotojai), turintieji žemiausias pajamas;

nevirtotojų grupei dažniau priskiriami kaimų gyventojai, 45-74 metų amžiaus asmenys, pensininkai dėl amžiaus ar negalios ir darbingo amžiaus bedarbiai. Taigi, visos socialinėje atskirtyje esančios gyventojų grupės stokoja kompiuterinio raštingumo įgūdžių, neturi galimybių naudotis internetu bei juo nesinaudoja.

6. Naudojimosi internetu tikslai

- Internetu paprastai praturtinamas laisvalaikis, bendraujama arba naudojamosi darbo ir komerciniais tikslais -

Internetu gyventojai gali naudotis įvairiais tikslais, tačiau tyrimo metu dėmesys buvo kreipiamas į šešias pagrindines naudojimosi internetu sritis: (1) darbas ir komerciniai tikslai, (2) bendravimas, (3) laisvalaikis ir kultūra, (4) mokslas ir švietimas, (5) sveikata bei (6) e-valdžia.

Analizuojant duomenis buvo išskaičiuojamas bendras naudojimas tam tikrais tikslais nuolat, tik kartais ir nesinaudojimas apskritai. Asmuo, pastoviai besinaudojantis bent vienu iš pavyzdžiui laisvalaikio bloko tikslų, buvo priskiriamas laisvalaikio tikslais internetu nuolat besinaudojančiųjų grupei. Atitinkamai jei nesinaudojama nei vienu iš tikslų, respondentas priskiriamas nesinaudojantiems atitinkamais tikslais. Tuo tarpu besinaudojantiems tik kartais buvo priskiriami respondentai, kurie naudojami internetu bent vienu iš bloko tikslų, tačiau nei vienu nuolat.

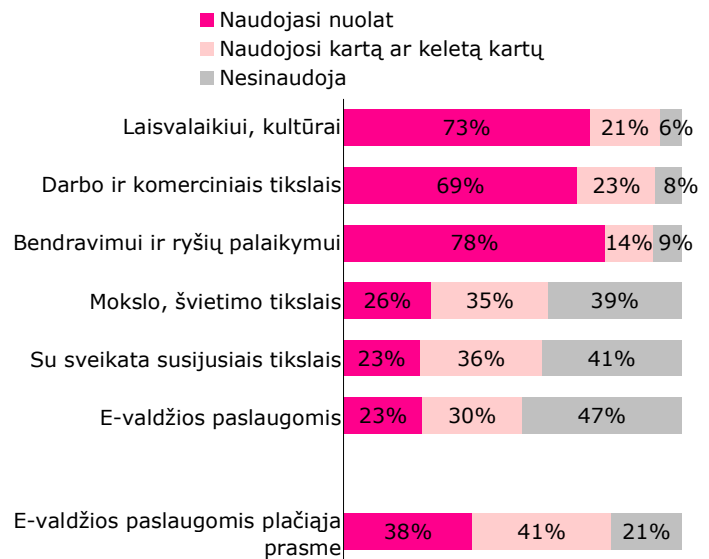
Dažniausiai respondentai internetu naudojami su laisvalaikiu ir kultūra ar darbu, komercija susijusiais tikslais bei interneto pagalba praturtina savo bendravimą. Šiais tikslais internetu yra naudojęsi 9 iš dešimties besinaudojančiųjų internetu. Tačiau naudojimosi internetu bendravimo tikslais yra reguliariesnis (didesnė nuolat besinaudojančiųjų dalis).

Tuo tarpu mokymosi, sveikatos bei e-valdžiuos tikslams internetas pasitelkiamas gerokai rečiau (yra naudojęsi 53%-61% apklaustųjų). Be to šiais tikslais retai kada naudojamosi nuolat.

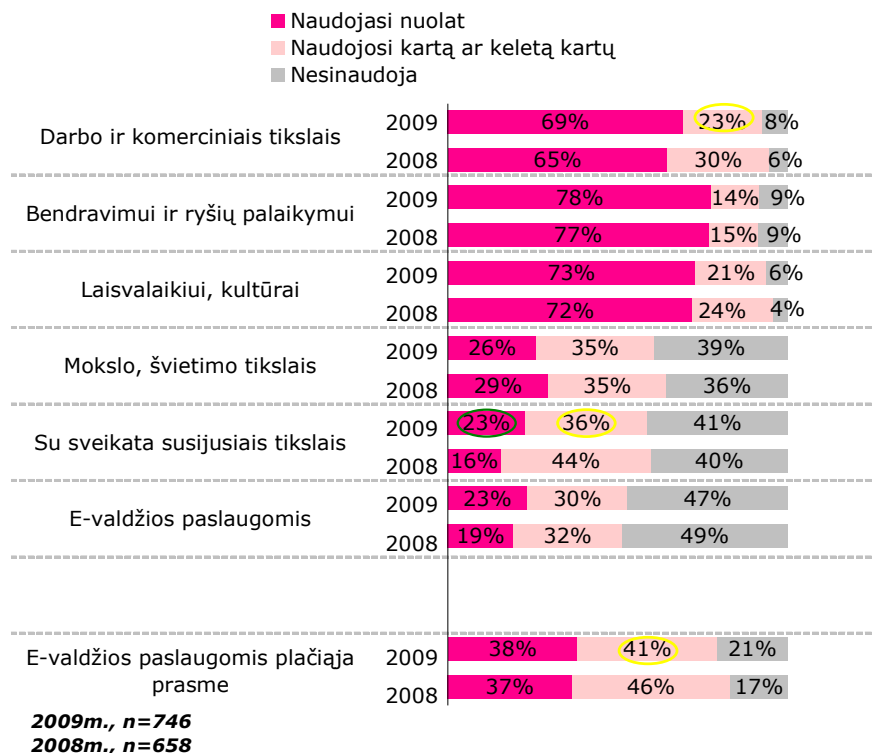
Naudojimosi internetu e-valdžios tikslais buvo analizuojamas ir kiek platesniu spektru, prie bendravimo su viešosiomis institucijomis pridėjus darbo ar darbuotojų paiešką, registravimąsi sveikatos priežiūros įstaigose, informacijos apie studijas paiešką ir registravimąsi studijuoti bei naudojimąsi bibliotekos katalogais. Tokio jungtinio e-valdžios bloko bent viena iš paslaugų yra naudojęsi 79% apklaustųjų.

Lyginant su pernai metais naudojimosi internetu tikslai nesikeičia, t.y. šiais metais internetu visais analizuojamais

Naudojimosi įvairiais interneto tikslais
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

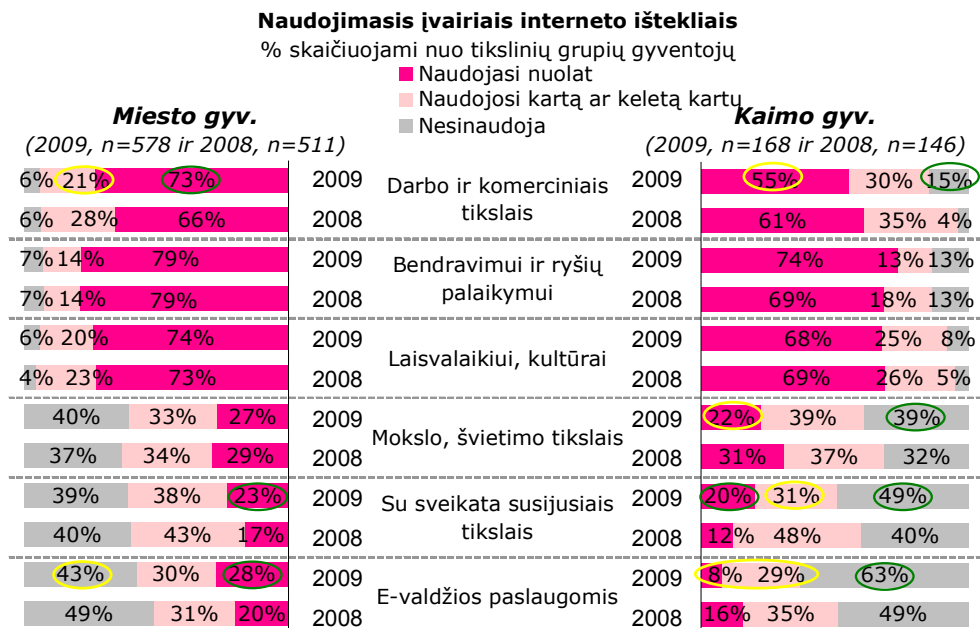
Naudojimosi įvairiais interneto tikslais
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

tikslais Lietuvos gyventojai naudojami, taip pat dažnai, kaip ir pernai. Išimtis yra tik naudojimas internetu su sveikata susijusiais tikslais. Nors bendras naudojimas internetu šiais tikslais nepakito, padaugėjo internetu sveikatos tikslais besinaudojančiųjų nuolat.

Lyginant naudojimosi internetu tikslus mieste ir kaime, stebima tendencija, jog kaimo gyventojai interneto pagalba rečiau tenkina darbo ir komercinius, bendravimo ir ryšių palaikymo, su sveikata susijusius ir naudojimosi e-valdžios paslaugomis tikslus.

Miesto gyventojai šiais metais internetu dažniau reguliariai naudojami darbo ir komerciniais, su sveikata susijusiais tikslais bei norėdami pasinaudoti e-valdžios paslaugomis. Tuo tarpu kaime šiais metais rečiau naudojama internetu darbo ir komerciniais, mokslo bei švietimo ar sveikatos tikslais ir norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis. Be to įdomu, jog nors kaime sumažėjo bendra internetu su sveikata susijusiais tikslais besinaudojančiųjų dalis, šiais metais šiais tikslais naudojama reguliariau.

Toliau ataskaitoje naudojimosi internetu tikslai yra analizuojami išskaidžius juos į smulkesnes kategorijas.

6.1. Laisvalaikis ir kultūra

- Spaudos, naujienų ir žurnalų skaitymas – populiariausias laisvalaikio leidimo internete būdas -

Lietuvoje laisvalaikio populiariausia internete skaityti laikraščius, naujienų portalus ar žurnalus. Šiomis paslaugomis yra naudojęsi 82% interneto vartotojų, o kiek daugiau nei pusė jų tai daro nuolat. Taip pat pakankamai populiariu pasisūsti žaidimų filmų ar muzikos (66%), ieškoti kitos su laisvalaikio ar kultūra susijusios informacijos (yra naudojęsi 67%). Kiek daugiau nei kas antras respondentas interneto pagalba yra skelbęs ar ieškojęs informacijos, klausęsis interneto radijo ar žiūrėjęs televiziją (52%). Mažiausiai gyventojų naudojami suskaitmeninto kultūros paveldo galimybės, - šia paslauga yra naudojęsi tik kas ketvirtas interneto vartotojas.

Internetu su laisvalaikio ir kultūra susijusiais tikslais dažniau naudojasi jaunimas, moksleiviai ir studentai, dažniau internetu besinaudojantys ir geresnes naudojimosi kompiuteriu žinias turintys asmenys (jaunieji ir suaugę profesionalai).

Kaimo gyventojai dažniau nei miestiečiai nurodė niekada internete neskaitantys laikraščių, naujienų portalų ar žurnalų, neieškantys kitos su kultūra ar laisvalaikio susijusios informacijos, nesinaudojantys skaitmeniniu paveldu.

Bedarbiai rečiau internete skaito naujienų portalus, žaidžia žaidimus ar parsisiunčia filmus, muziką, skelbia ir ieško informacijos apie renginius arba ieško kitos su kultūra ar laisvalaikio susijusios informacijos.

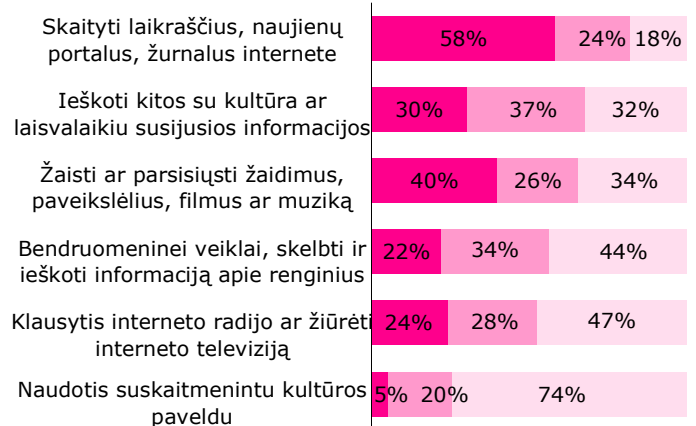
Internetu su kultūra ir laisvalaikio susijusiais tikslais besinaudojančiųjų dalis per pastaruosius metus neaugo. Kiek dažniau imta nuolat ieškoti su kultūra ir laisvalaikio susijusios informacijos, tačiau kiek rečiau skaitomi laikraščiai, klausomasi radijo ar žiūrima televizija ir mažiau gyventojų internete domisi bendruomenės veikla.

 Pakartotinai apklausti gyventojai šiais metais dažniau teigė nuolat skaitantys spaudą, informacinius portalus ar žurnalus (žr. 2 Priedo lentelę Nr.3.3).

Naudojimas internetu laisvalaikio, kultūrai

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu, n=746

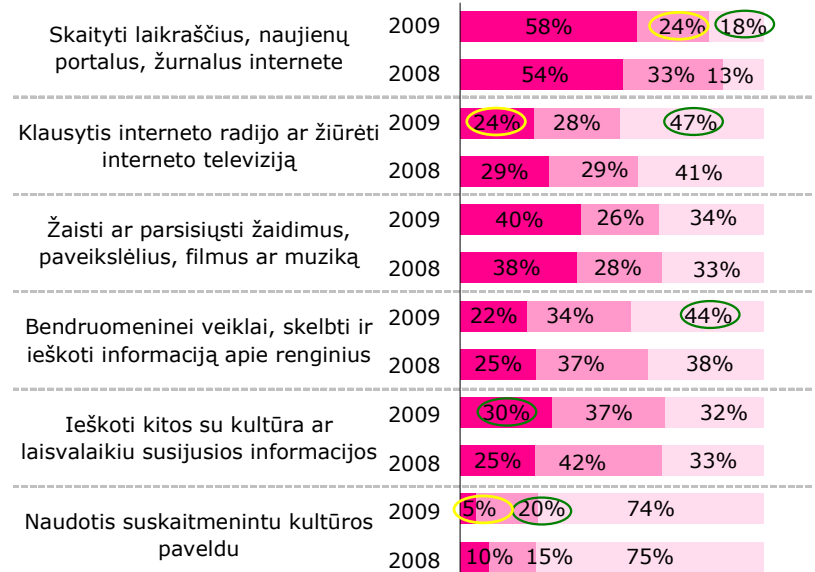
- Naudojasi nuolat
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

Naudojimas internetu laisvalaikio, kultūrai

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu

- Naudojasi nuolat
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

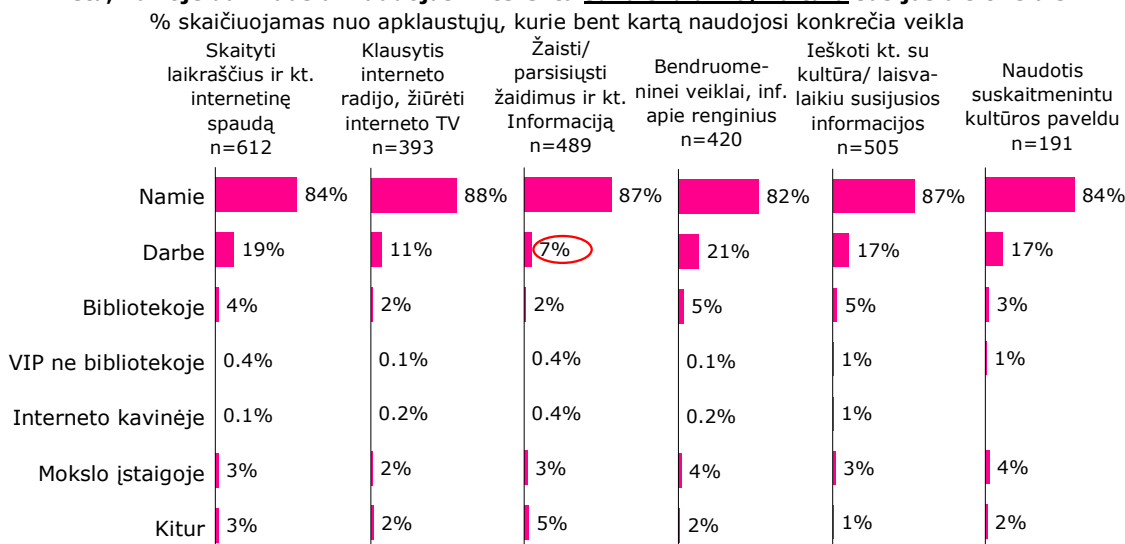

2009m., n=746

2008m., n=658

Dažniausiai su kultūra ir laisvalaikio susijusiomis veiklomis yra naudojamos namuose. Darbe jomis naudojasi ne daugiau kaip penktadalis interneto vartotojų. Darbe kiek rečiau žaidžiami kompiuteriniai žaidimai.

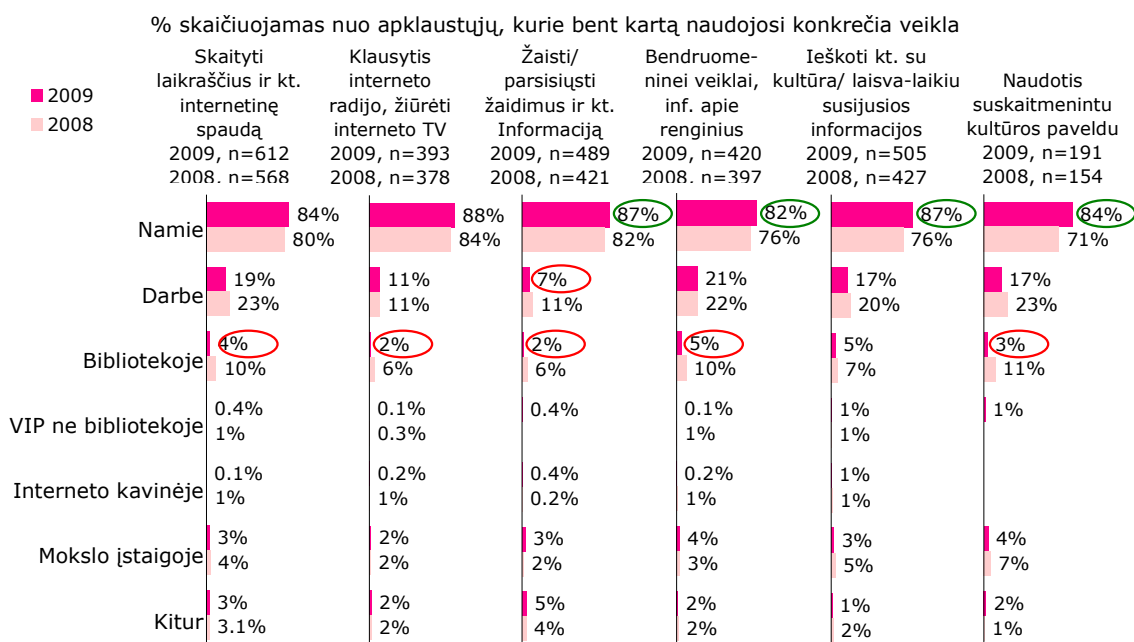
Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu su laisvalaikio, kultūra susijusiais tikslais

Su laisvalaikio ir kultūra susijusiais tikslais internetu naudojama ir pas giminaičius ar draugus.

Per pastaruosius metus naudojimas internetu laisvalaikio ir kultūros tikslais vis dažniau persikelia į namų aplinką. Namuose šiais metais dažniau parsisiunčiami ir žaidžiami kompiuteriniai žaidimai, užsiimama bendruomenine veikla, naudojama suskaitmenintu kultūros paveldu ir ieškoma kitokios su laisvalaikio ir kultūra susijusios informacijos. Tuo tarpu su laisvalaikio ir kultūra susijusia veikla internete rečiau imta naudotis bibliotekose (išskyrus informacijos paieškas).

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu su laisvalaikio, kultūra susijusiais tikslais

6.2. Darbo ir komerciniai tikslai

- Kas antras interneto vartotojas nuolat naudojasi elektronine bankininkyste – tai didžiausia nuolatinių vartotojų dalimi pasižyminti paslauga -

Kalbant apie naudojamąsi internetu darbo ir komerciniais tikslais, dažniausiai gyventojai internete ieško informacijos apie prekes ar paslaugas (80% yra bent kartą naudojęsi) arba naudojasi elektronine bankininkyste (65%). Pastaroji paslauga išsiskiria ir dideliu nuolatinių naudotojų skaičiumi, kas antras (51%) interneto vartotojas ja naudojasi nuolat.

Kiek daugiau nei pusė apklaustųjų (53%) internetu yra naudojęsi su darbu susijusioms paslaugoms atlikti.

Darbo paieška ir komercinė veikla (prekių ar paslaugų užsisakymas ir pirkimas, savo prekių ar paslaugų pardavimas) dažniau yra vienkartiniai veiksmai. Juos nuolat interneto pagalba atlieka tik kas dešimtas interneto vartotojas (nuo 7% iki 14%). Tačiau bent kartą šiomis paslaugomis yra pasinaudoję ne mažiau trečdalis apklaustųjų (31%).

Darbo ir komerciniais tikslais internetu dažniau naudojasi jaunimas, didžiausias pajamas turintys asmenys, dirbantieji, didmiesčių gyventojai, aktyviai internetu besinaudojantieji bei turintieji geresnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius (suaugusiųjų profesionalų grupė).

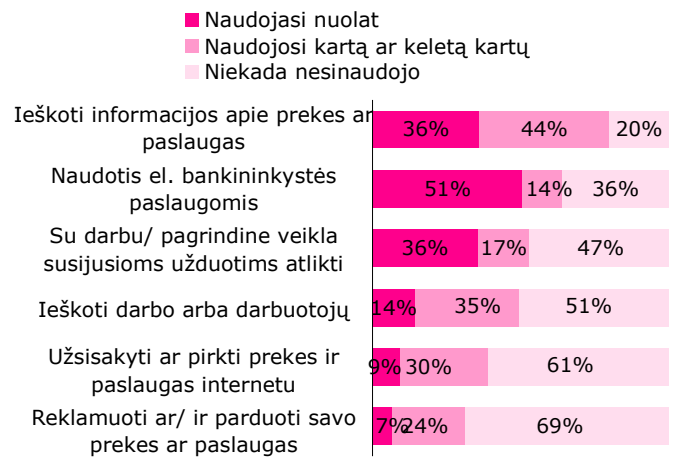
Bedarbiai dažniau teigė niekada nesinaudojantys internetu su pagrindine veikla susijusioms užduotims atlikti ar elektroninės bankininkystės paslaugomis, tačiau dažniau interneto pagalba ieško darbo.

Kaimo gyventojai rečiau internete ieško informacijos apie prekes ir paslaugas, perka internetu, ieško darbo ar darbuotojų, naudojasi elektronine bankininkyste. Tuo tarpu miestiečiai dažniau teigė nuolat besinaudojantys internetinės bankininkystės paslaugomis.

- Pastaraisiais metais labiausiai išaugo nuolatinis naudojimas elektronine bankininkyste -

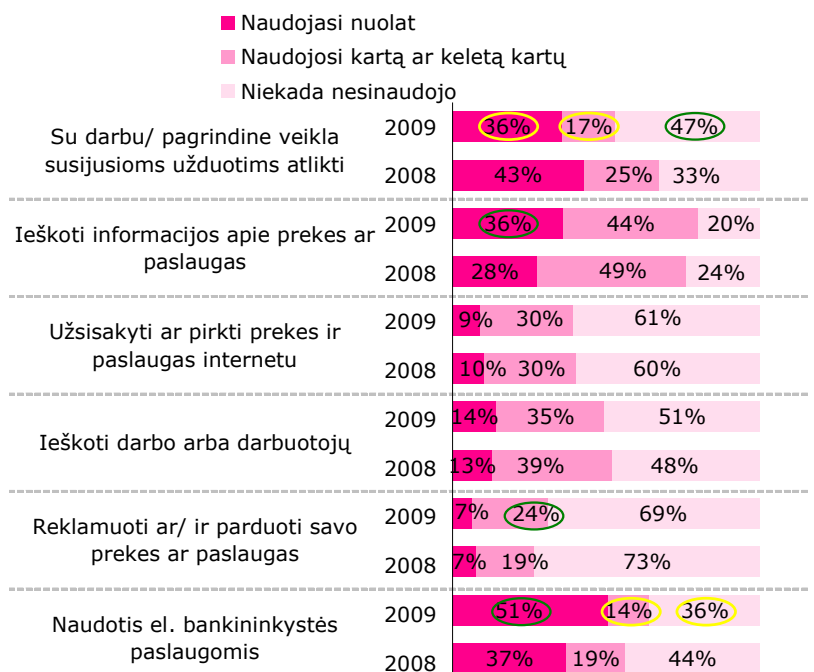
Pastaraisiais metais padaugėjo respondentų, kurie nuolat naudojasi elektronine bankininkyste, ieško informacijos apie prekes ir paslaugas bei yra pasinaudoję internetu savo prekių ar paslaugų reklamavimui. Pastarieji pokyčiai gali būti siejami su ekonominės krizės paskatinta pigiausių paslaugų ir prekių paieška, kurią patogiausia atlikti būtent internetu. Be to šaliai išgyvenant

Naudojimas internetu darbo ir komerciniais tikslais
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

Naudojimas internetu darbo ir komerciniais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

2009m., n=746

2008m., n=658

ekonominį sunkmetį, sumažėjo internetu su darbu susijusioms užduotims atlikti besinaudojančiųjų dalis. Labiausiai tikėtina, jog tai išaugusios bedarbystės pasekmė.

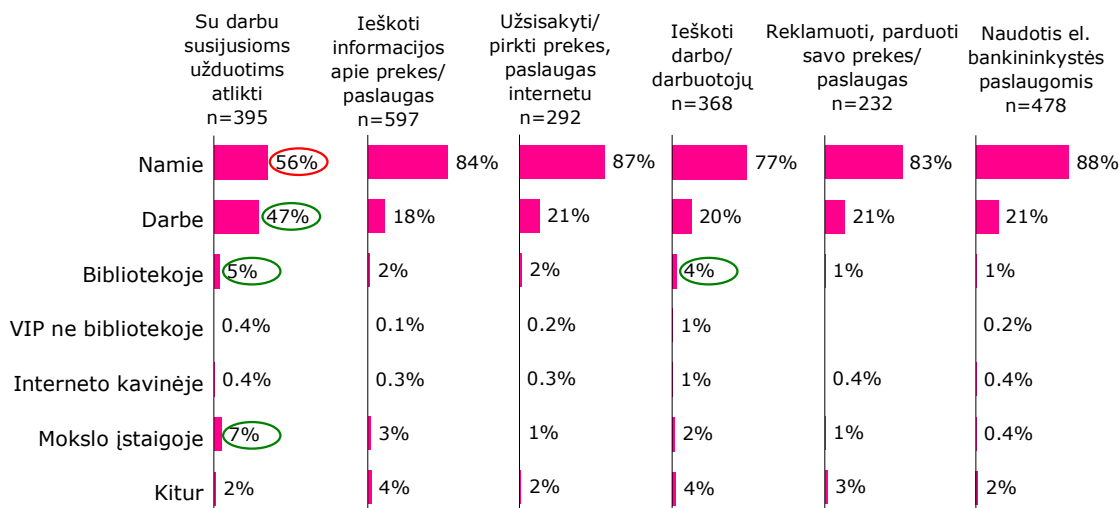

Pakartotinai apklausti gyventojai šiais metais dažniau reguliariai naudojami elektronine bankininkyste paslaugomis bei yra interneto pagalba ieškoję informacijos apie prekes ir paslaugas (žr. 2 Priedo lentelę Nr.3.1).

Internetu dažniausiai yra naudojama namuose arba darbe, todėl šios vietos yra populiariausios ir internetu naudojantis darbo ar komerciniais tikslais. Su darbu susijusios užduotys dažniau nei kiti veiksmai, atliekamos darbe, bibliotekoje ar mokslo įstaigoje ir rečiau namuose. Be to, bibliotekose dažniau ieškoma darbo.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu darbo ir komerciniais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

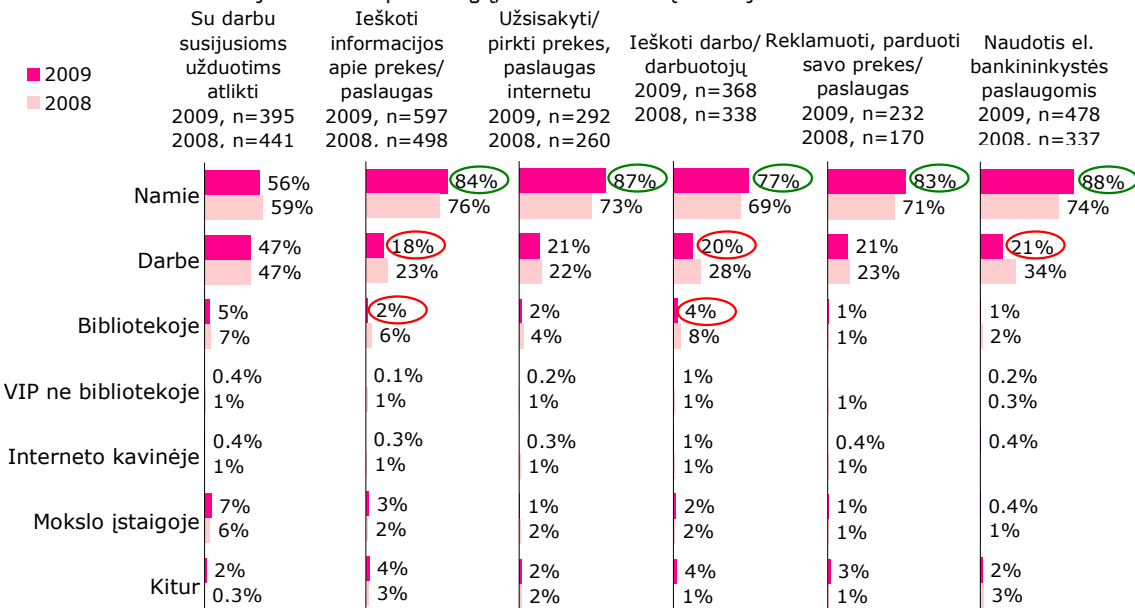

Respondentai įvardino ir kitas vietas, kuriose jie naudojami internetu darbo ar komerciniais tikslais. Tai Neįgaliųjų draugija, Darbo birža, draugų, giminaičių ar kaimynų namai.

Lyginant su pernai metais, vis dažniau beveik visais darbo ir komercijos tikslais internetu naudojama namuose. Tačiau bibliotekose pastarųjų metų perspektyvoje rečiau ieškoma informacijos apie prekes ir paslaugas ar darbo.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu darbo ir komerciniais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

6.3. Bendravimas ir ryšių palaikymas

- Bendraujant internete dažniausiai susirašinėjama elektroniniais laiškais arba kalbama per internetinę telefoniją -

Tarp bendravimo ir ryšių palaikymo paslaugų populiariausia yra susirašinėti laiškais. Antroje vietoje – bendravimas telefonu per internetą. Šiomis paslaugomis nuolat naudojasi atitinkamai 71% ir 54% apklaustųjų.

Socialiniuose interneto tinkluose ar diskusijų forumuose yra dalyvavę atitinkamai 41% ir 40% respondentų. Rečiausiai interneto vartotojai kuria tinklaraščius ar asmenines interneto svetaines (15%).

Jaunimas, moksleiviai bei studentai, dažniau besinaudojantieji internetu bei geriau mokantys dirbti kompiuteriu asmenys (jaunieji ir suaugę profesionalai), internetu bendravimo tikslais naudojasi dažniau.

Kaimo ir miesto gyventojai internetu bendravimo ir ryšių palaikymo tikslais naudojasi taip pat dažnai kaip ir visa tiriamoji visuma. Tuo tarpu bedarbiai dažniau nėra naudojęsi internetu nei vienu iš bendravimo ir ryšių palaikymo tikslų.

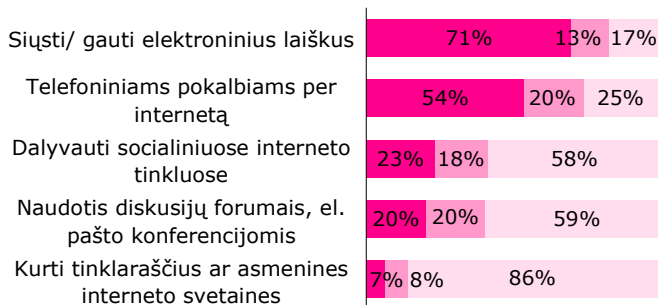
Lyginant su pernai metais išaugo telefoninių pokalbių interneto pagalba populiarumas ir dalyvavimas socialiniuose interneto tinkluose, tačiau sumažėjo besinaudojančių diskusijų forumais ir kuriančių asmenines interneto svetaines.

 Pakartotinai apklausti respondentai pastaraisiais metais dažniau interneto pagalba dalyvauja socialiniuose interneto tinkluose (žr. 2 Priedo lentelę Nr.3.2).

Naudojimasis internetu bendravimui ir ryšių palaikymui

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

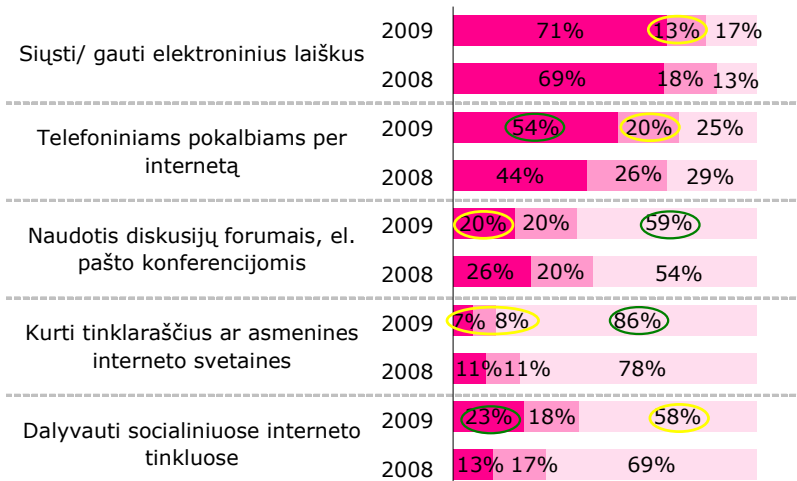
- Naudojasi nuolat
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

Naudojimasis internetu bendravimui ir ryšių palaikymui

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

- Naudojasi nuolat
- Naudojosi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

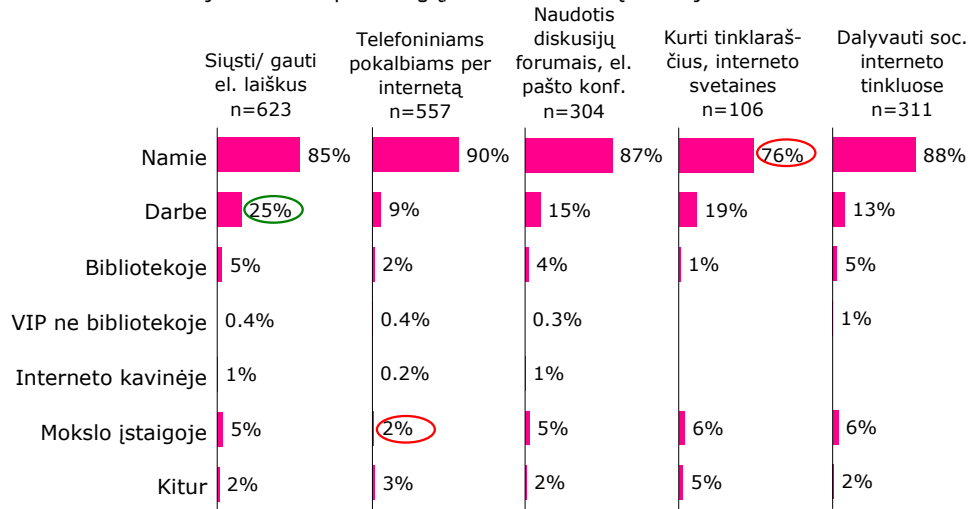
2009m., n=746

2008m., n=658

Dažniausiai internetu bendraujama iš namų. Tačiau viena iš pagrindinių bendravimo formų darbe - susirašinėjimas laiškais. Be to, namų aplinkoje rečiau kuriami tinklaraščiai ir interneto svetainės. Mokymo įstaigose rečiau bendraujama telefonu interneto pagalba.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojami internetu bendravimui ir ryšių palaikymui

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

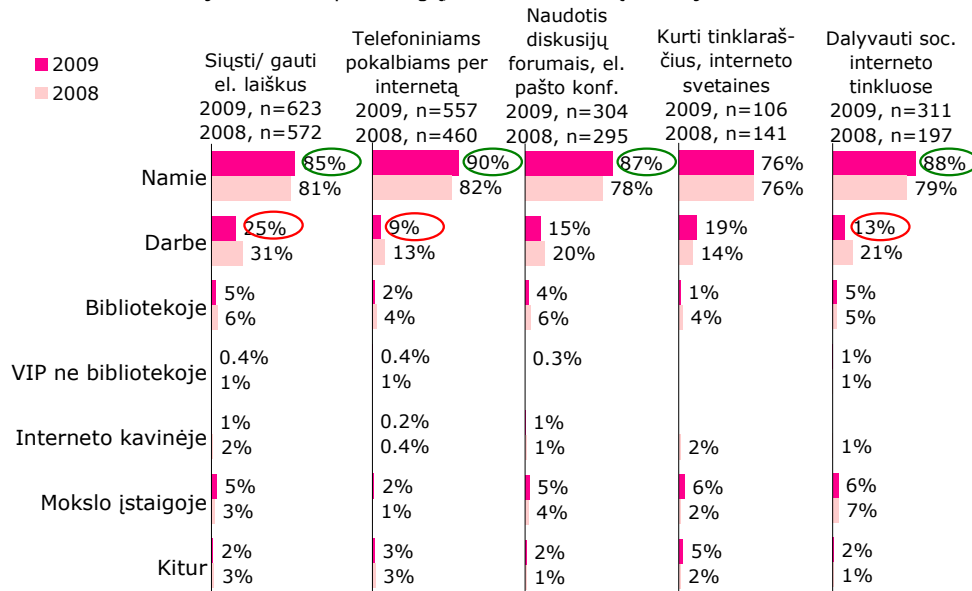

Internetu bendravimo tikslais naudojama ir pas draugus ar gimnaisčius.

Lyginant su pernai metais, visomis paslaugomis, išskyrus tinklaraščių ir interneto svetainių kūrimą, dažniau naudojama namuose. Tačiau nereikia pamiršti, jog ir apskritai internetu vis dažniau naudojama namuose.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojami internetu bendravimui ir ryšių palaikymui

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

6.4. Mokslas ir švietimas

- Mokymasis bei lavinimasis įprastai vyksta tik tam tikrame amžiaus tarpsnyje, todėl šiais tikslais internetu besinaudojančiųjų dalis ir yra santykinai maža -

Internetu mokslo ir švietimo tikslas Lietuvoje yra naudojasi mažiau gyventojų nei prieš tai analizuotais tikslais. Mokymuisi Lietuvoje įprasta skirti tam tikrą gyvenimo tarpsnį, dažniausiai jaunystę, o vėliau žinios gilinamos retai. Taigi mokslo ir švietimo tikslais internetu naudojasi tik specifinė gyventojų grupė, todėl bendras naudojimasis internetu mokslo ir švietimo tikslais ir yra mažesnis.

Kiek daugiau nei kas trečias interneto vartotojas yra parsisiuntęs reikalingos programinės įrangos (38%), ieškojo mokymosi ir lavinimosi kursų pasiūlymų (35%). Tai santykinai populiariausios paslaugos, kuriomis naudojama mokymosi ir švietimo tikslais, tačiau naudojimasis jomis yra labiau vienkartinis, neturintis nuolatinio pobūdžio.

Mažiausiai gyventojų internetu yra žiūrėję mokomąsias video transliacijas (17%) ar mokęsi nuotoliniu būdu (14%).

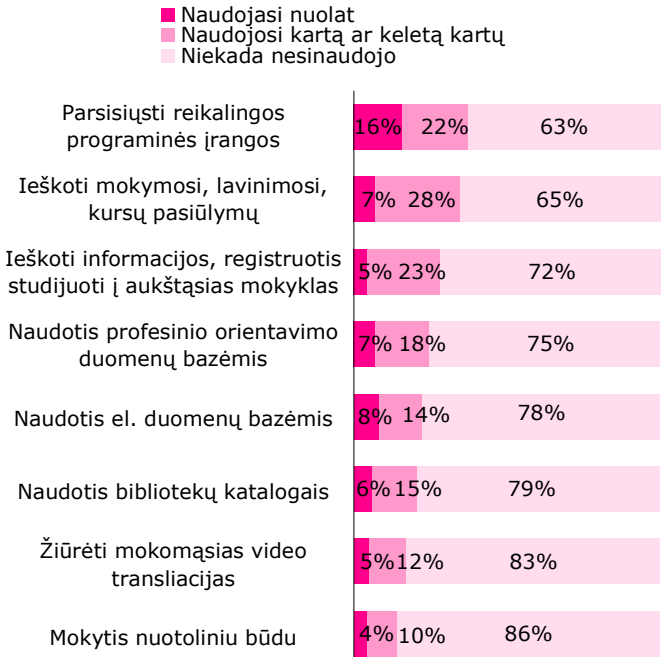
Internetu mokslo ir švietimo tikslais dažniau naudojasi jaunimas, moksleiviai, studentai, didžiausias pajamas turintys asmenys, vadovai, internetu dažniau besinaudojantys respondentai bei geresnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius turintys asmenys (profesionalai, ypač jaunesni).

Kaimo gyventojai rečiau nei miestiečiai naudojami elektroninėmis duomenų bazėmis internete. Tuo tarpu bedarbiai dažniau teigė nesinaudojantys nei viena iš su mokslu ar švietimu susijusių veiklų.

Lyginant su pernai metais, šiemet mažiau respondentų nurodė parsisiuntę reikalingos įrangos, ieškoję informacijos registruotis studijuoti į aukštąsias mokyklas, mokęsi nuotoliniu būdu, naudojęsi profesinio orientavimo ar elektroninėmis duomenų bazėmis.

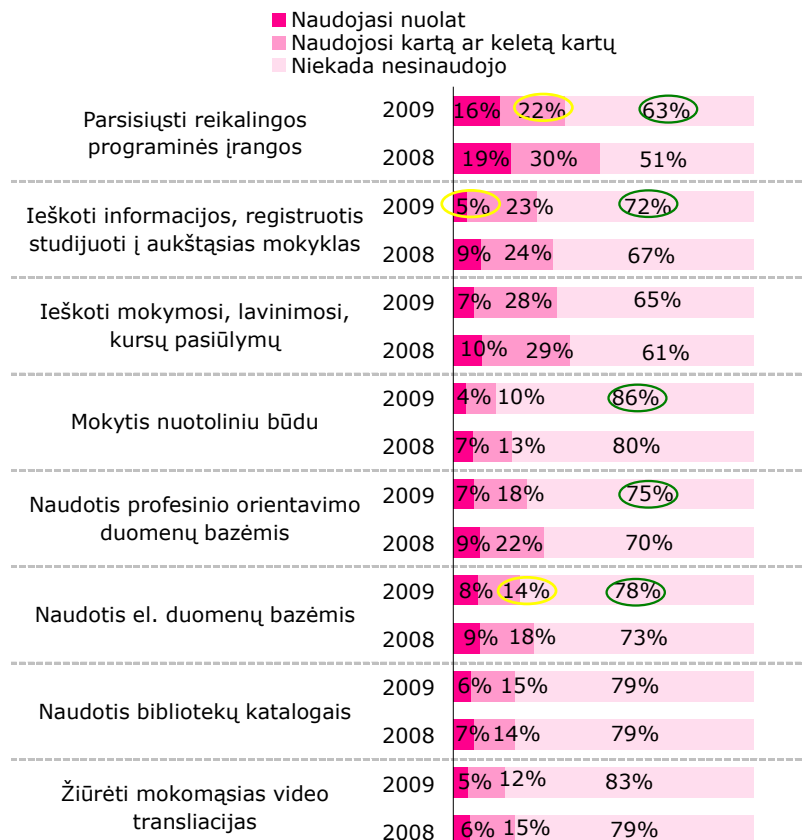
 Tarp pakartotinai apklaustų respondentų naudojimasis internetu mokslo ar švietimo tikslais lyginant su pernai metais nepakito (žr. 2 Priedo lentelę Nr.3.4).

Naudojimasis internetu mokslo, švietimo tikslais
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

Naudojimasis internetu mokslo, švietimo tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

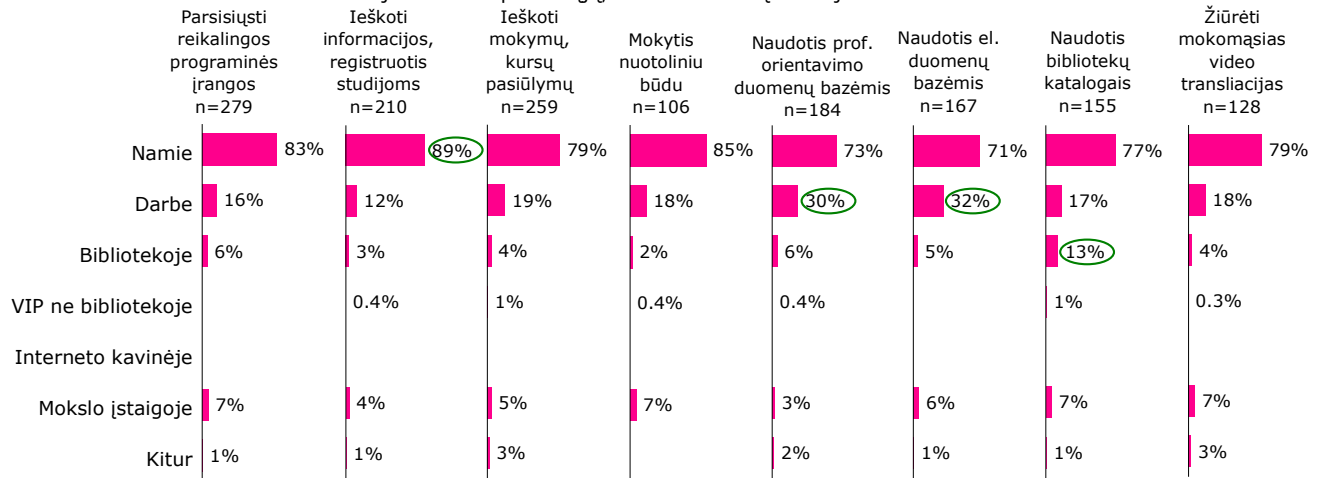

2009m., n=746
2008m., n=658

Dažniausiai mokymosi ir švietimo tikslais internetu yra naudojamos namuose. Profesinio orientavimo duomenų bazėmis ir elektroninėmis duomenų bazėmis dažniau nei kitomis paslaugomis, naudojamos darbe, tuo tarpu informacijos studijoms paieškos arba registravimasis studijuoti dažniau vyksta namuose, bibliotekos katalogais – bibliotekoje.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi interentu mokslo, švietimo tikslais

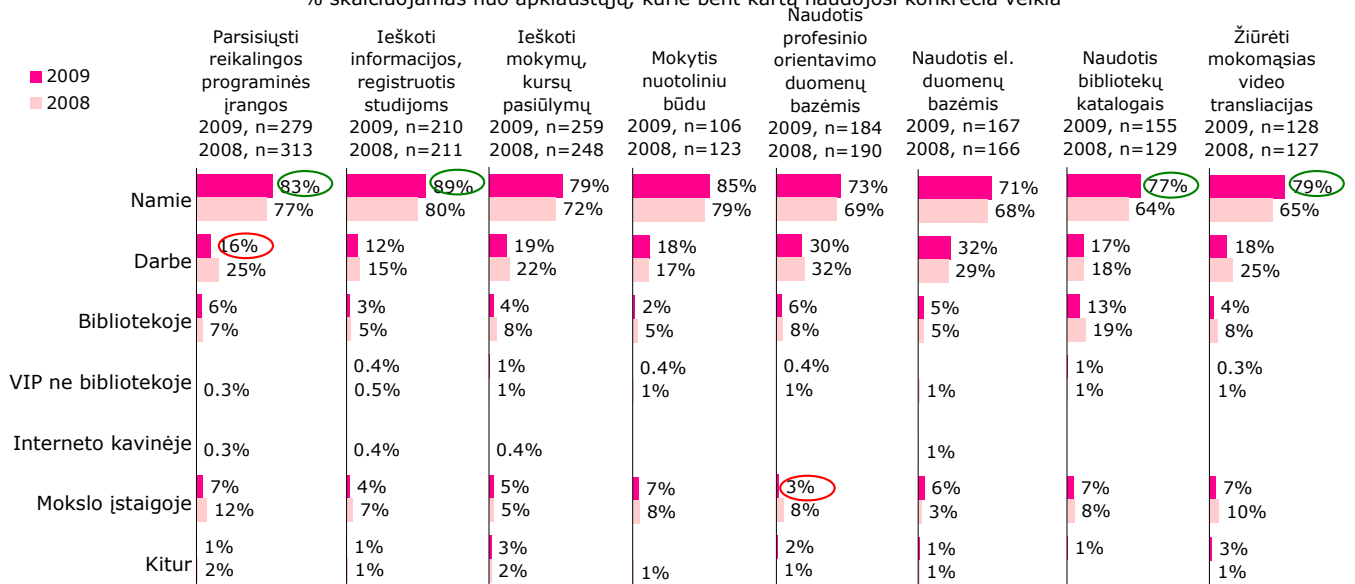
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

Šiais metais daugiau apklaustųjų namuose siuntėsi reikiamą programinę įrangą, ieškojo informacijos ar registravosi studijoms, naudojami bibliotekų katalogais ir žiūrėjo mokomasias video. Tuo tarpu reikiamą programinę įrangą siunčiančių namuose arba besinaudojančių profesinio orientavimo duomenų bazėmis mokslo įstaigose dalis kiek sumažėjo.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi interentu mokslo, švietimo tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

6.5. Sveikata

- Internetu gyventojai dažniausiai ieško bendrosios su sveikatos problemomis susijusios informacijos -

Didžiausią susirūpinimą savo sveikata jaučiantys vyresnio amžiaus asmenys paprastai rečiau naudojami internetu, tad atitinkamai naudojimas juo su sveikata susijusiais tikslais yra mažesnis.

Kiek daugiau nei kas antras interneto vartotojas internete ieško bendrosios informacijos, susijusios sveikata. Tuo tarpu sveikatos priežiūros įstaigose ar pas specialistus yra registravęsi tik 17% respondentų. Išskirtinai mažai internetu besinaudojančių asmenų yra sekę Ligonių kasų kaupiamą informaciją apie juos. Tikėtina, jog tai lemia mažas tokios galimybės žinomumas.

Sveikatos tikslais internetu dažniau naudojami ankstyvosios ir vidurinėsios brandos sulaukę gyventojai (35-44 metai), asmenys su aukštuoju išsimokslinimu, specialistai, tarnautojai, namų šeimininkės, internetu dažniau besinaudojantys asmenys.

Miestiečiai informacijos, susijusios su sveikata, internete ieško dažniau nei kaimo gyventojai.

Darbingo amžiaus darbo neturintys asmenys dažniau teigė niekada nesekę Ligonių kasų kaupiamos informacijos apie ligonius.

Galbūt gerų pokyčių pradžią žymi tai, kad per pastaruosius metus padaugėjo nuolat informacijos apie sveikatą internete ieškančių gyventojų. Tuo tarpu nuolat Ligonių kasų kaupiamą informaciją apie ligonius tikrinančių gyventojų sumažėjo.

Pakartotinai apklaustų respondentų naudojimas internetu su sveikata susijusiais tikslais per pastaruosius metus nepakito (žr. 2 Priedo lentelę Nr.3.5).

Naudojimas internetu su sveikata susijusiais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

- Naudojami nuolat
- Naudojami kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

Ieškoti su sveikata susijusios informacijos	20%	36%	43%
Registruotis sveikatos priežiūros įstaigose, pas specialistus	6%	11%	83%
Sekti Ligonių kasų kaupiamą informaciją apie Jus	2%	4%	94%

Naudojimas internetu su sveikata susijusiais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu

- Naudojami nuolat
- Naudojami kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

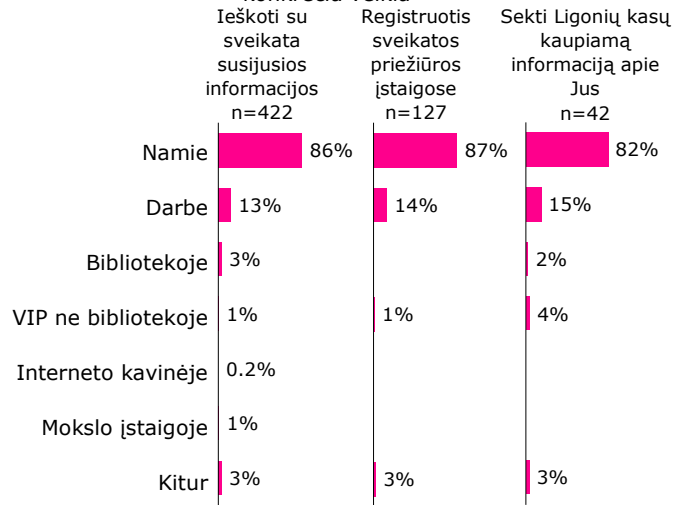
Ieškoti su sveikata susijusios informacijos	2009	20%	36%	43%
	2008	15%	41%	44%
Registruotis sveikatos priežiūros įstaigose, pas specialistus	2009	6%	11%	83%
	2008	5%	13%	82%
Sekti Ligonių kasų kaupiamą informaciją apie Jus	2009	2%	4%	94%
	2008	4%	3%	93%

2009m., n=746
2008m., n=658

Internetu informacijos, susijusios su sveikata, dažniausiai ieškoma namuose. Kiek daugiau nei kas dešimtas apklaustasis (13%-15%) informacijos apie sveikatą internete ieško darbe.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu su sveikata susijusiais tikslais

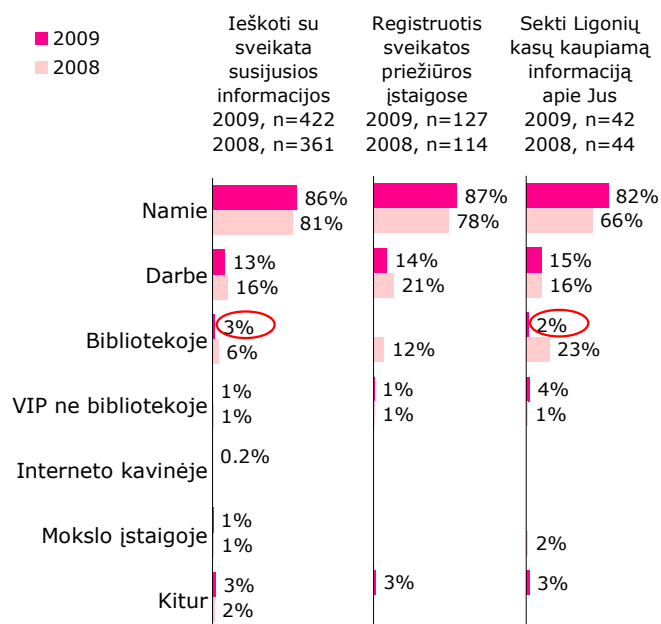
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

Pastaraisiais metais sumažėjo gyventojų bibliotekose interneto pagalba ieškančių informacijos apie sveikatą arba sekančių Ligonių kasų kaupiamą informaciją.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu su sveikata susijusiais tikslais

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

6.6. E-valdžios paslaugos

- E-valdžios paslaugomis, išskyrus pajamų deklaracijas, naudojamosi rečiausiai -

E-valdžios paslaugomis yra naudojamosi rečiausiai iš visų analizuojamų interneto suteikiamų galimybių. Kiek daugiau interneto vartotojų yra pateikę pajamų, turto deklaracijas elektroniniu būdu (37%) arba ieškoję informacijos apie transporto priemones, registravę jas (29%). Kas dešimtas interneto vartotojas yra gavęs informacijos arba teikęs prašymus socialinėms išmokoms, kompensacijoms gauti bei internetu deklaravo gyvenamąją vietą. Tuo tarpu tik pavieniai asmenys internetu užsisakė asmens dokumentus, teikė prašymus statybos leidimams, užsisakė gimimo, santuokos, ištuokos ar mirties liudijimus bei teikė pranešimus policijai.

E-valdžios paslaugomis dažniau yra naudojęsi ankstyvosios brandos (25-34 metai) sulaukę asmenys, respondentai su aukštesniu išsilavinimu, disponuojantys didžiausiomis pajamomis, dažniau besinaudojantys internetu, turintys geresnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius (profesionalai, o ypač vyresni profesionalai), specialistai, tarnautojai bei vadovai.

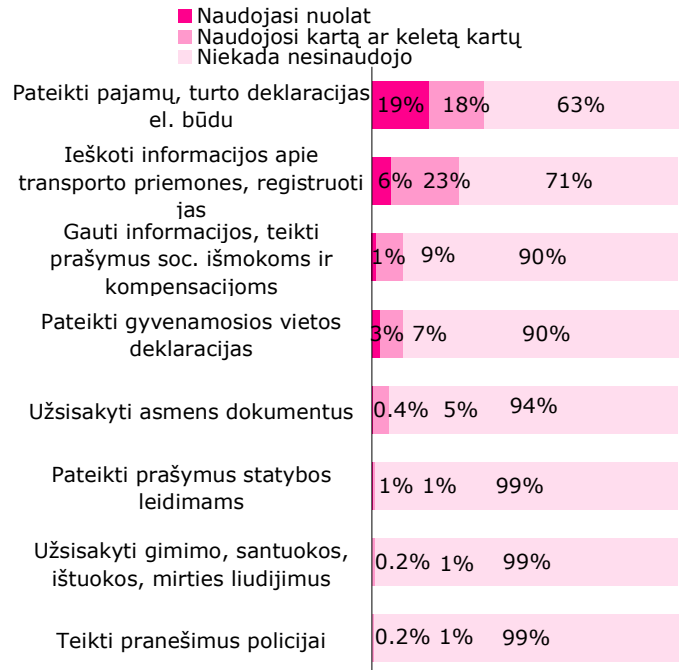
Kaime gyvenantys asmenys bei bedarbiai rečiau internete ieško informacijos apie transporto priemones ar elektroniniu būdu deklaruoja turta.

Pastaraisiais metais padaugėjo žmonių, kurie yra ieškoję informacijos apie transporto priemones, jas registravę. Tačiau sumažėjo teikusių prašymus socialinėms išmokoms gauti.

 Pakartotinai apklaustų respondentų naudojimas e-valdžios paslaugomis per pastaruosius metus nepakito (žr. 2 Priedo lentelę Nr.3.6).

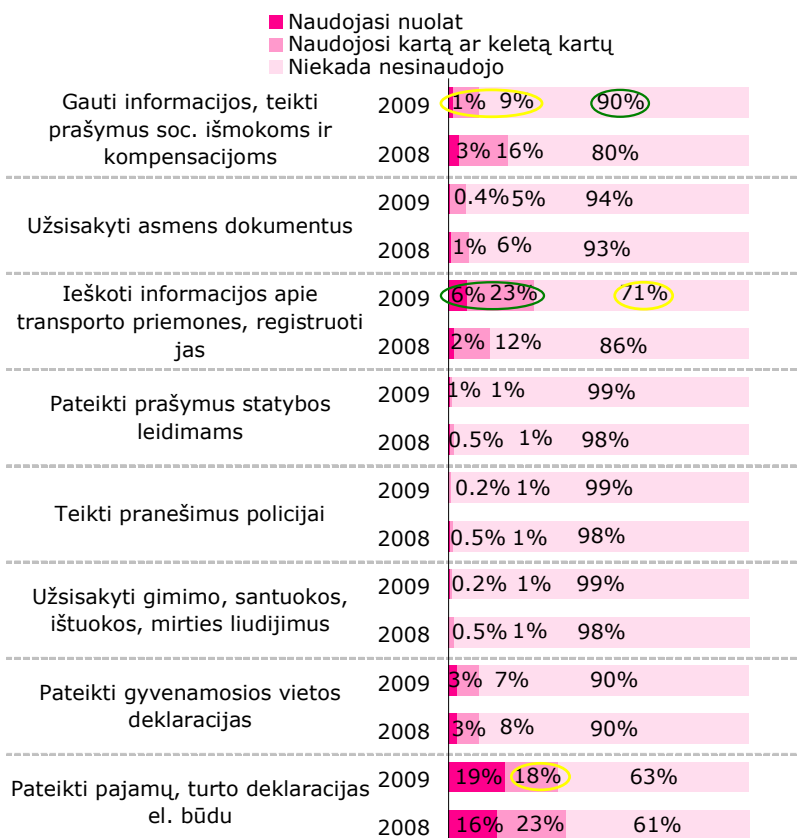
Naudojimas internetu, norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu, n=746

Naudojimas internetu, norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudoja internetu

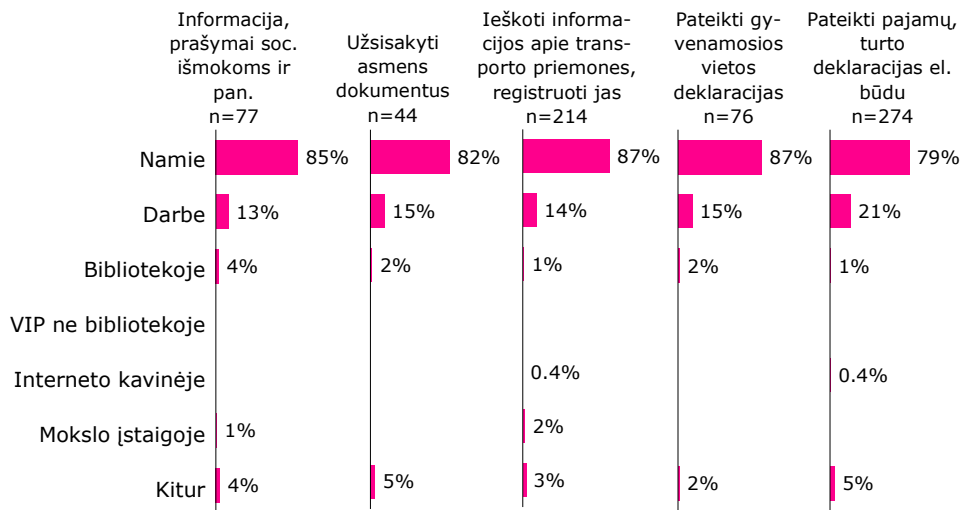

2009m., n=746
2008m., n=658

Dažniausiai e-valdžios paslaugomis interneto pagalba yra naudojama namuose, kaip ir internetu apskritai. Dar apie penktadalis interneto vartotojų e-valdžios paslaugomis naudojosi darbe.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu norėdami pasinaudoti e-valdžios paslaugomis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

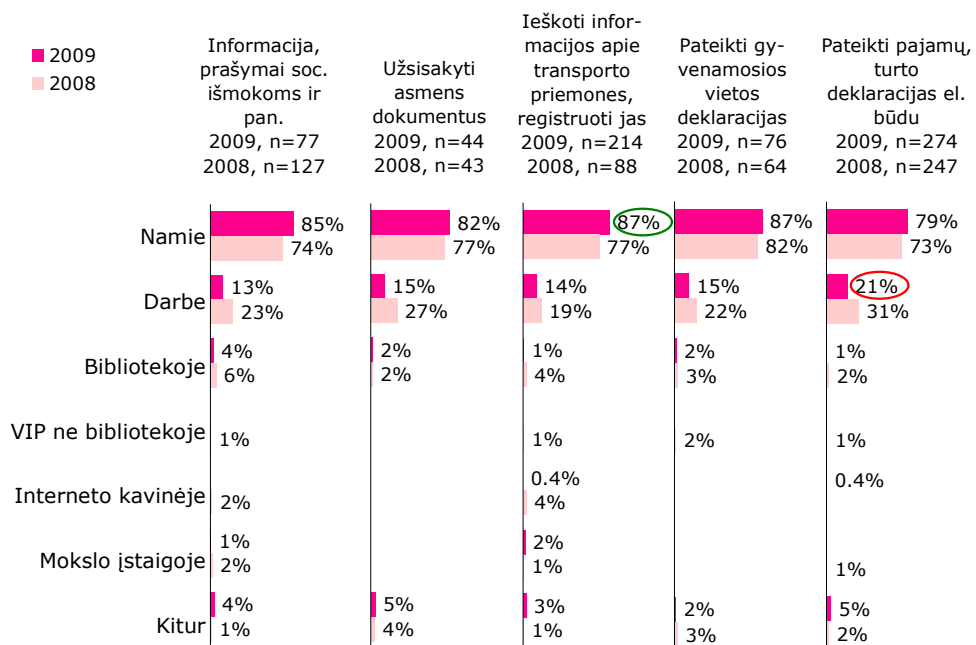

Pastaba: dėl per mažo respondentų skaičiaus grafinėje iliustracijoje nepateikiami duomenys apie tokių paslaugų naudojimosi vietas: prašymų statyboms leidimams pateikimas, pranešimų policijai teikimas ir gimimo, santuokos, ištuokos, mirties liudijimų užsakymas.

Lyginant su pernai metais, padaugėjo namuose informacijos apie transporto priemones ieškojusių respondentų, tačiau sumažėjo turto deklaracijas elektroniniu būdu iš darbo pateikusiųjų dalis.

Vieta, kurioje dažniausiai naudojasi internetu norėdami pasinaudoti e-valdžios paslaugomis

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bent kartą naudojami konkrečia veikla

Analizuojant naudojimąsi internetu išplėstinės e-valdžios tikslais situacija kiek kitokia. Dažnesnis naudojimas darbo ar darbuotojų paieška internete bei tai, jog, įtraukus įvairesnių paslaugų spektrą, jomis gali naudotis vis kiti asmenys, lemia bendros e-valdžios tikslais besinaudojančių gyventojų dalies padidėjimą iki 79%.

Dažniausiai internete ieškoma darbo (49%) arba pateikiant pajamų, turto deklaracijas (37%). Dar ketvirtadalis apklaustųjų (28%-27%) internete ieško informacijos apie transporto priemones ar ieško informacijos ir registruojasi studijuoti.

Rečiausiai iš internetu naudojamasi teikiant pranešimus policijai, užsisakomi dokumentai (gimimo, santuokos, ištuokos, mirties liudijimai) bei pateikiami prašymai statybos leidimams.

E-valdžios plačiąja prasme paslaugomis dažniau yra naudojęsi jauniausio amžiaus asmenys, respondentai su aukštuoju išsimokslinimu, disponuojantys didžiausiomis pajamomis, dirbantieji, dažniau besinaudojantys internetu, turintys geresnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius (profesionalai, o ypač vyresni profesionalai), specialistai, tarnautojai ir vadovai.

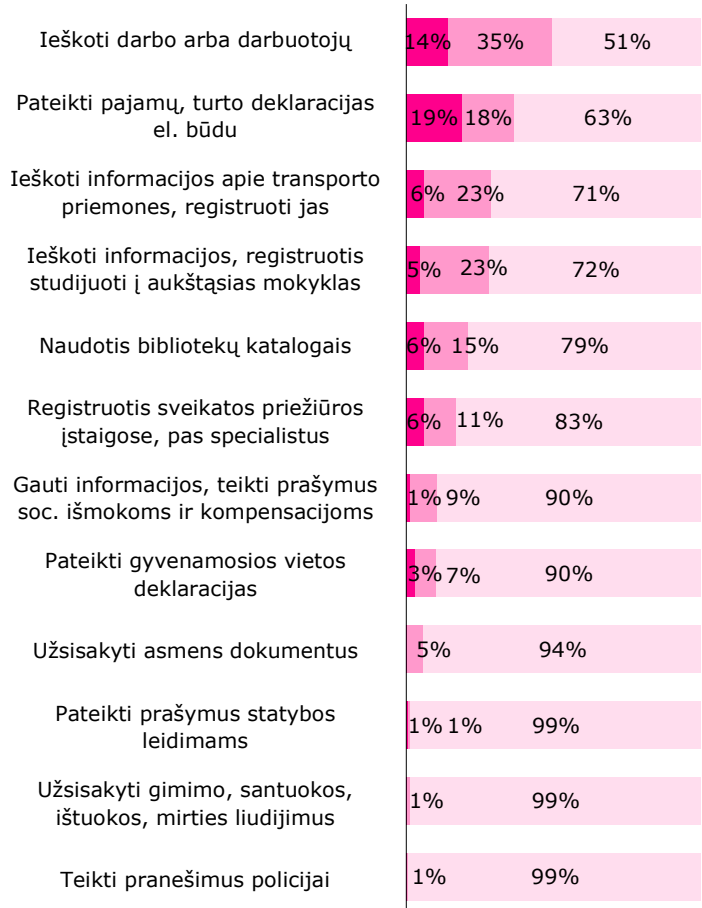
Miesto gyventojai internetu e-valdžios paslaugomis naudojasi dažiau nei kaime gyvenantys asmenys.

Pensijinio amžiaus asmenys e-valdžios paslaugomis yra naudojęsi rečiau nei kitos socialinės grupės.

Naudojimas internetu, norint pasinaudoti e-valdžios paslaugomis plačiąja prasme

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie naudojami internetu, n=746

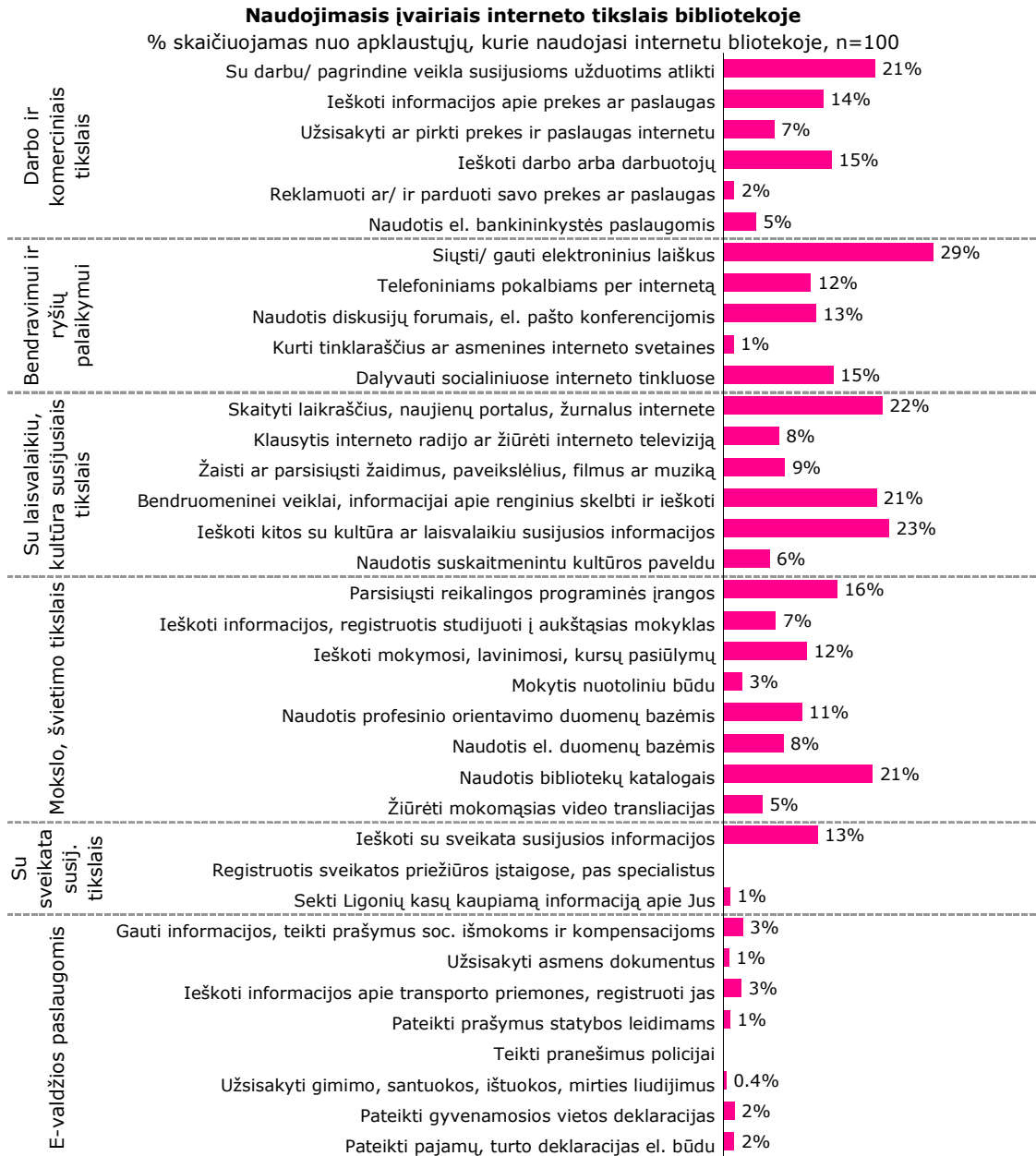
- Naudojasi nuolat
- Naudojasi kartą ar keletą kartų
- Niekada nesinaudojo

6.7. Naudojimosi internetu bibliotekoje tikslai

Bibliotekoje internetu naudojęsi respondentai dažniausiai jo pagalba atliko su pagrindine veikla susijusias užduotis, susirašinėjo elektroniniais laiškais, skaitė naujienas, užsiėmė bendruomenine veikla, ieškojo kitokios su kultūra ar laisvalaikiu susijusios informacijos, naudojos bibliotekų katalogais.

Apskritai rečiausiai bibliotekoje internetu naudojamosi su sveikata susijusiais tikslais bei e-valdžios paslaugomis.

7. Bibliotekų teikiamos paslaugos

7.1. Lankymasis bibliotekoje pastaraisiais metais

- Bibliotekoje dažniau lankosi socialiai aktyvesni gyventojai ir jaunimas-

Per pastaruosius 12 mėnesių bibliotekoje yra lankęsi daugiau nei trečdalis 15-74 metų amžiaus Lietuvos gyventojų (39%). Dar 46% šios įstaigos paslaugomis yra naudojęsi anksčiau.

Socialiai aktyvesnės gyventojų grupės - jaunimas, specialistai, tarnautojai, vadovai –pastaraisiais metais bibliotekoje lankęsi dažniau. Tuo tarpu vidutinio ir vyriausio amžiaus asmenys (35-74 metų amžiaus), respondentai su aukštesniu išsimokslinimu, darbininkai, pensininkai, namų šeimininkės, bibliotekoje lankęsi rečiau, t.y. dažniau teigė jį buvę anksčiau nei prieš metus. Vyriausio amžiaus asmenys (55-74 metai), respondentai su pradiniu ar pagrindiniu išsimokslinimu, pensininkai dėl amžiaus ar negalios dažniau teigė bibliotekoje apskritai nesilankantys.

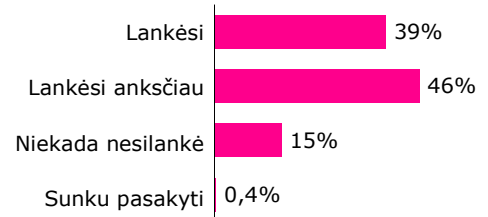
Per pastaruosius metus bibliotekoje apsilankusiųjų dalis nepakito. Tačiau bibliotekoje visiškai nesilankančių dalis sumažėjo ir padaugėjo joje anksčiau nei prieš metus apsilankusių gyventojų.

 Pakartotinai apklausti respondentai bibliotekoje šiais metais apsilankė dažniau nei pernai (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.1).

Miesto ir kaimo gyventojai bibliotekose lankosi vienodai dažnai. Be to, tiek miestuose, tiek kaimuose pastaraisiais metais sumažėjo niekada bibliotekoje nesilankusių apklaustųjų ir padaugėjo asmenų, kurie joje lankęsi anksčiau nei prieš metus.

Lankymasis viešojoje bibliotekoje per pastaruosius 12 mėn.

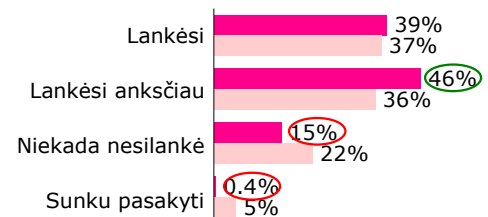
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

Lankymasis viešojoje bibliotekoje per pastaruosius 12 mėn.

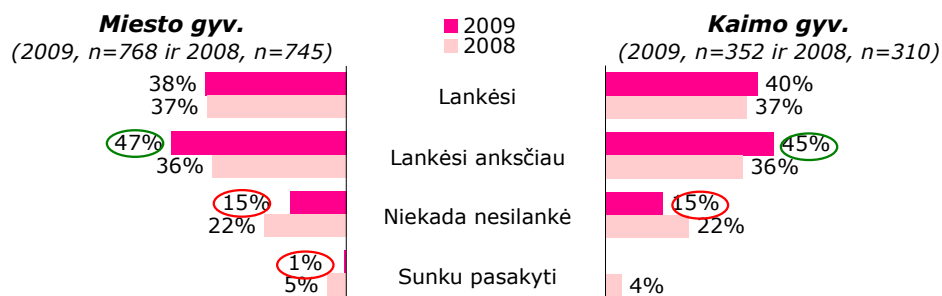
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

■ 2009, n=1120
■ 2008, n=1055

Lankymasis viešojoje bibliotekoje per pastaruosius 12 mėn.

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

7.2. Nesilankymo bibliotekoje priežastys

- Dažniausiai bibliotekoje nesilankoma dėl poreikio neturėjimo ir laiko stygiaus -

Pagrindinės priežastys, kodėl gyventojai nesilanko bibliotekoje, – poreikio neturėjimas bei laiko trūkumas (atitinkamai 61% ir 40%). Dar 9% teigė, jog bibliotekoje lankytis tiesiog nemėgsta, tai neįdomu. Šiandienos visuomenėje bibliotekai sunku konkuruoti su alternatyviomis laiko praleidimo formomis, todėl apsilankymai bibliotekoje yra keičiami kitomis veiklomis.

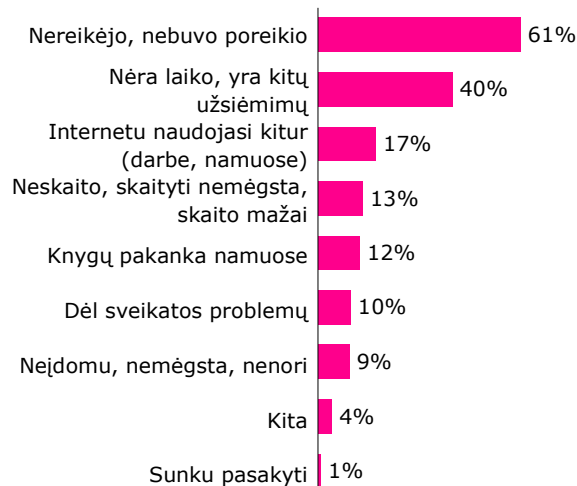
Beveik penktadalis bibliotekos nelankančių asmenų tai motyvavo galimybe internetu naudotis kitur. Kiek daugiau nei dešimtadalis bibliotekoje nesilankančių gyventojų teigė to nedarantys dėl to, jog nemėgsta skaityti arba knygų pakanka namuose (atitinkamai 13% ir 12%). Dar dešimtadalis į biblioteką negali ateiti dėl sveikatos problemų.

- Laiko apsilankyti bibliotekoje dažniau neturi 35-44 metų amžiaus asmenys, darbininkai bei vidutinio dydžio miestų gyventojai.
- Poreikio dažniau nejaučia ankstyvosios brandos atstovai (25-34 metų amžiaus) bei asmenys su aukštuoju išsimokslinimu.
- Bibliotekos siūlomomis paslaugomis dažniau nesidomi jaunimas iki 24 metų amžiaus, respondentai su pradinio ar pagrindinio išsimokslinimu, bedarbiai bei kaimų gyventojai.
- Vyriausio amžiaus respondentai, asmenys su vidutinėmis pajamomis, pensininkai dėl amžiaus ar negalios bei kaimų gyventojai bibliotekoje dažniau nesilanko dėl sveikatos problemų.
- Namuose esančiomis knygomis dažniau apsiriboja ankstyvosios senatvės atstovai (55-64 metai), respondentai su aukštuoju išsimokslinimu, didžiausiomis pajamomis disponuojantys apklaustieji, vadovai, neįgalūs asmenys bei didmiesčių gyventojai. Knygų skaityti nelabai mėgsta vyresnio amžiaus respondentai, asmenys su pradinio ar pagrindinio išsimokslinimu, kaimų gyventojai.
- Apie galimybę internetu naudotis namuose ar darbe dažniau užsiminė jaunimas, asmenys su aukštuoju išsimokslinimu, didžiausiomis pajamomis disponuojantys respondentai, dirbantieji bei moksleiviai.

Duomenų palyginimas su pernai metais negalimas dėl pasikeitusio atsakymų fiksavimo būdo. Pernai metais buvo atviras klausimas, šiais – pateikti galimi atsakymai.

Nesilankymo (per pastaruosius metus) bibliotekoje priežastys

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie per pastaruosius metus nesilankė viešojoje bibliotekoje, n=685

7.3. Bibliotekos teikiamų paslaugų žinomumas

- Geriausiai žinomos - tradicinės bibliotekos teikiamos paslaugos bei vieša interneto prieiga -

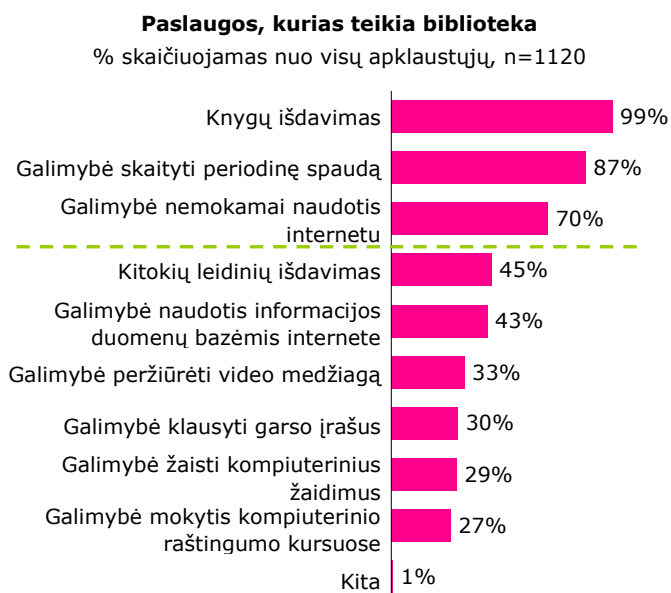
Geriausiai žinomos bibliotekos paslaugos – knygų išdavimas (99%), galimybė skaityti periodinę spaudą (87%) bei galimybė nemokamai naudotis internetu (70%). Likusias paslaugas, tokias, kaip kitokių leidinių išdavimas, galimybė naudotis informacijos duomenų bazėmis internete, peržiūrėti video medžiagą, klausyti garso įrašus, žaisti kompiuterinius žaidimus bei mokytis kompiuterinio raštingumo, žino mažiau nei pusė gyventojų.

Tarp kitų bibliotekos teikiamų paslaugų buvo paminėtos kopijavimo paslaugos, renginiai, sudaromos sąlygos informacija naudotis akliesiems, susitikimais su laikraščių redaktorais, rašytojais.

Tai, kad bibliotekoje yra teikiama nemokama interneto prieiga, dažniau žino jaunimas bei vidutinio amžiaus asmenys, respondentai su aukštesniu išsimokslinimu, didžiausias pajamas turintys respondentai, dirbantieji (ypač specialistai bei tarnautojai), moksleiviai, vidutinio dydžio miestų gyventojai bei aktyviau besinaudojantieji internetu ir turintys geresnes kompiuterinio raštingumo žinias asmenys (jaunieji profesionalai).

Kaimo gyventojai kiek dažniau žino, kad bibliotekoje galima žaisti kompiuterinius žaidimus. Tuo tarpu mieste gyvenantys asmenys dažniau žino kitokių leidinių išdavimo paslaugą bei galimybę skaityti periodinę spaudą.

Pensininkai dėl amžiaus ar negalios bei bedarbiai visas bibliotekoje teikiamas paslaugas žino taip pat kaip ir kitos gyventojų grupės.

7.4. Bibliotekos paslaugos, kuriomis naudojasi gyventojai

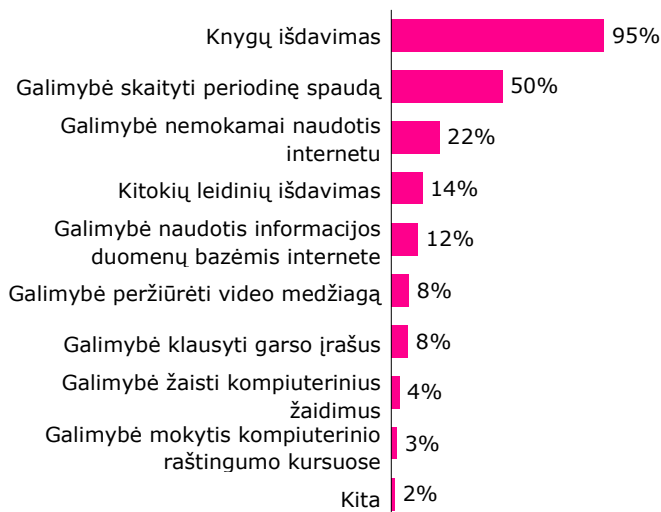
Populiariausia bibliotekos teikiama paslauga – knygų išdavimas. Ja yra pasinaudoję beveik visi bibliotekoje apsilankę gyventojai (95%). Kas antras bibliotekos lankytojas skaito periodinę spaudą (50%), o kas penktas – naudojasi vieša interneto prieiga (22%). Likusiomis paslaugomis naudojasi ne daugiau nei 14% bibliotekų lankytojų.

Internetu bibliotekoje dažniau naudojasi jaunimas bei aktyviau internetu besinaudojantys ir geriau kompiuteriu mokantys dirbti asmenys (jaunieji profesionalai). Be to, ši jaunų ir aktyvių lankytojų grupė apskritai dažniau naudojasi beveik visomis bibliotekoje teikiamomis paslaugomis.

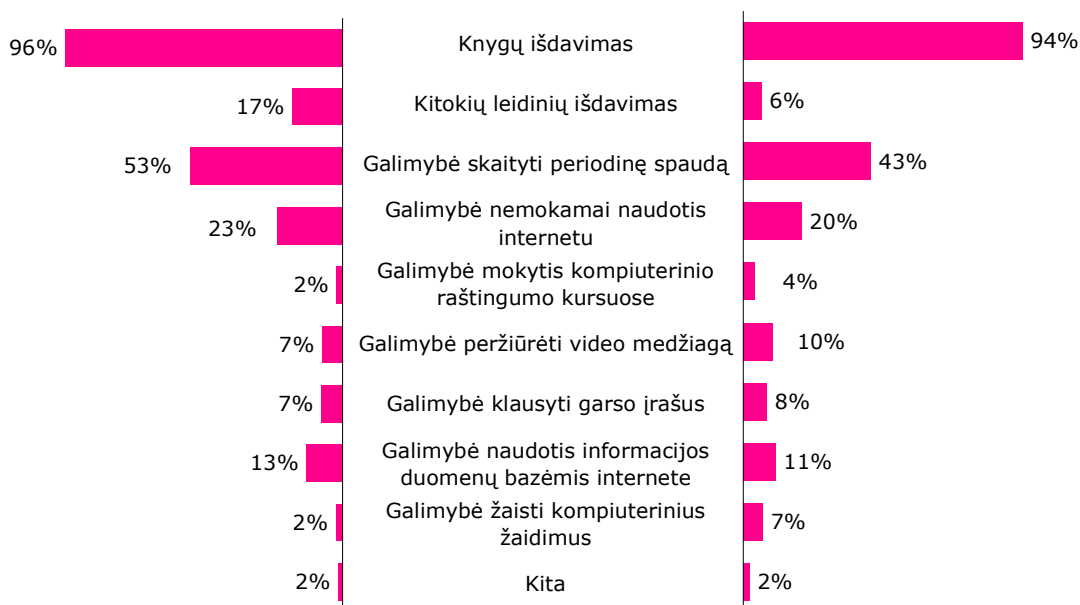
Bedarbiai, pensininkai dėl amžiaus ar negalios, bibliotekoje teikiamomis paslaugomis naudojasi taip pat dažnai, kaip ir kitos gyventojų grupės.

Miestiečiai dažniau nei kaimo gyventojai bibliotekoje dažniau naudojasi kitokių leidinių išdavimo paslauga. Kaimo bibliotekose, savo ruožtu, dažniau žaidžiami kompiuteriniai žaidimai.

Bibliotekos paslaugos, kuriomis nors kartą naudojosi
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie kada nors yra lankęsi bibliotekoje, n=951

Bibliotekos paslaugos, kuriomis nors kartą naudojosi
% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų, kurie yra lankęsi bibliotekoje
Miesto gyv., n=653 **Kaimo gyv., n=298**

7.5. Paslaugų teikimo ar materialinės bazės pokyčio vertinimas

- Bibliotekų teikiamos paslaugos ir materialinė bazė per pastaruosius metus pagerėjo -

Apie pusė Lietuvos gyventojų išvelgia teigiamus pokyčius bibliotekų veikloje.

Labiausiai respondentų nuomonės išsiskiria vertinant knygų asortimento, periodinės spaudos bei kitokių leidinių, ar duomenų bazių įvairovę. Nors knygų asortimentas ir periodinė spauda pusės bibliotekoje pastaruoju metu apsilankiusių gyventojų vertinama pagerėjusiais (atitinkamai 57% ir 47%), kitokie leidiniai bei duomenų bazės trečdalis apklaustųjų nuomone pablogėjo (atitinkamai 35% ir 30%).

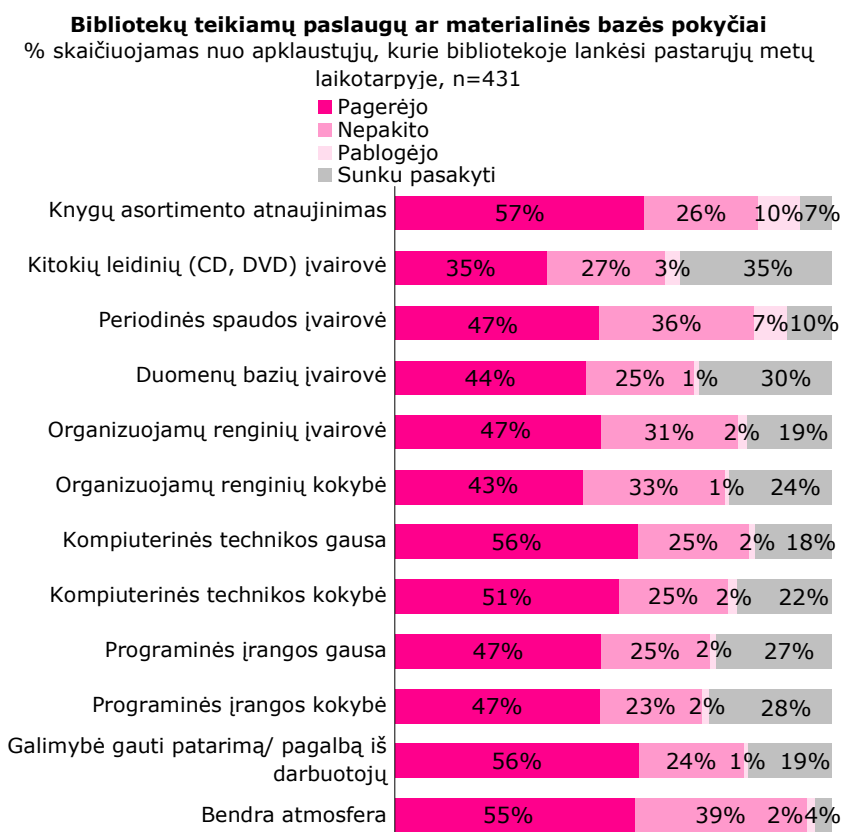
Bibliotekos atmosferos bei galimybės gauti patarimą, pagalbą iš darbuotojų atžvilgiu respondentų nuomonė labiau vientisa. Šiuos veiksmus pagerėjusiais įvardijo daugiau nei pusė apklaustųjų (56% ir 55%).

Taip pat daugiau nei pusė apklaustųjų pozityviai vertina kompiuterinės technikos gausos bei kokybės pokytį (atitinkamai 56% ir 51% konstatavo pagerėjimą). Tuo tarpu programinės įrangos gausą bei kokybę vertina kiek mažesnė bibliotekoje pastaruoju metu apsilankiusių dalis (po 47%).

Organizuojamų renginių įvairovės ir kokybės pagerėjimą pastebi atitinkamai 47% ir 44% apklaustųjų.

Jaunimas bei moksleiviai dažniau mano, jog pagerėjo knygų asortimentas. 25-34 metų amžiaus asmenys bei didžiausiomis pajamomis disponuojantys respondentai dažniau pozityviai vertina kitų leidinių įvairovės pokytį. Periodinės spaudos bei organizuojamų renginių kokybės pagerėjimą dažniau išvelgia vidutinio dydžio miestų gyventojai. Jaunimas dažniau džiaugiasi pagerėjusia programinės įrangos gausa, o specialistai ir tarnautojai dažniau atsižvelgia į pagerėjusią jos kokybę.

Pensininkai dėl amžiaus ar negalios visų bibliotekos paslaugų pokytį vertina taip pat, kaip tiriamoji visuma. Tuo tarpu bedarbiai dažniau atkreipia dėmesį į išaugusią organizuojamų renginių įvairovę.

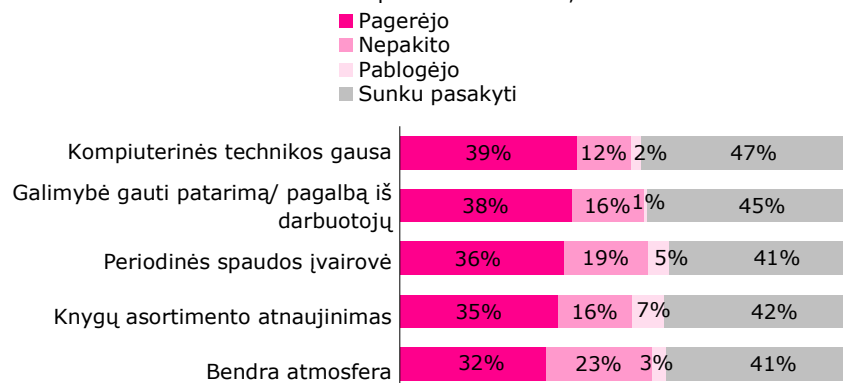

Per pastaruosius metus bibliotekose nesilankę gyventojai rečiau mano, kad bibliotekų paslaugos bei materialinė bazė pagerėjo (32%-39%). Tai nereiškia, jog jų nuomonė apie bibliotekas yra blogesnė. Nesilankymas bibliotekose dažniau lemia tai, kad šie gyventojai dažniau negali įvertinti bibliotekose vykstančios pažangos.

Didžiausias pajamas turintys gyventojai dažniau mano, kad pagerėjo periodinės spaudos įvairovė, galimybė gauti patarimą ar pagalbą iš darbuotojo bei bendra atmosfera bibliotekose. 35-44 metų amžiaus asmenys dažniau pagerėjusiu įvardijo knygų asortimento atnaujinimą. Asmenys su aukščiau išsimokslinimu, didžiausias pajamas turintys gyventojai bei dirbantieji (ypač specialistai bei vadovai) dažniau teigiamai įvertino kompiuterinės technikos gausos pokytį.

Miestelių gyventojai visas bibliotekų teikiamas paslaugas ir materialinę bazę dažniau vertino kaip pagerėjusias.

Bibliotekų teikiamų paslaugų ar materialinės bazės pokyčiai
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie per pastaruosius metus bibliotekoje nesilankė arba nepamena ar lankėsi, n=689

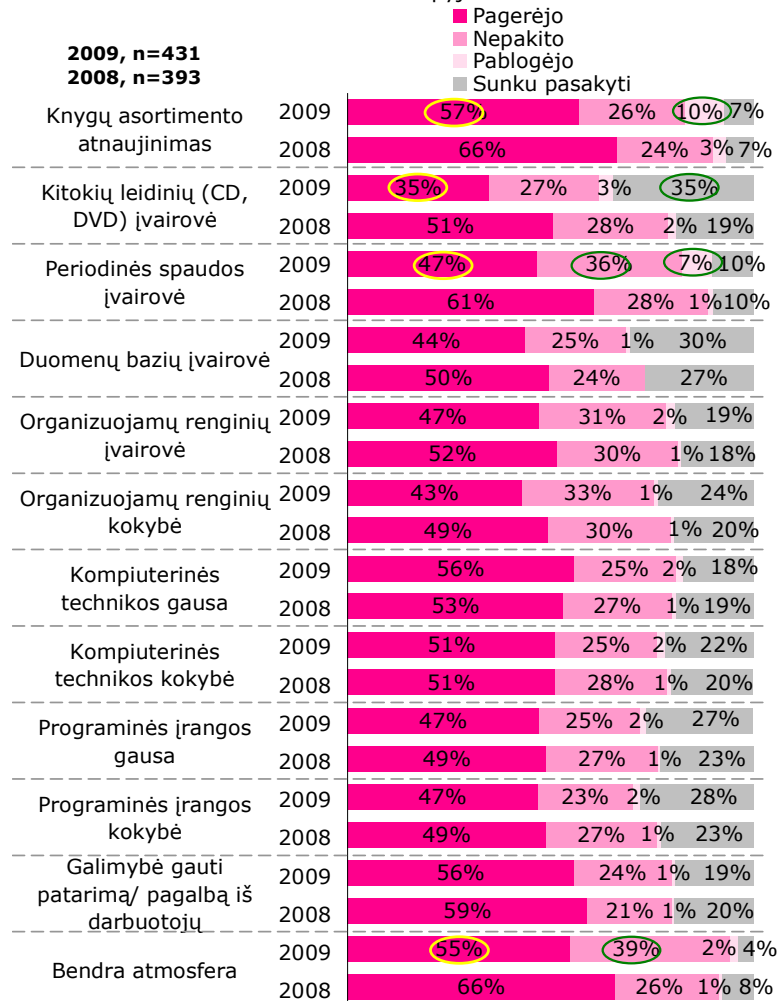

Šiais metais, kaip ir praėjusiais metais, daugelis bibliotekų teikiamų paslaugų buvo tolygiai gerinamos. Visgi tradicinės bibliotekų teikiamos paslaugos, tokios, kaip knygų asortimento atnaujinimas, kitokių leidinių bei periodinės spaudos įvairovė per šiuos metus pagerėjusiomis buvo įvardintos ne taip dažnai kaip pernai. Taip pat kiek rečiau pagerėjusia buvo įvardinta bendra bibliotekos atmosfera.

Pakartotinai apklausti respondentai organizuojamų renginių įvairovę, kompiuterinės technikos kokybę, galimybę gauti patarimą ar pagalbą iš darbuotojų bei bibliotekos atmosferą šiais metais kiek dažniau įvardijo nepakitusia, o programinės įrangos gausą – pagerėjusia (žr. 2 Priedo lentelę Nr.4.2).

Bibliotekų teikiamų paslaugų ar materialinės bazės pokyčiai
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bibliotekoje lankėsi pastarųjų metų laikotarpyje

Miesto ir kaimo bibliotekų teikiamų paslaugų bei materialinės bazės pažanga, gyventojų nuomone, panaši. Tik kaimo bibliotekose kiek dažniau nepakitusia įvardijama kitokių leidinių įvairovė.

Lyginant su pernai metais, miesto bei kaimo bibliotekų periodinės spaudos įvairovė bei bendra atmosfera pagerėjusiomis įvardintos kiek rečiau. Be to, miestuose, gyventojų nuomone, lėtėja ir knygų asortimento bei kitų leidinių įvairovės pažanga.

Bibliotekų teikiamų paslaugų ar materialinės bazės pokyčiai

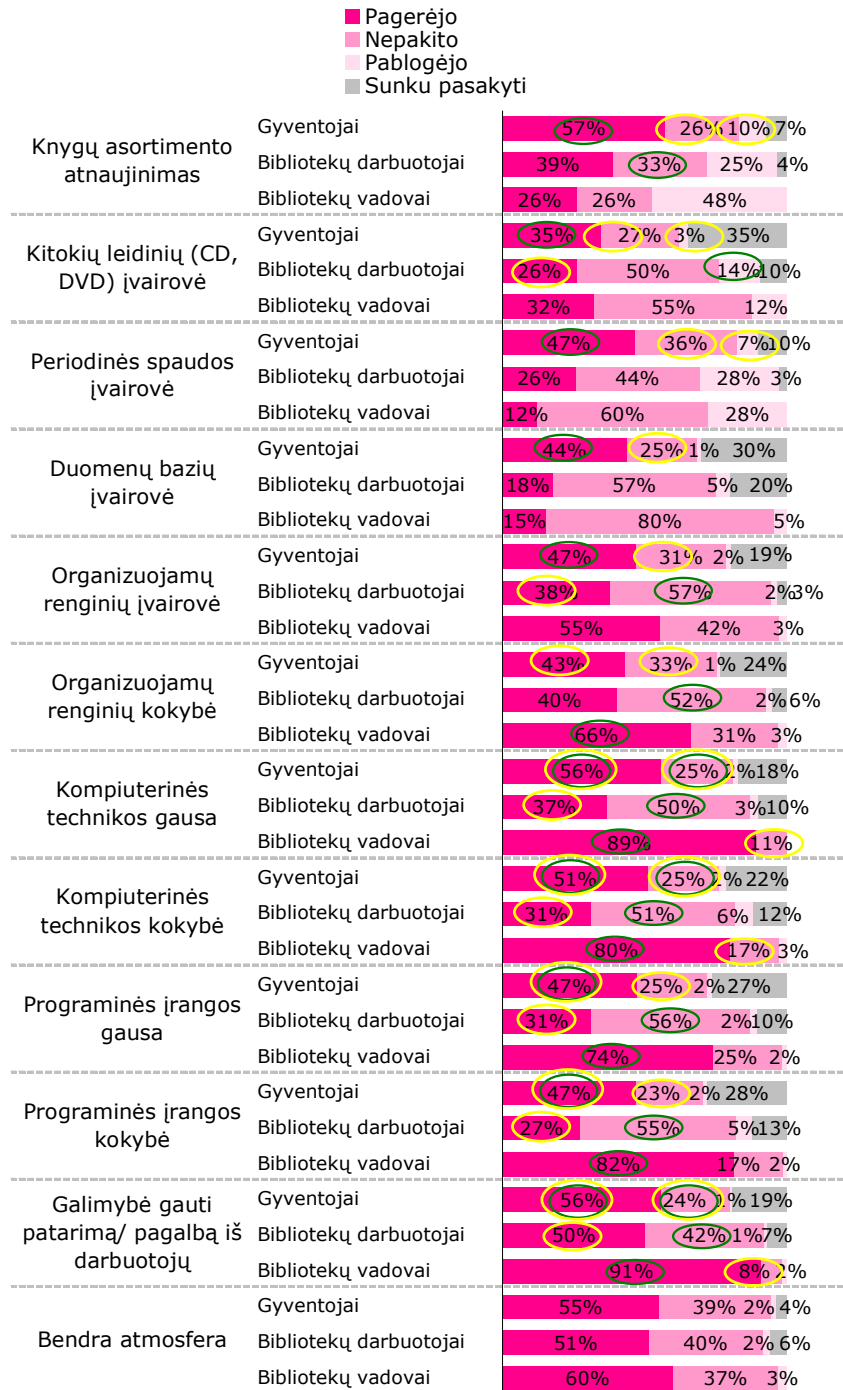
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie bibliotekoje lankėsi pastarųjų metų laikotarpyje

Miesto gyv. (2009, n=290 ir 2008, n=277)					Kaimo gyv. (2009, n=142 ir 2008, n=116)					
					■ Pagerėjo ■ Nepakito ■ Pablogėjo ■ Sunku pasakyti					
8%	11%	26%	55%	2009	Knygų asortimento atnaujinimas	2009	61%	26%	7%	6%
7%	4%	24%	65%	2008		2008	69%	24%	2%	5%
38%	4%	23%	35%	2009	Kitokių leidinių (CD, DVD) įvairovė	2009	33%	35%	3%	29%
19%	2%	25%	55%	2008		2008	40%	38%	2%	20%
13%	8%	33%	46%	2009	Periodinės spaudos įvairovė	2009	7%	41%	5%	6%
10%	2%	29%	60%	2008		2008	63%	25%	1%	11%
31%	2%	22%	45%	2009	Duomenų bazių įvairovė	2009	41%	30%	30%	
27%	21%	52%		2008		2008	44%	29%	27%	
22%	3%	30%	45%	2009	Organizuojamų renginių įvairovė	2009	51%	35%	1%	14%
20%	1%	27%	52%	2008		2008	52%	35%	13%	
26%	1%	30%	43%	2009	Organizuojamų renginių kokybė	2009	42%	38%	19%	
21%	1%	28%	49%	2008		2008	49%	34%	16%	
19%	2%	24%	55%	2009	Kompiuterinės technikos gausa	2009	56%	29%	0.4%	15%
20%	0.4%	26%	54%	2008		2008	50%	30%	2%	18%
23%	2%	22%	53%	2009	Kompiuterinės technikos kokybė	2009	47%	31%	2%	20%
20%	0.4%	27%	53%	2008		2008	47%	30%	2%	21%
28%	2%	23%	47%	2009	Programinės įrangos gausa	2009	48%	29%		23%
23%	0.3%	27%	50%	2008		2008	47%	29%	2%	22%
28%	1%	23%	47%	2009	Programinės įrangos kokybė	2009	46%	24%	2%	27%
23%	1%	27%	49%	2008		2008	48%	28%	2%	22%
20%	1%	23%	56%	2009	Galimybė gauti patarimą/pagalbą iš darbuotojų	2009	55%	27%	1%	17%
21%	1%	22%	57%	2008		2008	64%	19%	17%	
4%	1%	41%	53%	2009	Bendra atmosfera	2009	58%	36%	3%	3%
8%	0.3%	29%	63%	2008		2008	72%	19%	2%	8%

Palyginus bibliotekų darbuotojų bei jų vadovų ir Lietuvos gyventojų vertinimus bibliotekos teikiamų paslaugų pažangos atžvilgiu, pastebime nuomonių išsiskyrimą. Gyventojai dažniau pagerėjusiomis įvertino įprastas bibliotekos teikiamas paslaugas, tai knygų asortimentą, kitokių leidinių, periodinės spaudos ar duomenų bazių ir organizuojamų renginių įvairovę. Tuo tarpu bibliotekų vadovai dažniau teigia, jog pagerėjo su vieša interneto prieiga susijusios paslaugos: kompiuterinės technikos bei programinės įrangos gausa ir kokybė bei galimybė iš darbuotojų gauti patarimą ar pagalbą. Be to bibliotekų vadovai geriau įvertino organizuojamų renginių kokybę. Bibliotekų darbuotojų vertinimai beveik visų teikiamų paslaugų ar materialinių bazių atžvilgiu yra prasčiau (išskyrus knygų asortimento, periodinės spaudos, duomenų bazių įvairovės bei bendros atmosferos vertinimus).

Bibliotekų teikiamų paslaugų ar materialinės bazės pokyčiai

% skaičiuojamas nuo tikslinių grupių apklaustųjų

Gyventojai, n=431

Bibliotekų darbuotojai, n=611

Bibliotekų vadovai, n=65

8. Viešos interneto prieigos bibliotekose paklausa ir perspektyvos

8.1. Nemokamos interneto prieigos žinomumas

Apie tai, kad viešosiose bibliotekose galima nemokamai naudotis internetu, žino dauguma Lietuvos gyventojų (69%).

Apie nemokamą interneto prieigą bibliotekose dažniau žino jaunimas (moksleiviai, studentai), vidurinėsios brandos atstovai (34-44 metai), dirbantieji protinį darbą (specialistai, tarnautojai bei vadovai), asmenys su aukštuju išsimokslinimu, disponuojantieji didžiausiomis pajamomis, dažniau internetu besinaudojantys asmenys, turintieji galimybę juo naudotis namuose, bei geresnius naudojimosi kompiuteriu įgūdžius turintys gyventojai (profesionalai bei pasyvūs vartotojai).

- Socialiai bei finansiškai silpnesnės gyventojų grupės mažiau žino apie nemokamą interneto prieigą bibliotekose -

Apie interneto prieigas rečiau žino socialiai mažiau aktyvios bei finansiškai silpnesnės gyventojų grupės: pensininkai dėl amžiaus ar negalios bei bedarbiai.

Miestų ir kaimų gyventojai apie galimybes internetu nemokamai naudotis bibliotekose žino panašiai (nėra jokių žinojimo skirtumų).

Gerai yra tai, kad per pastaruosius metus apie nemokamą interneto prieigą sužinojo dar daugiau Lietuvos gyventojų.

 Tarp pakartotinai apklaustų respondentų žinančių apie nemokamą interneto prieigą bibliotekoje skaičius nepakito (žr. 2 Priedo lentelę Nr.5.1).

8.2. Naudojimasis nemokama interneto prieiga bibliotekoje

- Nemokamu internetu bibliotekoje yra naudojęsis kas penktas gyventojas -

Nemokama interneto prieiga bibliotekose naudojasi 30% apie ją žinančių respondentų. Tai yra penktadalis visų 15-74 metų amžiaus gyventojų (21%).

Nemokamu internetu bibliotekoje dažniau linkę naudotis jaunimas, asmenys su pradiniu ar pagrindiniu išsimokslinimu, geresnes kompiuterinio raštingumo žinias turintys respondentai bei aktyvesni interneto vartotojai (jaunieji profesionalai). Pensininkai dėl amžiaus ar negalios internetu bibliotekoje naudojasi rečiau.

Miesto ir kaimo gyventojai internetu bibliotekoje naudojasi panašiu dažniu.

Pastaraisiais metais internetu bibliotekose besinaudojančiųjų dalis nepakito nei tarp visų gyventojų nei mieste ar kaime.

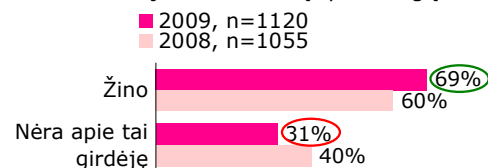
Nemokamos VIP bibliotekose žinomumas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

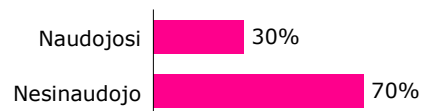
Nemokamos VIP bibliotekose žinomumas

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

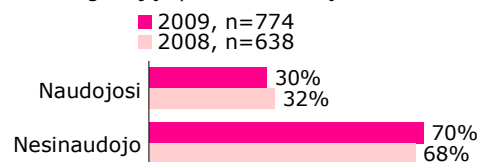
Naudojimasis nemokama VIP bibliotekose

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra girdėję apie nemokamą VIP, n=774

Naudojimasis nemokama VIP bibliotekose

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra girdėję apie nemokamą VIP

Pakartotinai apklausoje dalyvavę respondentai nemokama viešo interneto prieiga bibliotekose šiais metais naudojami taip pat dažnai, kaip ir pernai (žr. 2 Priedo lentelę Nr.5.2).

8.3. Naudojimosi vieša interneto prieiga bibliotekose istorija

- Naujų viešos interneto prieigos vartotojų pritraukimas yra vangus -

17% nemokamu internetu bibliotekoje besinaudojančių respondentų juo ėmė naudotis tik šiais metais. Nuo pernai metų internetu bibliotekoje naudojasi kas penktas apklaustasis, o beveik puse (42%) internetu bibliotekoje besinaudojančių asmenų juo naudojas dar ilgiau.

Miesto ir kaimo gyventojų bei pensininkų dėl amžiaus ar negalios ir bedarbių naudojimosi internetu bibliotekoje patirtis panaši į visos apklaustųjų visumos.

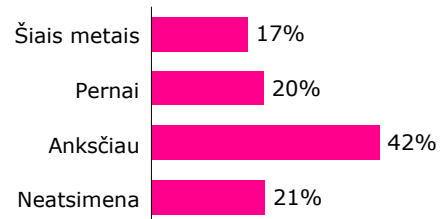
Šiais metais nemokamu internetu bibliotekose ėmė naudotis kiek daugiau gyventojų, nei pernai metais. Tuo tarpu internetu bibliotekoje anksčiau nei prieš tris metus pasinaudojusių sumažėjo ir padaugėjo negalinių prisiminti tikslaus naudojimosi nemokamu bibliotekose internetu laiko.

Tarp pakartotinai apklaustų respondentų kiek daugiau yra pirmą kartą internetu bibliotekoje pasinaudojusių šiais metais (žr. 2 Priedo lentelę Nr.5.3).

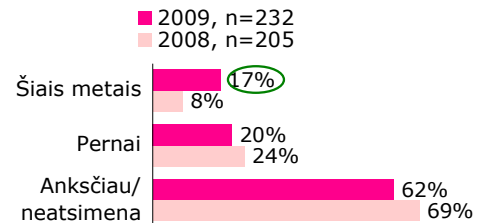
Kada pirmą kartą pasinaudojo VIP bibliotekoje?

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra naudojęsi VIP bibliotekoje, n=232

Kada pirmą kartą pasinaudojo VIP bibliotekoje?

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra naudojęsi VIP bibliotekoje

8.4. Nesinaudojimo nemokama interneto prieiga priežastys

- Interneto skvarba asmeninėje gyventojų erdvėje neleidžia augti viešos interneto prieigos populiarumui bibliotekoje -

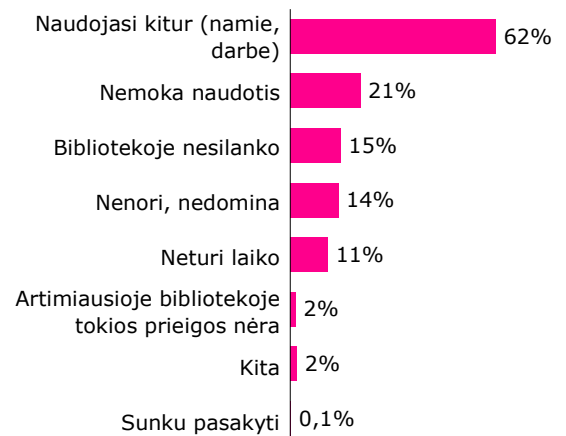
Pagrindinė priežastis, kodėl yra nesinaudojama nemokama interneto prieiga – galimybės internetu naudotis kitur. Dėl šios priežasties internetu bibliotekoje nesinaudoja 62% visų šia paslauga nesinaudojančių gyventojų.

Tačiau verta atkreipti dėmesį bendram viešos interneto prieigos plėtrai kiek svarbesnes priežastis – nemokėjimą juo naudotis (21%) bei tai, jog artimiausioje bibliotekoje minėta paslauga neteikiama (2%). Šias priežastis nurodžiusius gyventojus galima pavadinti neišnaudotu interneto bibliotekoje vartotojų potencialu. Suteikus tinkamas paslaugas ir reikiamų žinių, šiuos gyventojus galima būtų pritraukti naudotis internetu bibliotekose.

Tarp kitų priežasčių, kodėl nėra naudojamos nemokamu internetu bibliotekose, buvo paminėta nesilankymas bibliotekoje, sveikatos problemos (prastas regėjimas, aklumas, neįgalumas), interneto lėtumas bei nepatogi bibliotekos dislokacija (toli, artimiausioje bibliotekoje paslauga neteikiama).

Priežastys, kodėl nesinaudoja nemokama VIP bibliotekoje

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie nesinaudoja VIP bibliotekose, n=685

Internetu nemokantys naudotis dažniau nurodė vyriausio amžiaus respondentai, asmenys su vidutinėmis ar žemiausiomis pajamomis, neįgalūs asmenys, namų šeimininkės, darbingo amžiaus bedarbiai bei kaimų gyventojai. Jų paveikslas artimas internetu nenorintiems naudotis asmenims (vyriausio amžiaus, vidutinių pajamų respondentai, pensininkai dėl negalios ar amžiaus), tad, gali susidaryti įspūdis, jog nemokantiems naudotis internetu jis nėra reikalingas. Tačiau taip nėra. Tarp nemokančių naudotis internetu tik 28% teigė neįsijaučiantys jam poreikio, taigi 72% nemokančių naudotis internetu paslauga domisi.

Internetu namie ar darbe dažniau naudojasi jaunimas bei vidurinioji ir vėlyvoji branda (35-54 metai), respondentai su aukštesniu išsimokslinimu, didžiausiomis pajamomis disponuojantys asmenys, dirbantieji bei miestų gyventojai (ypač didmiesčių).

8.5. Viešos interneto prieigos kokybės vertinimas

- Viešos interneto prieigos kokybė bibliotekose gyventojų nuomone yra gera -

Bibliotekose teikiamos viešos interneto prieigos paslaugų kokybė yra vertinama geriau nei vidutiniškai. Tačiau tik dalis apklaustųjų (12%-25%) yra visiškai patenkinti paslaugos teikimo aspektais, tuo tarpu dauguma visus aspektus yra linkę vertinti kaip „gerus“.

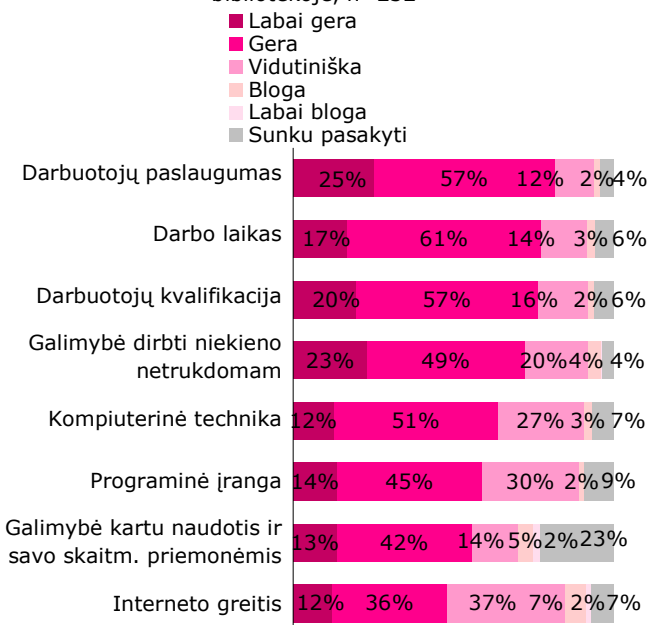
Geriausiai vertinami su žmogiškuoju faktoriumi susiję dalykai (darbuotojų paslaugumas, kvalifikacija) ir faktiniai su paslauga susiję aspektai (darbo laikas, aplinkos tinkamumas darbui). Tačiau kiek prasčiau vieša interneto prieiga besinaudojantieji vertina visus dalykus, susijusius su programine įranga ir kompiuterine technika bei interneto greitį.

Vidutinio dydžio miestų gyventojai bei vidutinio amžiaus (35-54 metai) asmenys kiek geriau vertina bibliotekose esančią kompiuterinę techniką. Tikėtina, jog tai įtakoja prastesnės šių asmenų žinios apie informacines technologijas. Galimybę dirbti niekieno netrukdomiems geriau įvertino ankstyvosios brandos atstovai (25-34 metai). Tuo tarpu interneto greitį dažniau blogai įvertino tie asmenys, kurie paprastai naudojami didesnių interneto greičio resursų reikalaujančiomis programomis (siunčiasi muziką, filmus, žaidžia žaidimus), t.y. moksleiviai.

Miesto ir kaimo gyventojų bibliotekoje teikiamų viešos interneto prieigos paslaugų aspektų vertinimai iš esmės nesiskiria, tik kaimo gyventojai kiek dažniau labai gerai vertina darbuotojų kvalifikaciją.

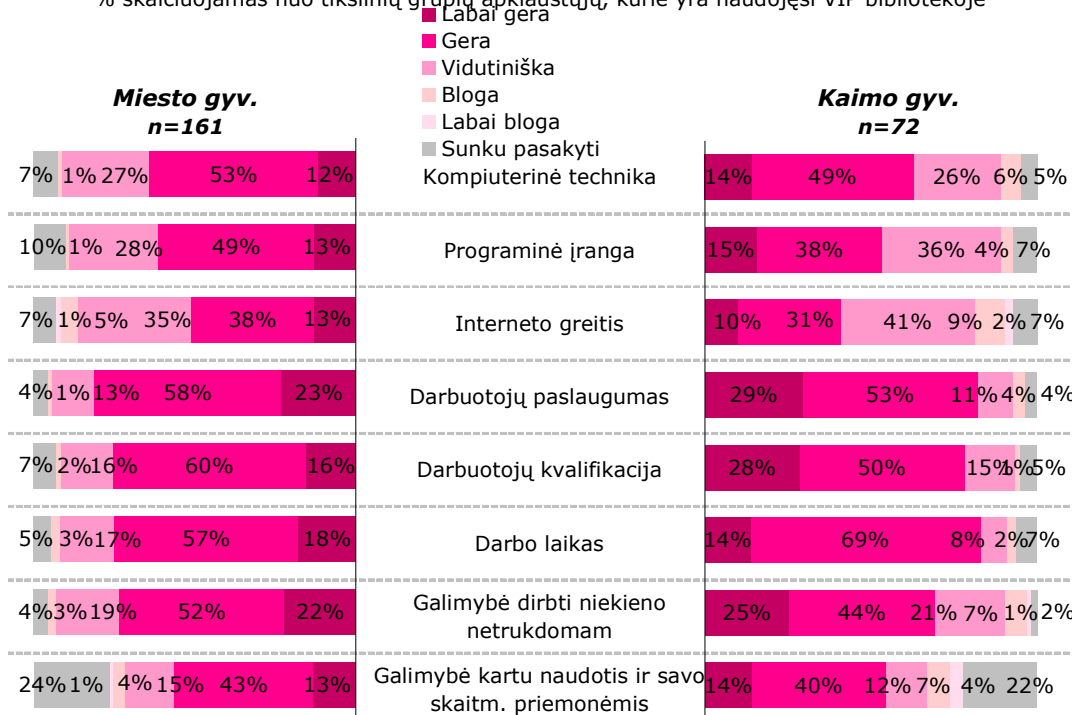
Bibliotekose teikiamos VIP paslaugų kokybės vertinimas

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra naudojęsi VIP bibliotekoje, n=232

Bibliotekose teikiamos VIP paslaugų kokybės vertinimas

% skaičiuojamas nuo tikslinių grupių apklaustųjų, kurie yra naudojęsi VIP bibliotekoje

8.6. Ketinimai naudotis vieša interneto prieiga ateityje

- Ateinantį pusmetį internetu bibliotekoje, tikėtina, pasinaudos kas ketvirtas apie jį žinantis gyventojas -

Per artimiausius 6 mėnesius vieša interneto prieiga ketina naudotis kas ketvirtas apie tokią galimybę žinantis gyventojas (naudosis arba greičiausiai naudosis). Didžioji dauguma (68%) gyventojų per artimiausią pusmetį internetu bibliotekoje pradėti naudotis neketina.

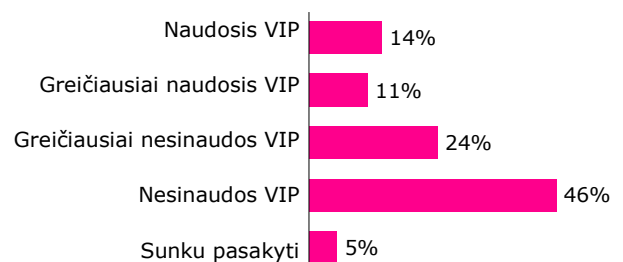
Vieša interneto prieiga bibliotekose per ateinantį pusmetį dažniau ketina naudotis jaunimas, kaimų gyventojai, internetą bibliotekoje jau išmėginę respondentai, vidutiniškai dažnai internetu besinaudojantys gyventojai bei asmenys, turintys geresnius naudojimosi internetu įgūdžius. Kaip jau buvo minėta anksčiau, vieša interneto prieiga apskritai labiau linkę naudotis socialiais aktyvesni asmenys, tad ir ateityje minėta paslauga dažniau naudotis ketina būtent ši respondentų grupė

Pensininkai dėl amžiaus ar negalios ir bedarbiai internetu bibliotekoje per ateinančius puse metų naudosis taip pat dažnai kaip ir visi apklaustieji.

Vieša interneto prieiga per ateinančius 6 mėnesius pritrauks 10% naujų, ja dar nesinaudojusių gyventojų. Tačiau šia paslauga nepasinaudos kas trečias (34%) ją jau išmėginęs

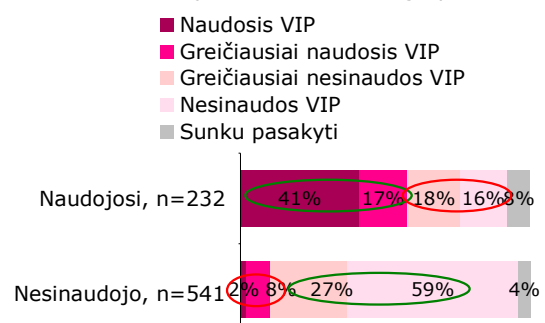
Ketinimai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra girdėję apie nemokamą VIP, n=774

Ketinimai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojamas nuo tikslinės grupės

gyventojas. Tai leidžia spręsti, jog trečdalis viešos interneto prieigos lankytojas nėra lojalus šios paslaugos atžvilgiu, tuo tarpu 58% paslaugos vartotojų ja naudojami reguliariai.

- Kas antras besinaudojantis vieša interneto prieiga – yra lojalus šios paslaugos vartotojas -

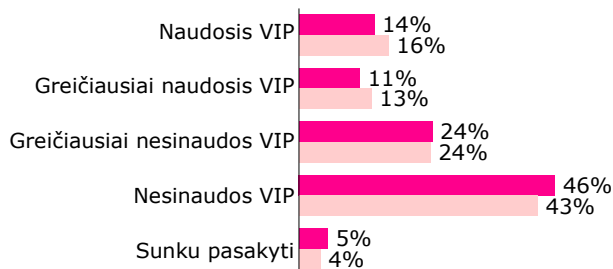
Per ateinantį pusmetį internetu bibliotekoje ketina pasinaudoti tokia pati jį žinančių respondentų dalis, kaip ir pernai metais.

 Lyginant su pernai metais, pakartotinai apklaustų respondentų, ketinančių per ateinančius 6 mėnesius pasinaudoti vieša interneto prieiga, dalis nekinta (žr. 2 Priedo lentelę Nr.5.4).

Ketinimai naudotis/ pradėti naudotis internetu bibliotekoje per artimiausius 6 mėn.

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie yra girdėję apie nemokamą VIP

■ 2009, n=774
■ 2008, n=638

9. Informuotumas apie projektus, skirtus diegti viešą interneto prieigą

9.1. Projektų žinomumas

Spontaniškas projekto „Bibliotekos pažangai“ žinomumas labai mažas - 4%. Turint omenyje intensyvią projekto viešinimo programą, tai pakankamai žemas rodiklis. Kita vertus yra tikimybė, jog gyventojai neidentifikuoja ne projekto, tačiau neprisimena paties pavadinimo ir nesusieja jo su viešos interneto prieigos diegimu.

Projektai	N	%
Bibliotekos pažangai	44	4%
Langas į ateitį	39	4%
Kompiuterinio raštingumo kursai (įvairioms specifinėms grupėms)	23	2%
Kiti įvairūs kursai	16	1%
Nemokamas internetas, interneto prieiga	13	1%
VIPT	5	0,5%
Kita	21	2%
Sunku pasakyti	973	87%
Nėra girdėję apie jokių projektus	8	1%

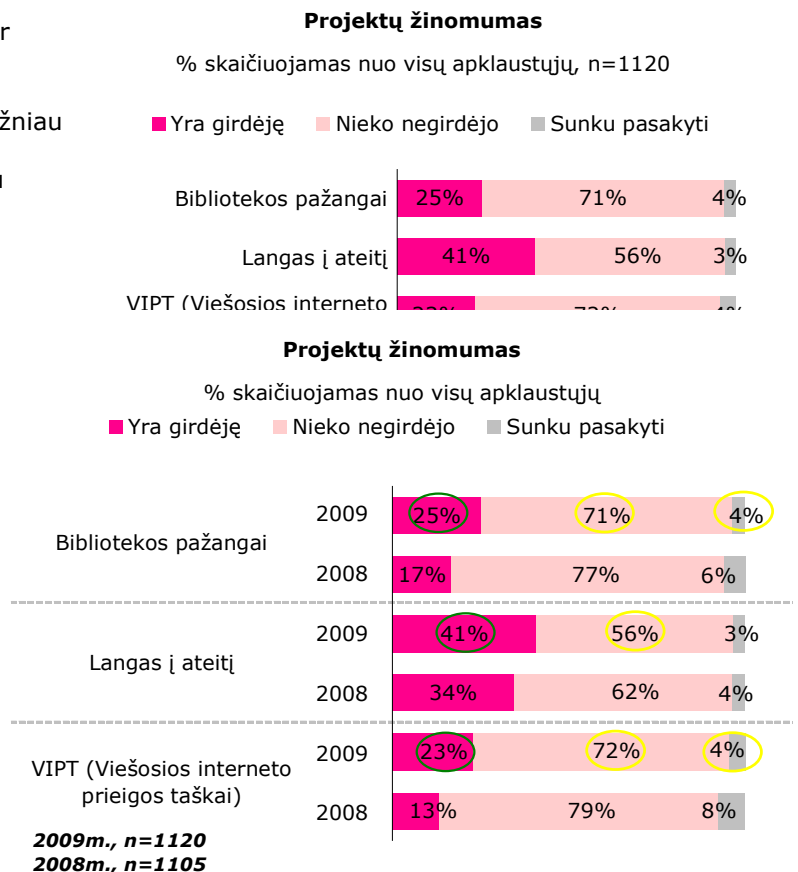
- Kas ketvirtas Lietuvos gyventojas yra girdėjęs apie projektą „Bibliotekos pažangai“ -

Geriausiai gyventojams yra žinomas projektas „Langas į ateitį“. Apie šį projektą yra girdėję 41% respondentų. Ketvirtadalis Lietuvos gyventojų žino apie projektą „Bibliotekos pažangai“. Vėlgi prisiminus intensyvią projekto šio projekto reklaminę kompaniją, 25% žinomumas yra stebėtinai mažas.

Panaši gyventojų dalis (23%) yra girdėję ir VIPT projektą

Apie projektą bibliotekos pažangai kiek dažniau girdėjo respondentai su aukštesniu išsimokslinimu, vadovai, internetu dažniau besinaudojantys asmenys bei bibliotekos atžvilgiu pozityviai nusiteikę respondentai. Projektai „Langas į ateitį“ bei VIPT geriau žinomi jaunimui, asmenims su aukštesniu išsimokslinimu, didesnes pajamas turintiems respondentams, protinį darbą dirbantiems (specialistams, tarnautojams ir vadovams), gyventojams, dažniau besinaudojantiems internetu ir turintiems geresnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius (suaugusiems profesionalams).

Miestų gyventojams geriau žinomas projektas - „Langas į ateitį“ (ypač vidutinio dydžio miestuose). Tuo tarpu kaimo gyventojai apie šį projektą yra girdėję rečiau. Kitų projektų žinomumas tarp miesto ir kaimo gyventojų nesiskiria.

Dėl amžiaus ar negalios pensijoje esantys respondentai ir bedarbiai rečiau žino projektus „Langas į ateitį“ ir VIPT. Minėtų grupių projekto „Bibliotekos pažangai“ žinomumas nesiskiria nuo analizuojamos respondentų visumos.

Lyginant su pernai metais visų projektų žinomumas šiek tiek išaugo.

 Pakartotinai apklausti respondentai šiais metais dažniau paminėjo žinantys projektą „Langas į ateitį“ (žr. 2 Priedo lentelę Nr.6.1).

9.2. Informacijos apie projektus šaltiniai

- Televizija – efektyviausias informavimo apie projektus šaltinis -

Pagrindinis informacijos apie analizuojamus projektus šaltinis – televizija. Jos pagalba apie projektą „Bibliotekos pažangai“ sužinojo daugiau nei pusė ši projektą žinančių gyventojų (59%). Pusė žinančių VIPT bei „Langas į ateitį“ apie šiuos projektus taip pat sužinojo televizijos pagalba (atitinkamai 47% ir 51%). Antras pagal efektyvumą informacijos šaltinis – spauda. Joje apie projektus yra skaitė trečdalis juos žinančių respondentų.

Kitos informavimo priemonės, tokios, kaip skelbimai bibliotekoje, radijas, internetas ar lauko reklama žinių apie minėtus projektus suteikė ne daugiau kaip penktadaliui apie juos žinančių gyventojų (8%-17%).

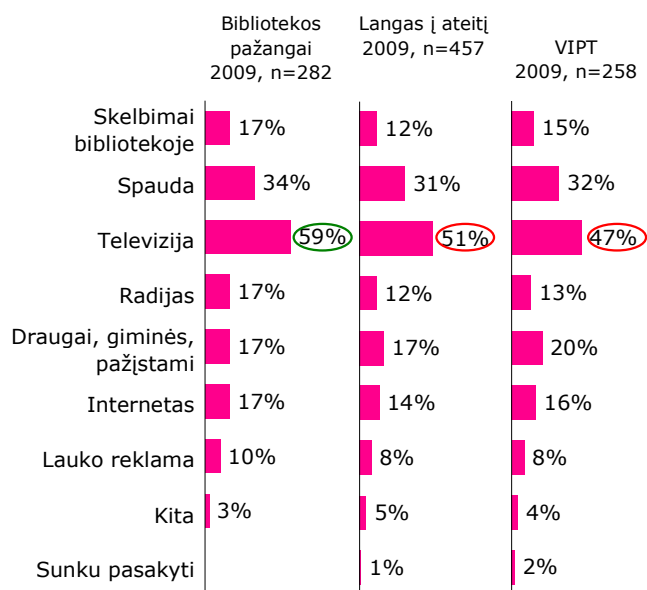
Nemaža dalis respondentų apie projektus sužinojo iš draugų, pažįstamų ar giminių (17%-20%).

Keletas respondentų paminėjo ir kitus informacijos šaltinius, iš kurių sužinojo apie projektus. Tai - lankstinukai, bibliotekų darbuotojai, darbovietė, apklausa ar mokymo įstaiga.

- ➔ Apie projektą „Bibliotekos pažangai“ iš skelbimų bibliotekose dažniau yra sužinojo jaunimas, respondentai su pagrindiniu išsimokslinimu bei kaimų gyventojai.
- ➔ Spaudoje apie šį projektą dažniau perskaitė asmenys su aukštesniuoju išsimokslinimu.
- ➔ Radijo pagalba apie projektą dažniau sužinojo vyriausio amžiaus respondentai bei vidutinėmis pajamomis disponuojantys asmenys.
- ➔ Iš draugų ar pažįstamų apie projektą dažniau sužinojo kaimų gyventojai bei asmenys su vidutinėmis pajamomis.
- ➔ Internetu informacijos apie projektą

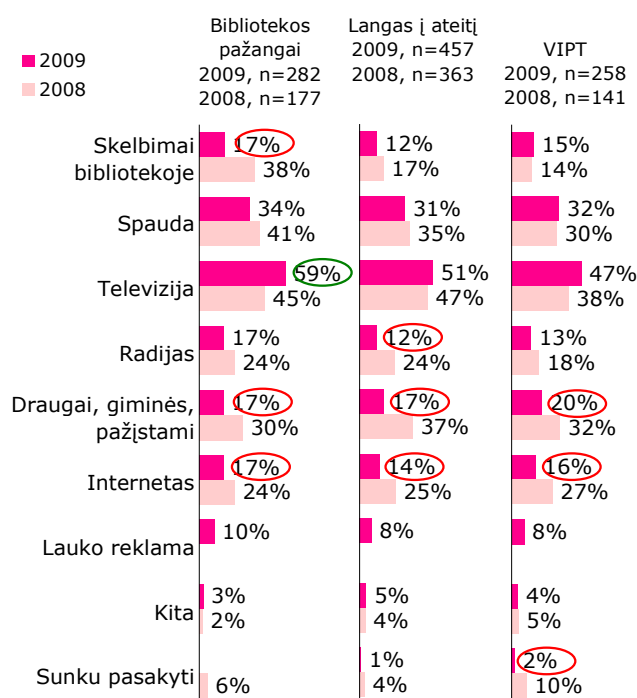
Šaltiniai, iš kurių sužinojo apie projektus

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie žino konkrečius projektus

Šaltiniai, iš kurių sužinojo apie projektus

% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie žino konkrečius projektus

dažniau rado asmenys su aukštesniu išsimoklinimu ir didžiausias pajamas turintys respondentai.

→ Lauko reklama dažniau buvo pastebėta didžiųjų miestų gyventojų.

Pensininkų dėl amžiaus ar negalios ir bedarbių informacijos apie projektą šaltiniai nesiskiria nuo visos visuomenės.

Lyginant su pernai metais, sumažėjo apie projektus informacijos radusių internete ar sužinojusių iš draugų ar pažįstamų dalis. apie projektą „Bibliotekos pažangai“, rečiau gyventojai sužinojo iš skelbimų bibliotekoje. Tuo tarpu per radiją. buvo rečiau išgirsta apie projektą „Langas į ateitį“.

Tuo tarpu iš televizijos apie projektą „Bibliotekos pažangai“ sužinojo daugiau gyventojų nei pernai metais.

Pakartotinai paklausti respondentai šiais metais kiek dažniau iš interneto ar draugų ir pažįstamų sužinojo apie projektą „Langas į ateitį“ (žr. 2 Priedo lentelę Nr.6.2).

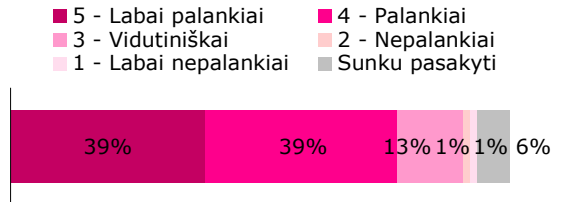
9.3. Projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimas

- Projektas „Bibliotekos pažangai“ apie jį žinančių gyventojų yra vertinamas gerai -

Projektą „Bibliotekos pažangai“ yra vertinamas pozityviai: 39% jį žinančių gyventojų jį vertina puikiai, dar 39% - gerai.

Miesto bei kaimo gyventojų projekto „Bibliotekos pažangai“ vertinimai nesiskiria. Pensininkai dėl amžiaus ar begalios bei bedarbiai projektą „Bibliotekos pažangai“ vertina taip pat kaip ir apklaustųjų visuma.

Projekto "Bibliotekos pažangai" vertinimas
% skaičiuojami nuo apklaustųjų, kurie yra girdėję apie šį projektą, n=282

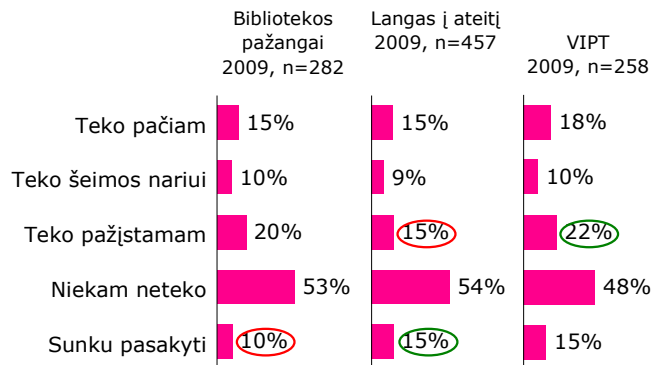
9.4. Naudojimasis projektų teikiamomis paslaugomis

- Visi projektai yra pritraukę panašias jais pasinaudojusią gyventojų dalis -

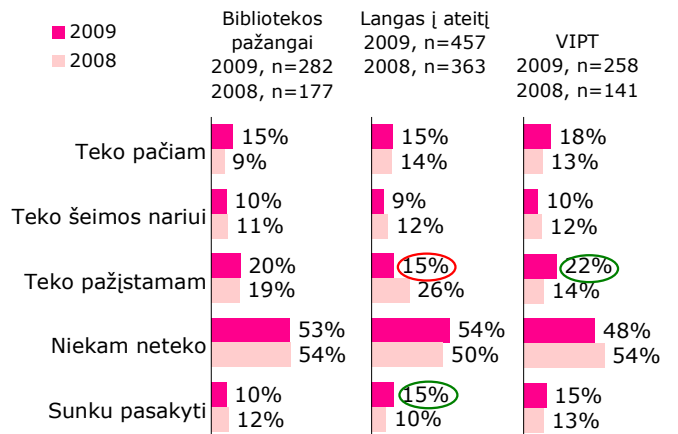
Apie pusė projektus „Bibliotekos pažangai“, „Langas į ateitį“ ir VIPT žinančių gyventojų siūlomomis šių projektų paslaugomis naudojosi patys arba turi pažįstamų ar šeimos narių, kurie pasinaudojo projektų paslaugomis.

Patys naudojosi projektų teikiamomis paslaugomis mažiau nei penktadalis projektus žinančių gyventojų (15%-18%). Dešimtadalis respondentų turi šeimos narių, kurie naudojosi minėtomis paslaugomis, o dar penktadalis (15%-22%) teigė, jog šių projektų paslaugomis naudojosi jų pažįstami. Taigi, ne gana to, jog apie projektus yra žinoma ne itin dažnai, tik nedidelė dalis apie juos informuotų gyventojų yra pasinaudoję projektų teikiamomis paslaugomis ir netgi neturi savo socialinėje aplinkoje giminių ar pažįstamų, kurie būtų jais pasinaudoję.

Ar teko naudotis projektų teikiamomis nemokamomis interneto paslaugomis?
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie žino konkrečius projektus

Ar teko naudotis projektų teikiamomis nemokamomis interneto paslaugomis?
% skaičiuojamas nuo apklaustųjų, kurie žino konkrečius projektus

Jaunimas dažniau nurodė projekto „Bibliotekos pažangai“ teikiama vieša interneto prieiga naudojėsi patys. Kaimų gyventojai dažniau teigė turintys šeimos narių ar pažįstamų, kurie naudojosi internetu bibliotekoje. Tuo tarpu pensininkai ar bedarbiai tiek savo pačių, tiek aplinkinių patirtimi neišsiskiria iš analizuojamos visumos.

Lyginant su pernai metais, pasinaudojusiuoju projektą „Bibliotekos pažangai“ paslaugomis dalis tarp apie jį žinančių gyventojų, nepakito. Tačiau kadangi apie projektą šiais metais žino didesnė gyventojų dalis, tad ir jo teikiamomis paslaugomis pasinaudojusiuoju dalis šiek tiek paauogo.

visgi viešinimo kompanijų strategijos nelėmė didesnio susidomėjimo tarp apie projektą informuotų

Tuo tarpu padaugėjo respondentų, turinčių VIPT projekto paslaugomis pasinaudojusių pažįstamų. Respondentų, kurių pažįstami naudojami „Langas į ateitį“ paslaugomis šiais metais apklausta mažiau nei pernai, nors šis pokytis gali būti labiau susijęs su nežinančiųjų dalies augimu.

10. Bibliotekos įvaizdis

- Biblioteka – ne vien knygos, tai – galimybių visuma -

Spontaniškai biblioteka Lietuvos gyventojams dažniausiai asocijuojasi su knygomis bei literatūra. Šias asociacijas paminėjo du trečdaliai visų apklaustųjų (68%). Tačiau ši institucija turi daugiau veidų (funkcijų), su kuriais ją tapatina gyventojai. Kas ketvirtam (28%) apklaustajam biblioteka asocijuojasi su informacija ir žinių srautu, 14% paminėjo knygų skaitymą, skaityklą, kas dešimtas – įvairius leidinius, periodiką arba mokslą, duomenų bazes ir švietimą.

Su kompiuteriais ir interneto prieiga biblioteka siejasi 12% apklaustųjų.

Pristatytas asociacijų apibendrinimas paslepia pozityvias emocijas, kurios yra akivaizdžios skaitant pavienius atsakymus. Pavyzdžiui, biblioteka yra vadinama „šviesos namais“, „šventove“, „penu dvasiai“, „kultūros centru“, „ramybe, tyla ir susikaupimu“, „namai“. Jaučiama gyventojų pagarba bibliotekai. Susidaro įspūdis, jog biblioteka žmogaus gyvenime nėra vien funkciškai svarbi institucija. Jos teikiamos galimybės žmonėms suteikia viltį žinoti, viltį tobulėti. Nepriklausomai nuo to, kokia asmens materialinė, socialinė ar demografinė padėtis. Bibliotekoje žmogus nesijaučia per senas (per jaunas), neturtingas ar kitoks „netinkamas“.

Asociacijos	N	%
Knygos, įvairi literatūra	759	68%
Informacija, žinių šaltinis	319	28%
Knygų skaitymas, skaitykla	162	14%
Kompiuteriai, internetas	139	12%
Įvairūs leidiniai, periodika	114	10%
Mokslas, duomenų bazės, švietimas	102	9%
Gera vieta laisvalaikio praleidimui: gera atmosfera, renginiai	37	3%
Kultūros centras	36	3%
Vieta bendravimui, susitikimui su įvairiais žmonėmis	21	2%
Tobulėjimas	15	1%
Kita	53	5%
<i>Su niekuo nesiasocijuoja</i>	7	1%
<i>Sunku pasakyti</i>	26	2%

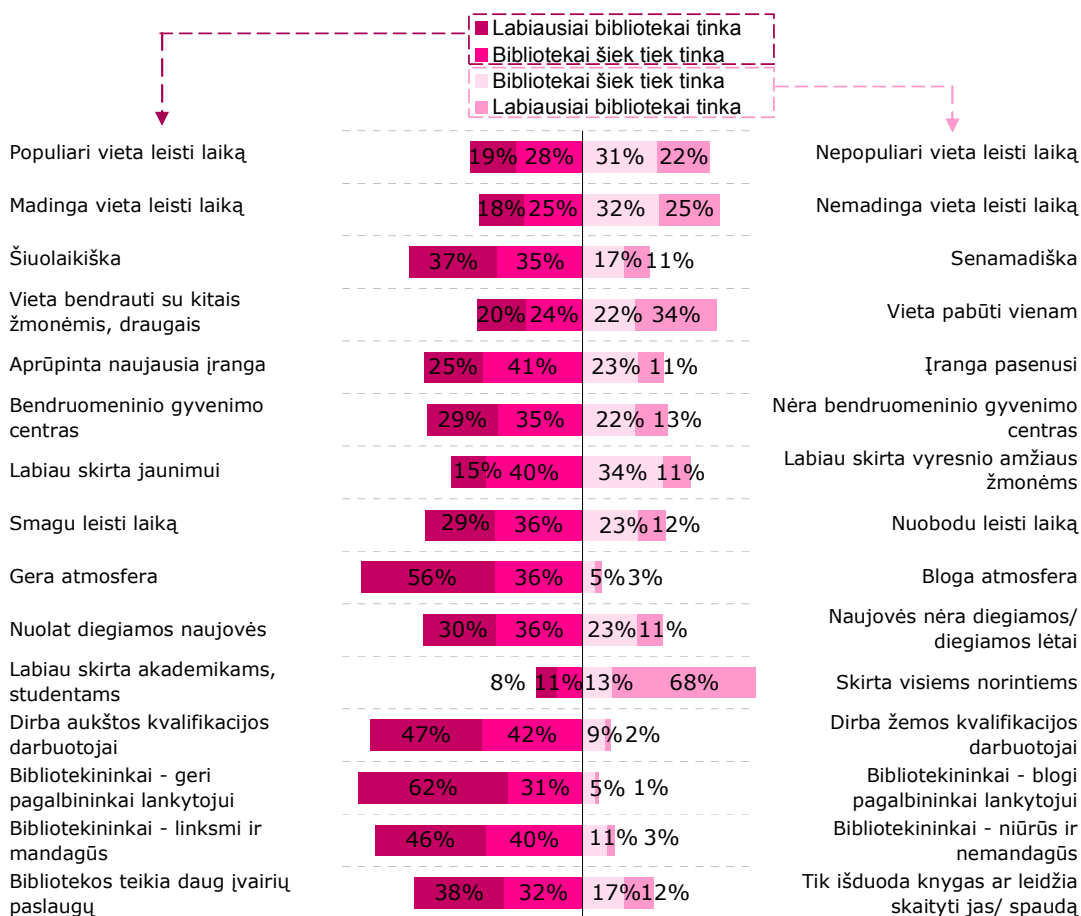
Gyventojams pateikus keletą teiginių ir paprašius nurodyti, kurie iš jų tinka bibliotekai apibūdinti, pastebime, kad gyventojai biblioteką dažniau suvokia, kaip vietą, kurioje yra gera atmosfera, kurioje dirba kvalifikuoti, linksmi ir paslaugūs darbuotojai. Be to, gyventojų nuomone, tai vieta, skirta visiems norintiems. Šiandienos biblioteka yra pakankamai šiuolaikiška, nors šiek tiek stokojanti populiarumo, madingumo. Joje galima pabūti vienam.

Kaimo gyventojai dažniau nei miestiečiai biblioteką laiko populiaria, madinga, bendravimui skirta vieta, kurioje dažniau renkasi jaunimas bei kurioje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai. Tuo tarpu miestuose gyvenantys žmonės biblioteką dažniau tapatina su nepopuliaria, nemadinga, vyresnio amžiaus žmonėms skirta vieta, kurioje galima pabūti vienam.

Pensininkai ir neįgalieji dažniau mano, jog biblioteka yra populiari, madinga vieta, skirta bendrauti su draugais. Jų nuomone biblioteka yra bendruomeninio gyvenimo centras bei joje smagu leisti laiką. Neįgalūs asmenys kiek dažniau nurodė, jog biblioteka labiau skirta vyresniems žmonėms. Pensininkai kiek dažniau mano, jog bibliotekoje dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai, o biblioteka tik išduoda knygas ir leidžia skaityti spaudą.

Bedarbiai biblioteką dažniau įsivaizduoja esant populiaria vieta, kurioje dirba linksmi ir mandagūs darbuotojai.

Įvaizdinės bibliotekos savybės
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

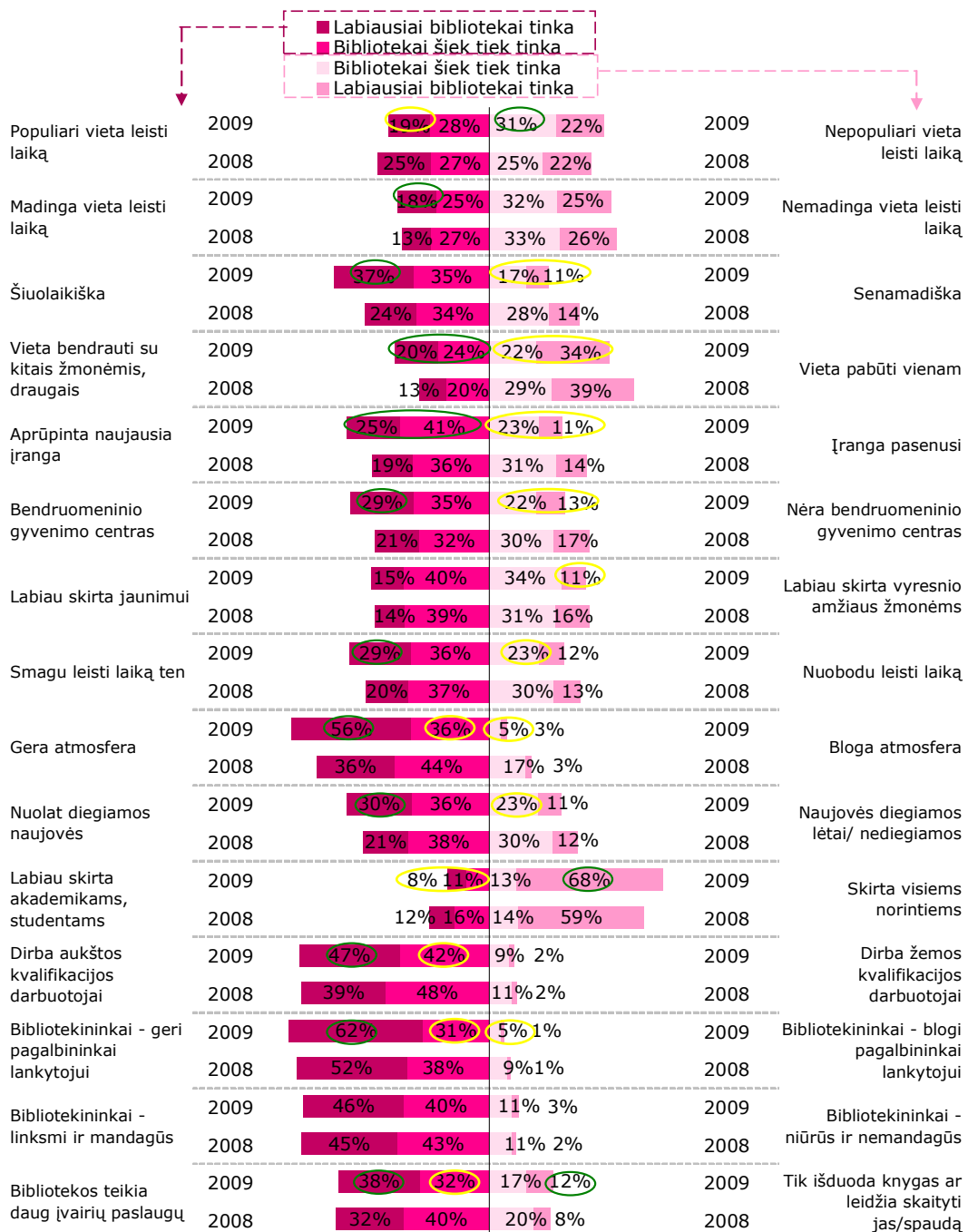

- Pozityvus bibliotekos įvaizdžio pokytis neatsiejamas nuo viešos interneto prieigos plėtros –

Pastaraisiais metais vis dažniau biblioteka laikoma madinga, šiuolaikiška, aprūpinta naujais įranga vieta. Be to, vis daugiau žmonių mano, jog bibliotekoje smagu leisti laiką, joje gera atmosfera ir tai vieta skirta bendravimui su žmonėmis ir tinkama visiems norintiems.

 Pakartotinai apklausti respondentai šiais metais biblioteką dažniau tapatina su gera atmosfera bei visiems skirta vieta. Be to šiais metais jie dažniau mano, jog bibliotekininkai yra linksmi, mandagūs ir geri pagalbininkai lankytojui (žr. 2 Priedo lentelę Nr.7.1).

Įvaizdinės bibliotekos savybės
% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų

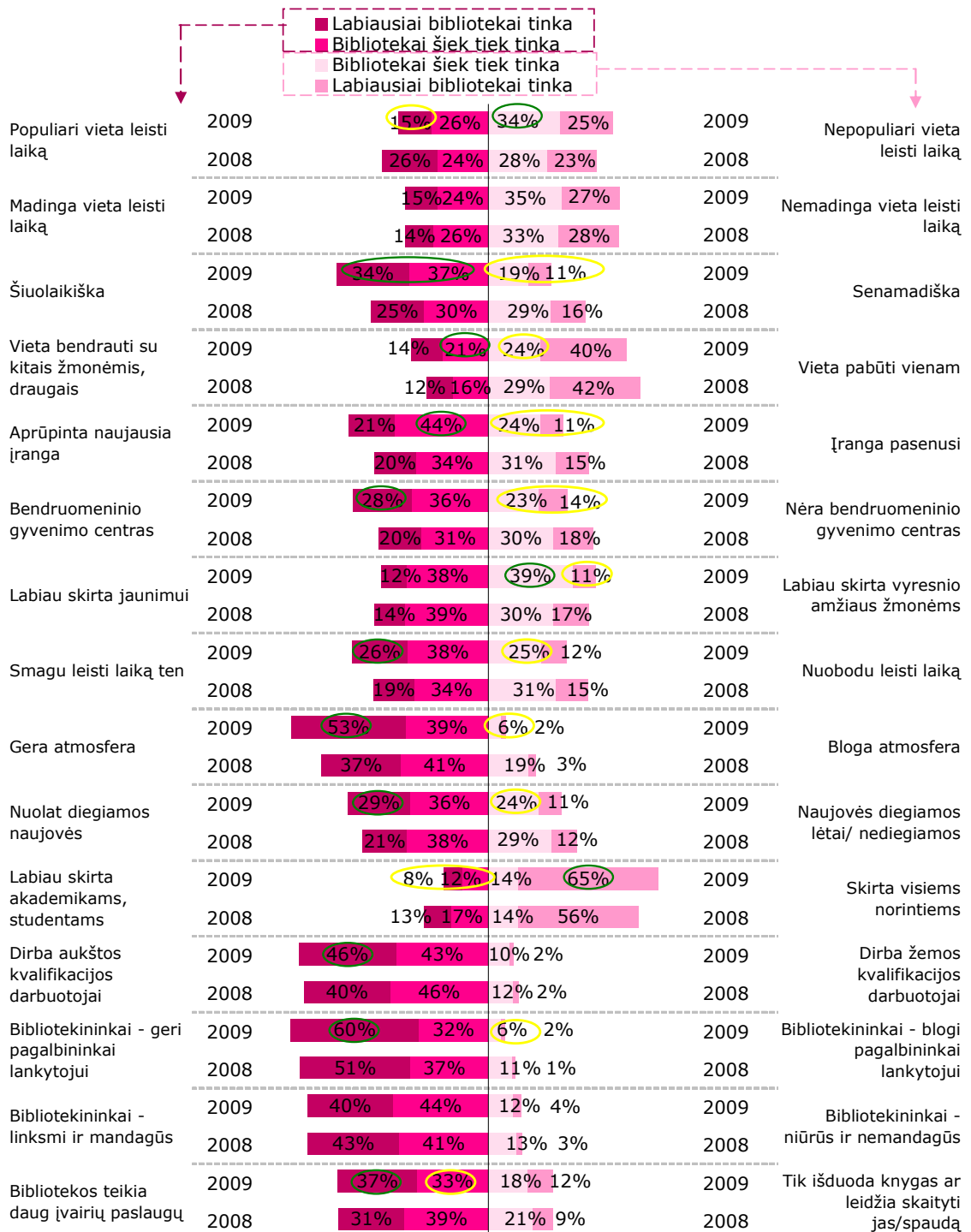
2009m., n=1120
2008m., n=1055

Analizuojant atskirai miesto ir kaimo gyventojų nuomonę, pozityvių pokyčių stebima abiejose vietovėse.

Miesto gyventojai šiais metais dažniau biblioteką suvokia esant šiuolaikiška, naujusia įranga aprūpinta ir bendravimui su draugais skirta vieta, kurioje tvyro gera atmosfera, dirba aukštos kvalifikacijos lankytoji galintys pagalbėti darbuotojai bei kurioje gali būti visi norintys. Biblioteka mieste šiais metais dažniau suvokiama kaip bendruomeninio gyvenimo centras.

Įvaizdinės bibliotekos savybės (miesto gyventojų nuomonė)

% skaičiuojamas nuo miesto gyventojų

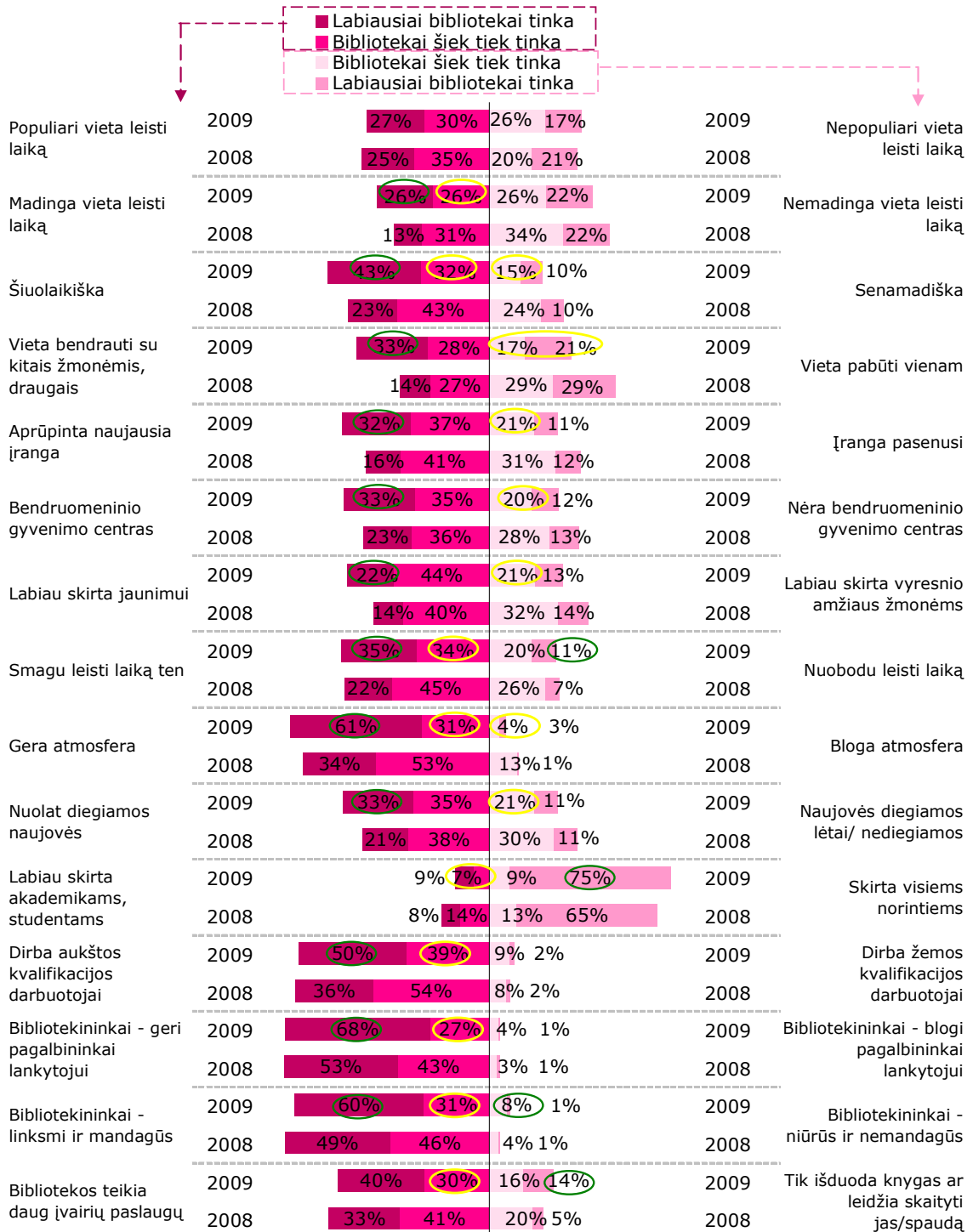

2009m., n=768

2008m., n=745

Kaimo gyventojai šiais metais biblioteką dažniau tapatina su madinga, šiuolaikiška, diegiančia naujoves bei aprūpinta naujausia įranga ir labiau jaunimui skirta vieta, kurioje smagu leisti laiką, bendrauti su kitais žmonėmis. Ji dažniau suvokiama kaip plačiai visuomenei skirta vieta – bendruomeninio gyvenimo centras.

Įvaizdinės bibliotekos savybės (kaimo gyventojų nuomonė)
% skaičiuojamas nuo kaimo gyventojų

2009m., n=352
2008m., n=310

Bibliotekos įvaizdžio vertinimas susijęs su gyventojų lankymusi joje. Bibliotekoje lankęsi asmenys biblioteką suvokia pozityviau. Jie dažniau šią įstaigą laiko madinga, šiuolaikiška ir populiaria vieta, kurioje yra gera atmosfera, smagu leisti laiką ir kurią galima pavadinti bendruomeninio gyvenimo centru. Be to, bibliotekų lankytojai dažniau ją suvokia kaip naujusia įrangą aprūpintą ir daug paslaugų teikiančią vietą. Tuo tarpu bibliotekoje nesilankiusieji ją dažniau suvokia kaip senamadišką vietą su pasenusia įranga, kurioje nuobodu leisti laiką ir kuri tik išduoda knygas ar leidžia skaityti spaudą.

Įvaizdinės bibliotekos savybės ir lankymasis bibliotekoje (paskutinius 12 mėn.)

% skaičiuojamas tikslinių grupių apklaustųjų

		<div style="display: flex; justify-content: space-around; font-size: small;"> ■ Labiausiai bibliotekai tinka ■ Bibliotekai šiek tiek tinka ■ Bibliotekai šiek tiek tinka ■ Labiausiai bibliotekai tinka </div>					
Populiari vieta leisti laiką	Lankėsi	23%	26%	31%	20%	Lankėsi	Nepopuliari vieta leisti laiką
	Lankėsi anksčiau	18%	30%	30%	22%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	14%	27%	32%	27%	Nesilankė	
Madinga vieta leisti laiką	Lankėsi	23%	21%	32%	24%	Lankėsi	Nemadinga vieta leisti laiką
	Lankėsi anksčiau	16%	27%	31%	26%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	13%	27%	34%	26%	Nesilankė	
Šiuolaikiška	Lankėsi	46%	30%	15%	9%	Lankėsi	Senamadiška
	Lankėsi anksčiau	33%	41%	17%	10%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	25%	34%	24%	17%	Nesilankė	
Vieta bendrauti su kitais žmonėmis, draugais	Lankėsi	22%	22%	20%	36%	Lankėsi	Vieta pabūti vienam
	Lankėsi anksčiau	19%	25%	23%	33%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	21%	25%	22%	33%	Nesilankė	
Aprūpinta naujusia įranga	Lankėsi	33%	27%	19%	11%	Lankėsi	Įranga pasenusi
	Lankėsi anksčiau	19%	47%	24%	9%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	20%	36%	28%	16%	Nesilankė	
Bendruomeninio gyvenimo centras	Lankėsi	38%	35%	19%	9%	Lankėsi	Nėra bendruomeninio gyvenimo centras
	Lankėsi anksčiau	26%	35%	24%	15%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	18%	39%	24%	18%	Nesilankė	
Labiau skirta jaunimui	Lankėsi	17%	38%	34%	11%	Lankėsi	Labiau skirta vyresnio amžiaus žmonėms
	Lankėsi anksčiau	13%	42%	33%	12%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	15%	39%	35%	12%	Nesilankė	
Smagu leisti laiką ten	Lankėsi	36%	33%	21%	11%	Lankėsi	Nuobodu leisti laiką
	Lankėsi anksčiau	27%	39%	23%	10%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	16%	39%	28%	16%	Nesilankė	
Gera atmosfera	Lankėsi	65%	29%	4%	1%	Lankėsi	Bloga atmosfera
	Lankėsi anksčiau	53%	38%	5%	3%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	39%	47%	10%	4%	Nesilankė	
Nuolat diegiamos naujovės	Lankėsi	36%	30%	22%	12%	Lankėsi	Naujovės diegiamos lėtai/ nediegiamos
	Lankėsi anksčiau	29%	41%	22%	8%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	22%	37%	27%	14%	Nesilankė	
Labiau skirta akademikams, studentams	Lankėsi	9%	9%	40%	73%	Lankėsi	Skirta visiems norintiems
	Lankėsi anksčiau	8%	11%	14%	67%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	10%	13%	15%	63%	Nesilankė	
Dirba aukštos kvalifikacijos darbuotojai	Lankėsi	52%	35%	10%	2%	Lankėsi	Dirba žemos kvalifikacijos darbuotojai
	Lankėsi anksčiau	47%	44%	8%	1%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	35%	51%	10%	4%	Nesilankė	
Bibliotekininkai - geri pagalbininkai lankytojui	Lankėsi	72%	23%	5%	0,5%	Lankėsi	Bibliotekininkai - blogi pagalbininkai lankytojui
	Lankėsi anksčiau	59%	34%	5%	2%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	49%	43%	7%	1%	Nesilankė	
Bibliotekininkai - linksmi ir mandagūs	Lankėsi	54%	33%	10%	2%	Lankėsi	Bibliotekininkai - niūrūs ir nemandagūs
	Lankėsi anksčiau	43%	44%	10%	3%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	38%	44%	12%	5%	Nesilankė	
Bibliotekos teikia daug įvairių paslaugų	Lankėsi	49%	30%	11%	10%	Lankėsi	Tik išduoda knygas ar leidžia skaityti jas/spaudą
	Lankėsi anksčiau	33%	37%	18%	12%	Lankėsi anksčiau	
	Nesilankė	25%	25%	32%	20%	Nesilankė	

Lankėsi, n=431

Lankėsi anksčiau, n=516

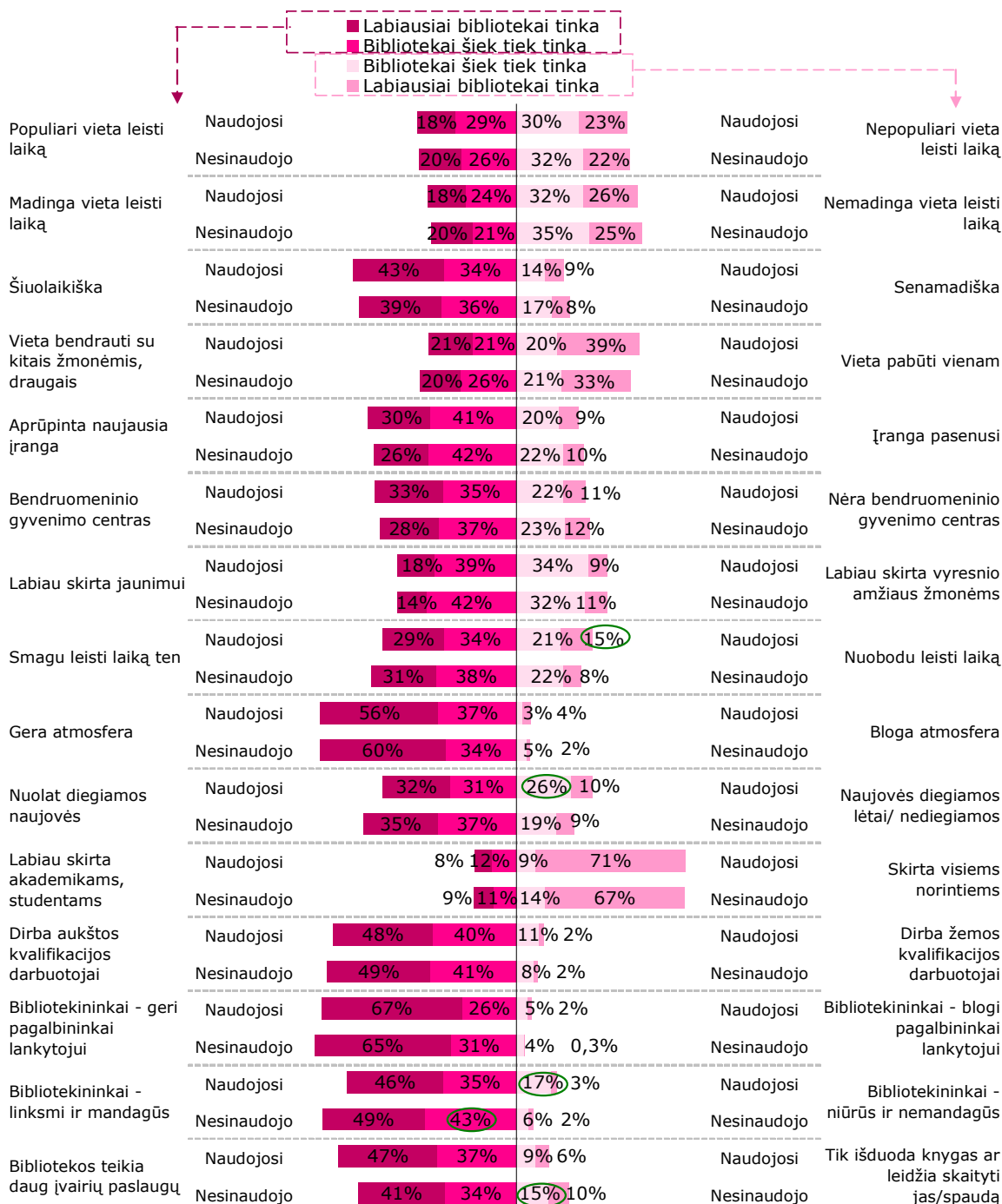
Nesilankė, n=169

Naudojimas vieša internetu prieiga bibliotekoje pozityvios įtakos bibliotekos įvaizdžio suvokimui neturi. Asmenys, kurie yra naudojęsi nemokamu internetu bibliotekoje, dažniau ją suvokia kaip ne tokią smagią, mažai diegiančią naujoves įstaigą, kurioje dirba ne itin linksmi ar mandagūs darbuotojai.

Svarbu atkreipti dėmesį, jog vieša interneto prieiga nesinaudoję asmenys rečiau ją suvokia kaip vietą, kurioje teikiamos įvairios paslaugos.

Įvaizdinės bibliotekos savybės ir VIP bibliotekoje naudojimas

% skaičiuojamas nuo tikslinių grupių

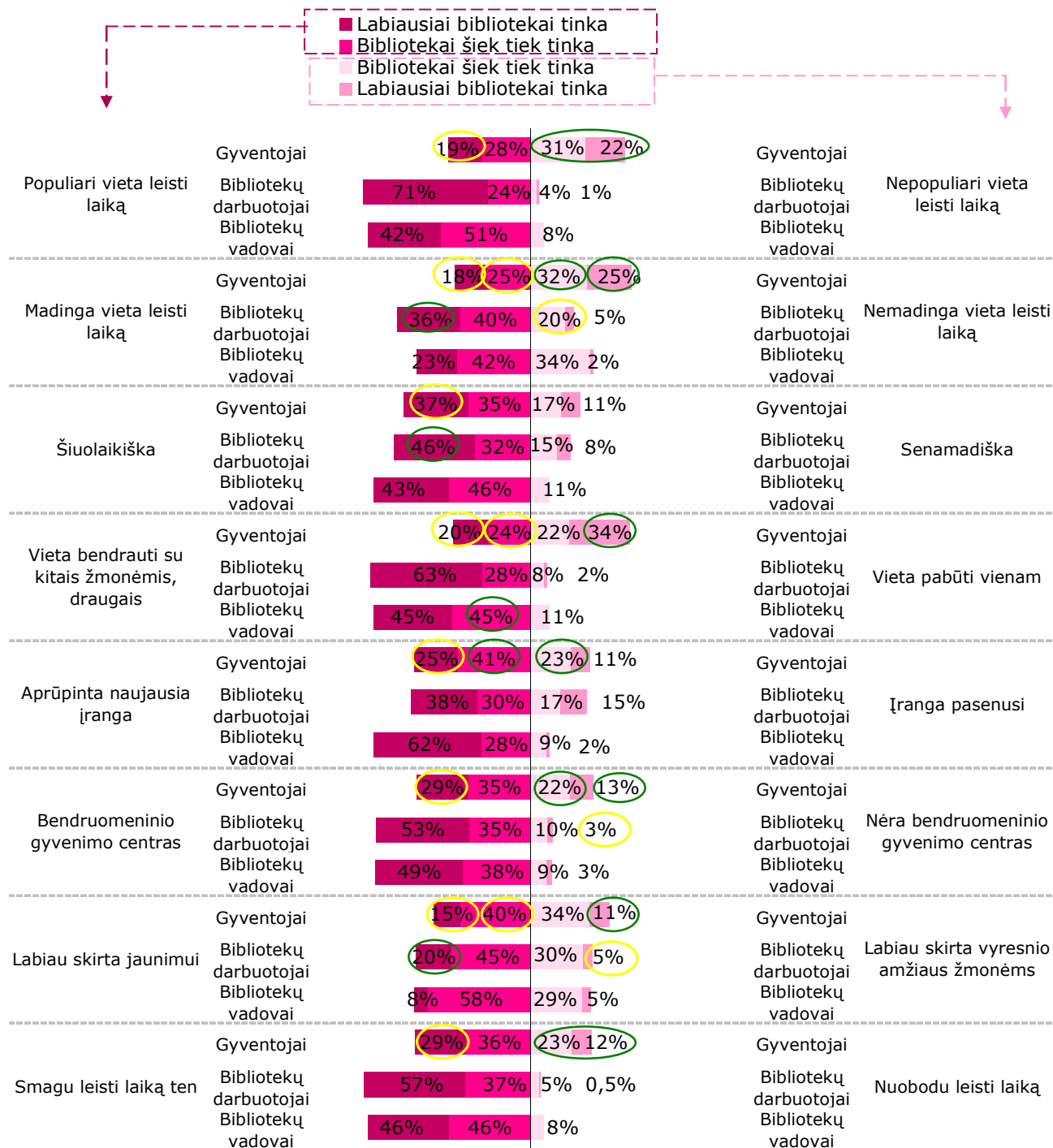

Naudojosi, n=232
Nesinaudojo, n=541

Biblioteką gyventojai dažniau suvokia, kaip vietą, kurioje yra gera atmosfera, kurioje dirba kvalifikuoti, linksmi ir paslaugūs darbuotojai. Biblioteka - vieta, skirta visiems norintiems. Šiandienos biblioteka yra pakankamai šiuolaikiška, nors jai šiek tiek trūksta populiarumo, madingumo. Joje galima pabūti vienam.

Įvaizdinės bibliotekos savybės

% skaičiuojamas nuo atsakiusiųjų tikslinių grupių respondentų

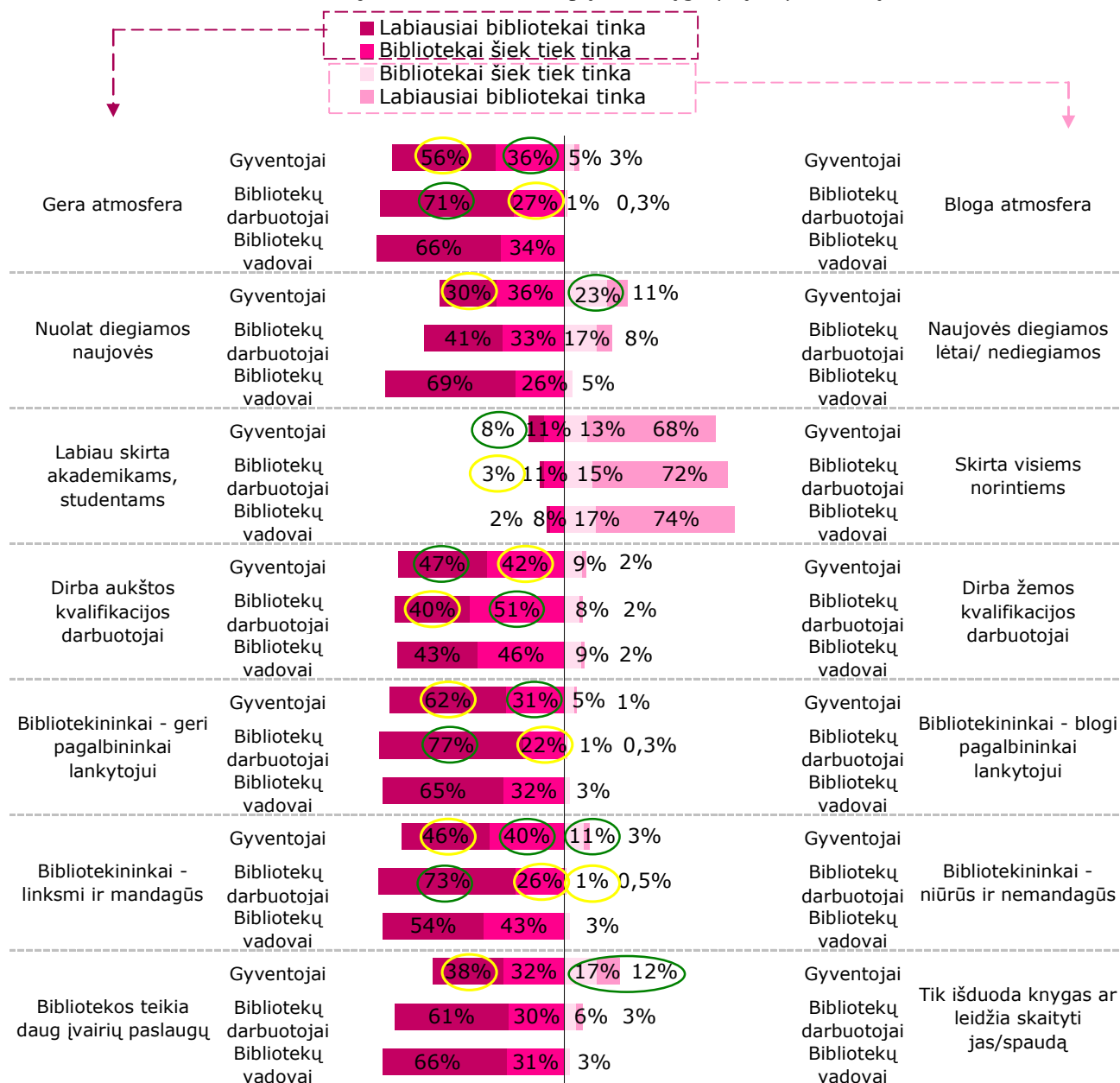
Gyventojai, n=1120

Bibliotekų darbuotojai, n=611

Bibliotekų vadovai, n=65

Įvaizdinės bibliotekos savybės

% skaičiuojamas nuo atsakiusiųjų tikslinių grupių respondentų

Gyventojai, n=1120

Bibliotekų darbuotojai, n=611

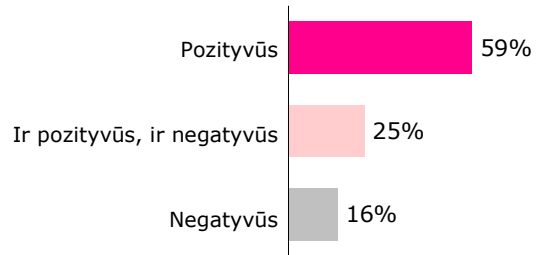
Bibliotekų vadovai, n=65

Apibendrintai pagal tai, kaip dažnai gyventojai bibliotekoms priskyre pozityvias savybes, galime skirstyti į tokias grupes⁹:

- ➔ labiau pozityviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę gyventojai;
- ➔ labiau neutraliai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę gyventojai (būdingas tiek pozityvus, tiek negatyvus požiūris);
- ➔ labiau negatyviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę gyventojai.

Gyventojų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį

% skaičiuojamas nuo visų apklaustųjų, n=1120

Pozityviai bibliotekos atžvilgiu dažniau nusiteikę dažniau yra 35-74 metų amžiaus asmenys, žemiausiomis pajamomis disponuojantys gyventojai, pensininkai, interneto nevirtotojai arba pasyvūs vartotojai.

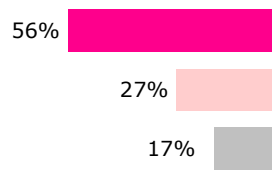
Tuo tarpu jaunimas, didžiausias pajamas turintys gyventojai ir aktyvūs interneto bei kompiuterių vartotojai (jaunieji profesionalai) bibliotekų atžvilgiu nusiteikę skeptiškiau.

Tarp kaimo gyventojų kiek daugiau yra pozityviai bibliotekos atžvilgiu nusiteikusių respondentų. Tuo tarpu tarp miestiečių kiek daugiau yra ir pozityviai, ir negatyviai bibliotekos atžvilgiu nusiteikusiųjų.

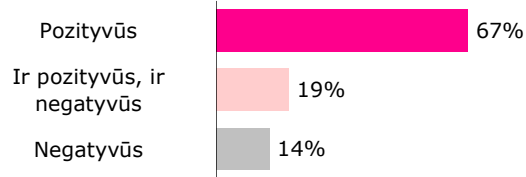
Gyventojų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį

% skaičiuojami nuo tikslinių grupių gyventojų

Miesto gyv., n=768

Kaimo gyv., n=352

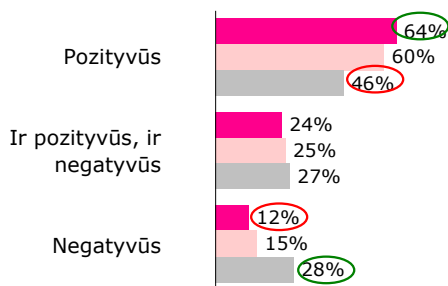
Kaip jau buvo minėta anksčiau, bibliotekos suvokimas tampriai susijęs su lankymusi joje. Per pastaruosius metus bibliotekoje lankęsi gyventojai ją suvokia pozityviau, tuo tarpu joje niekada nesilankę asmenys ją vertina negatyviau.

Naudojimasis vieša internetu prieiga bibliotekoje įtakos bendram bibliotekos įvaizdžio suvokimui neturi.

Gyventojų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį

% skaičiuojamas nuo tikslinės grupės

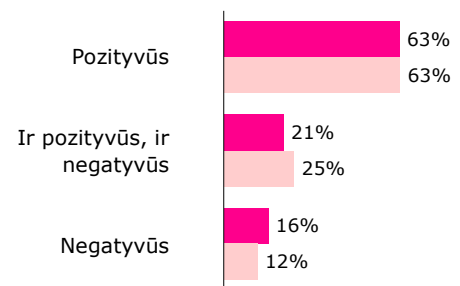
- Lankėsi, n=431
- Lankėsi anksčiau, n=516
- Niekada nesilankė, n=169

Gyventojų segmentacija pagal požiūrį į bibliotekos įvaizdį

% skaičiuojamas nuo tikslinės grupės

- Naudojosi VIP, n=431
- Nesinaudojo VIP, n=516

⁹ Grupės buvo išskirtos skaičiuojant, kiek kartų (iš 13 galimų), apibūdinamas biblioteką, gyventojas pasirinko pozityviają įvaizdinės savybės pusę. „Labiau pozityviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę“ gyventojai bibliotekoms priskyre 13-9 pozityvių savybių, „labiau neutraliai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę“ – 6-8 pozityvias savybes, „labiau negatyviai bibliotekų atžvilgiu nusiteikę“ gyventojai bibliotekoms priskyre 5-0 pozityvių savybių.

11. Išvados ir apibendrinimai

Naudojimasis kompiuteriu bei internetu

Naudojimasis internetu glaudžiai susijęs su kompiuteriniu raštingumu. Paprastai asmenys, turintys geresnius kompiuterinio raštingumo įgūdžius dažniau naudojami internetu bei dažniau turi tam galimybių.

Lietuvoje internetu namuose ar darbe gali naudotis du trečdaliai gyventojų. Tokios galimybės neturintieji paprastai juo apskritai niekur nesinaudoja. Internetu nesinaudojantys asmenys patiria tam tikrą informacinę izoliaciją ir netenka dalies galimybių. Tokie žmonės dažniau rizikuoja būti išstumtai į socialinę atskirtį. Tarp šių rizikos grupėje esančių asmenų dažniau yra kaimų gyventojai, pensininkai, neįgalieji ir bedarbiai.

Pensininkai, neįgalieji ir bedarbiai nesinaudodami internetu atsiduria visuomenės paribiuose

Naudojimasis vieša interneto prieiga

Vieša interneto prieiga yra viena iš alternatyvų, galinčių mažinti interneto prieigos namuose ar darbe neturinčių gyventojų informacinę izoliaciją. Tačiau ji nėra tokia populiari, kaip galima būtų tikėtis. Nors apie galimybę internetu naudotis bibliotekoje žino nemažai (daugiau nei du trečdaliai) gyventojų, per pastaruosius metus vieša interneto prieiga pradėjo naudotis tik 3,6% Lietuvos gyventojų. Per ateinančius 6 mėnesius šia paslauga ketina naudotis 5% naujų vartotojų. Be to, internetu bibliotekoje dažniausiai naudojasi turintys galimybes juo naudotis ir kitose vietose. Tuo tarpu kitur internetu nesinaudojantys asmenys juo retai kada naudojami ir bibliotekoje.

Skatinant naudojimąsi vieša interneto prieiga, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas toms gyventojų grupėms, kurios interneto prieigos neturi. Žinoma reikia įvertinti tai, jog potencialių vartotojų jose nėra daug - nemaža internetu nesinaudojančių gyventojų dalis tiesiog nejaučia tam poreikio.

Viešos interneto prieigos bibliotekoje potencialas nėra didelis

Interneto teikiama nauda gyventojams

Nauda, kurią gauna gyventojai naudodamiesi internetu, nepriklauso nuo to, kur juo naudojami – namuose, darbe ar bibliotekoje. Interneto nauda dažniausiai siejama su laisvalaikiu, darbo ar finansiniais reikalais, bendravimu.

Naudos galimybės, kurias gyventojai galėtų gauti naudodamiesi funkciniais interneto ištekliais (sveikata, švietimas, e-valdžia), nėra išnaudotos. Ši tendencija stebima tiek naudojantis internetu bibliotekoje, tiek kitose priegose.

Neišnaudotos (vis dar „nišinės“) interneto išteklių galimybės turėtų būti komunikuojamos tiek plačiai visuomenei, tiek viešos interneto prieigos vartotojams

Išplėsta bibliotekų misija

Vieša interneto prieiga bibliotekoje iš dalies išplėtė šios institucijos misiją. Nors pagrindine bibliotekos funkcija išlieka knygų išdavimas, tarp įprastų bibliotekos teikiamų paslaugų atsirado ir naujų galimybių. Tai padėjo pritraukti naujų lankytojų į bibliotekas (7%) ir esamus lankytojus paskatino naudotis nauja paslauga (4%). Vieša interneto prieiga bibliotekose jau naudojami penktadalis jų lankytojų.

Išplėsta bibliotekų misija padėjo pritraukti bibliotekoms naujų lankytojų

Informuotumas apie projektus, skirtus diegti viešą interneto prieigą

Nors paties projekto „Bibliotekos pažangai“ žinomumas nėra didelis, apie galimybę bibliotekoje nemokamai naudotis internetu žino dauguma gyventojų (70%).

Galimybė nemokamai naudotis internetu bibliotekose iškomunikuota pakankamai

Bibliotekos įvaizdis

Apskritai biblioteka gyventojų akimis yra suvokiama pozityviai, tačiau jų nuomonė apie bibliotekas yra gerokai skeptiškesnė nei bibliotekų darbuotojų.

Be to, bibliotekose besilankančių gyventojų nuomonė apie bibliotekas yra pozityvesnė, nei jose nesilankančiųjų. Pastarųjų nuomonė yra formuojama žiniasklaidos ir viešojo diskurso pateikiamos informacijos.

Iš arti matoma biblioteka yra vertinama geriau, nei ta, apie kurią kalbama viešajame diskurse